

การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย

ในจังหวัดสมุทรสงคราม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-111-5

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยมหิดล

๐๗

๕๖๓๘๓

๕๕๔๓

Copyright by Mahidol University

51507 ๐.๒

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย
ในจังหวัดสมุทรสงคราม

นางสาวสรรรต ชัยสวัสดิ์
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร คำณูวัฒน์
นศ.บ., M.A.

ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญา บัวสรวง
ศศ.บ., M.A.

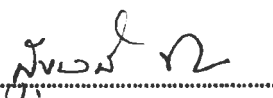
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

นายชงูท บุราสิทธิ์ ศศ.บ., ศศ.ม.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ล้อมล้อมวงศ์ Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขุมาวดี จำหิรัญ
ศศ.บ. , M.A.

ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย

ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

นางสาวสรรรส ชัยสวัสดิ์

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร คำคุณวัฒน์

นศ.บ., M.A.

ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญา บัวสรวง

ศศ.บ., M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

นายขงชู่ท้ บูราสิทธิ์ ศศ.บ., ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุริยา รัตนกุล Ph.D.

ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

มหาวิทยาลัยมหิดล

นายโดม สุขวงศ์ นศ.บ.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีก็ด้วยความเมตตาช่วยเหลือ คำแนะนำสั่งสอน รวมทั้งกำลังใจจากผู้มีพระคุณและกัลยาณมิตรหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ประธานและคณะกรรมการควบคุมและสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงพร คำณณวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิญญา บัวสรวง อาจารย์ขงยุทธ บุราสิทธิ์ และ คุณโดม สุขวงศ์ ประธานมูลนิธิหนังสือไทย ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ผู้วิจัย รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพมาวดี จำหิรัญ ประธานกรรมการหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมฯ ซึ่งคอยเป็นห่วงเป็นใยกระตุ้นเตือนผู้วิจัยและเพื่อนนักศึกษาทุกคนที่ยังทำวิทยานิพนธ์ไม่ลุล่วง

กราบขอบพระคุณคุณสมชาย เครือภู เจ้าของโรงภาพยนตร์ไอยรา คุณสมศักดิ์ คุณภูวนิช เจ้าของดุสิตภาพยนตร์ คุณสมศักดิ์ หยกสกุล จากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด จังหวัดสมุทรสงคราม รวมทั้งผู้ร่วมให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่าน ตลอดจนท่านผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมทั้ง 9 แห่ง และอาจารย์ฝ่ายแนะแนวทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอบคุณคุณนิตยา ยืนยงวสิน คุณนันทวัน อังอดิชาติ และเพื่อนๆสตรียุววิทยา สำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ และกำลังใจ คุณชลิดา เอื้อบำรุงจิต คุณละมัย ไพบูลย์ฟุ้งเฟื่อง ขอบคุณที่อยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอด คุณกฤตยา นาที พี่และเพื่อนร่วมชะตากรรม ผู้มีน้ำใจงามและห่วงใยความรู้สึกของผู้วิจัยเสมอ ขอขอบคุณเพื่อนๆหิตลทุกคนที่เป็นกำลังใจคอยไต่ถามความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์และแบ่งปันประสบการณ์อันมีค่าต่างๆให้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ร่วมศึกษา และขอขอบคุณคุณปิยนฤฐ หงษ์ทอง ที่เอาใจใส่ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยในทุกๆ เรื่องตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

กราบขอบพระคุณ คุณยายลำเนียง สมบัติทวี คุณอาสมใจ ชัยสวัสดิ์ น้าๆทุกท่าน พี่แจ้ว พี่เจื้อย สำหรับกำลังใจที่ท่วมท้น สุดท้ายมากกว่าการกล่าวขอบคุณใดๆ - พ่อ ผู้ผลักดันส่งเสริมในเรื่องการศึกษาของลูกมาตลอดชีวิตของท่าน ซึ่งล่วงลับไปก่อนจะเห็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ - แม่ผู้ไม่เคยถามว่าวิทยานิพนธ์จะเสร็จเมื่อใด และไม่เคียดคาดหวังกับความสำเร็จของลูก ผู้วิจัยขอขอบคุณประโยชน์ทั้งหมดของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ท่านทั้งสอง

นางสาวสรรรวส ชัยสวัสดิ์

ผู้วิจัย

3836384 LCCD/M : สาขาวิชา : ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา ; ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ : นักเรียนมัธยมปลาย / ภาพยนตร์ / สมุทรสงคราม

สรรรวส ชัยชาลิต : การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม (A STUDY OF MOVIEGOING OF THE HIGH-SCHOOL STUDENTS IN SAMUTSONGKHRAM) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดวงพร คำณูวัฒน์ นศ.บ., M.A., ผศ.อภิญญา บัวสรวง ศศ.บ., M.A., อ.ยงยุทธ บุราสิทธิ์ ศศ.บ., ศศ.ม. 162 หน้า ISBN 974-664-111-5

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงคราม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมปลายจำนวน 608 คนในโรงเรียนมัธยมที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสมุทรสงคราม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าความเชื่อมั่น ค่าเฉลี่ย ค่าความสัมพันธ์ ไค-สแควร์ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมปลายส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง โดยชอบชมภาพยนตร์ในรูปแบบของวิดีโอมากที่สุด เนื่องจากมีความสะดวกสบายในการชม และชอบภาพยนตร์ตะวันตกที่ใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด ภาพยนตร์ประเภทที่นักเรียนส่วนใหญ่ชอบที่สุดคือภาพยนตร์ลึกลับของขวัญ ภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์บู๊แอ็คชั่น โดยที่นักเรียนส่วนใหญ่จะไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง มักจะไปชมกับเพื่อนเป็นกลุ่มๆ ในรอบเช้า วันเสาร์-อาทิตย์ ใช้จ่ายในการชมแต่ละครั้งไม่เกิน 100 บาท โดยการเก็บออมจากค่าขนม และนักเรียนก็พอใจกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป ปัจจัยโดยรวมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์คือความน่าสนใจของภาพยนตร์ เนื้อหาแปลกใหม่ และเทคนิคการถ่ายทำที่ทันสมัย ปัจจัยด้านสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือการโฆษณาและรายการเกี่ยวกับเบื้องหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ ปัจจัยด้านโรงภาพยนตร์ที่มีอิทธิพลสูงต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์คือความได้มาตรฐานของโรง ความสะอาด ปลอดภัย และเดินทางสะดวก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับสัญชาติ และประเภทของภาพยนตร์ที่ชม รวมทั้งลักษณะการไปชม แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับสัญชาติและประเภทของภาพยนตร์ที่ชม รวมทั้งความถี่ในการชม ระดับรายได้ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับลักษณะการไปชม ส่วนระยะทางจากที่พักมายังโรงภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กับงบประมาณในการชม ซึ่งสมมติฐานเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการชมภาพยนตร์ 3 ด้านอื่นได้แก่ด้านสื่อ ด้านตัวภาพยนตร์เอง และด้านโรงภาพยนตร์ โดยภาพรวมแล้วพบว่าทั้ง 3 ปัจจัยมีอิทธิพลระดับปานกลาง

3836384 LCCD/M : MAJOR : LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT; M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION)

KEY WORDS : HIGH-SCHOOL STUDENTS / MOVIE / SAMUTSONGKHRAM
SUNVAROS CHAICHAVALIT : A STUDY OF MOVIEGOING OF THE HIGH-SCHOOL STUDENTS IN SAMUTSONGKHRAM. THESIS ADVISOR: ASSIST. PROF. DOUNGPORN KUMNUNWAT, B.A.,M.A., ASSIST. PROF. APINYA BUASOUNG, B.A.,M.A., YONGYUT BURASITH, B.A.,M.A., 162 P. ISBN 974-664-111-5

The purposes of this thesis are to study the behavioral patterns of moviegoing and factors influencing the choice of moviegoing of high-school students in Samut songkhram province, Thailand. The target group included 608 public high-school students in Samut songkhram. The SPSS/PC programme was used for data analysis in order to determine the frequency, percentage, arithmetic mean, significance and Standard deviation .

The study revealed that most high-school students go to movies for entertainment purposes and movies on video are the most favourite because of convenience. Their most preferred types of movies are thriller, comedy and action movies of western style. The majority of students go to the movies less than once a month, and often as a group for the morning show at weekends. Their savings are spent on cinema tickets, that cost about Bt100. General factors influencing their decision included attractiveness, plot and special effects. While media-related factors are television commercials and behind-the-scene programmes, cinema-related factors include quality of the projection, sanitary conditions, security and the availability of public transportation and / or parking facilities.

According to the hypotheses, it was found that there was a correlation between gender, type of the movie and the accompanying persons. The students' fields of study correlated with the particular style of the movie, type of the movies and frequency. Their income and number of accompanying persons are correlated, also, their budgets are correlated with the distance between their residences and the cinema. In terms of statistics, the thesis hypotheses correlation significance was at a 0.05 level, and the three above factors influencing students' decisions were rated at the moderate level.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1-9
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.4 ขอบเขตในการศึกษา.....	4
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	4
1.6 สมมติฐานของการศึกษา.....	7
1.7 ข้อยกเว้นในการศึกษา.....	8
1.8 นิยามศัพท์.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10-30
2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อมวลชน.....	10
2.1.1 บทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม.....	10
2.1.2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของวัยรุ่น.....	13
2.2 ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์.....	19
2.2.1 บทบาทและอิทธิพลของภาพยนตร์.....	19
2.2.2 ผู้ชมกับพฤติกรรมการเลือกชมภาพยนตร์.....	24
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3. วิธีดำเนินการศึกษา.....	31-38
3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	31
3.2 การวัดตัวแปร.....	34
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
3.5 การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล.....	38
3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา.....	38
4. ผลการศึกษา.....	39-124
4.1 ความเป็นมาของกิจการภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ ในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	39
4.2 วัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของชาวจังหวัดสมุทรสงคราม.....	47
4.3 รูปแบบพฤติกรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ - ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	51
ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์.....	51
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน.....	56
ตอนที่ 3 รูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์.....	60
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกชมภาพยนตร์.....	75
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานการศึกษา.....	81
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	125-148
5.1 สรุป.....	125
5.2 อภิปรายผล.....	131
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	147
บรรณานุกรม.....	149
ภาคผนวก	
ก. จดหมายขออนุญาตทำการวิจัย.....	152
ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	153
ประวัติผู้วิจัย.....	162

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลายในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2542	31
3.2 แสดงจำนวนร้อยละ 20 ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2542	32
3.3 แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จริงในทุกโรงเรียน แยกตามระดับชั้น	33
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	51
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา	52
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแผนกวิชาที่ศึกษา	52
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน	53
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะทางจากที่พัก- ไปยังโรงพยาบาล	53
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิธีการเดินทางไปยัง โรงพยาบาล	54
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้เวลาว่าง และการพักผ่อน	55
4.8 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับ มากที่สุดในแต่ละวัน	56
4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของรายการ โทรทัศน์ที่เลือกชม	57
4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาเฉลี่ยต่อวัน ในการชมรายการโทรทัศน์	57
4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการวิทยุที่เลือกฟัง	58
4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาเฉลี่ยต่อวัน ในการฟังรายการวิทยุ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคอลัมน์ ในหนังสือพิมพ์ที่เลือกอ่าน	59
4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ต่อสัปดาห์ ในการอ่านหนังสือพิมพ์	59
4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของนิตยสารที่เลือกอ่าน	60
4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเฉลี่ย ของนิตยสารที่อ่านในแต่ละเดือน	61
4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อในการรับรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์	61
4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อหรือแหล่งที่ชมภาพยนตร์ บ่อยที่สุดและสื่อหรือแหล่งชมภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบชมมากที่สุด	63
4.19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่ชมภาพยนตร์ จากแหล่งที่ชอบที่สุด	64
4.20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสัญชาติ ของภาพยนตร์ที่ชอบชม	65
4.21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผล ในการเลือกภาษาเมื่อชมภาพยนตร์ต่างประเทศ	66
4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท ของภาพยนตร์ที่ชอบที่สุด	66
4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ต่อเดือน ในการเข้าชมภาพยนตร์	67
4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาที่ชมภาพยนตร์	67
4.25 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชม	68
4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.27 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	69
4.28 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประมาณการค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์	70
4.29 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินที่ใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์	70
4.30 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความพึงพอใจต่อการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์	71
4.31 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงภาพยนตร์ที่เคยชมในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา	72
4.32 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยโดยรวมที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์	75
4.33 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์	76
4.34 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยในตัวภาพยนตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์	78
4.35 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยและองค์ประกอบในการเลือกโรงภาพยนตร์ที่ชม	79
4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	81
4.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบที่สุด	82
4.38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์	83
4.39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับช่วงเวลาที่มาชมภาพยนตร์	84
4.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับรอบของภาพยนตร์ที่นักเรียนเลือกชมเป็นส่วนใหญ่	85
4.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม	87
4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับกับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	88
4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	90
4.45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบที่สุด	91
4.46 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับภาษาที่เลือกในการชมภาพยนตร์ต่างประเทศ	92
4.47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชม	93
4.48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่	94
4.49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับช่วงเวลาที่ชมภาพยนตร์	95
4.50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์	96
4.51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม	97
4.52 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	98
4.53 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	100
4.54 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบที่สุด	101
4.55 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์	102
4.56 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.57 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับช่วงเวลาที่ชมภาพยนตร์	104
4.58 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์	105
4.59 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับแหล่งที่มาของงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์	106
4.60 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับความพึงพอใจต่อการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์	107
4.61 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	108
4.62 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	110
4.63 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์	111
4.64 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่	112
4.65 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับช่วงเวลาชมภาพยนตร์	113
4.66 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์	114
4.67 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับความพึงพอใจต่อการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์	115
4.68 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากที่พักของกลุ่มตัวอย่างมายังโรงภาพยนตร์กับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	116
4.69 แสดงผลของการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆตามสมมติฐานแต่ละข้อ	118
4.70 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ระหว่างสื่อต่างๆ	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.71 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอิทธิพลในการตัดสินใจ ชมภาพยนตร์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆจากตัวภาพยนตร์	123
4.72 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอิทธิพลในการตัดสินใจ ชมภาพยนตร์ระหว่างคุณลักษณะต่างๆของโรงภาพยนตร์	124

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

หากได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของกิจการและธุรกิจภาพยนตร์ในประเทศไทย ก็จะพบว่าธุรกิจภาพยนตร์นั้นเปลี่ยนแปลงไปในแทบจะทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านของผู้ประกอบการธุรกิจภาพยนตร์ ความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ความเจริญเติบโตและการแข่งขันของธุรกิจโรงภาพยนตร์ หรือกระทั่งความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้ชม จากอดีตกลุ่มผู้ชมหลักของโรงภาพยนตร์คือประชาชนทั่วไปทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะตามต่างจังหวัด ซึ่งไม่มีแหล่งบันเทิงอื่นใดให้ได้หย่อนใจมากมายนอกไปจาก ลิเก ลำตัด การแสดงโขน ละคร หรือการละเล่นพื้นบ้านต่างๆที่ต้องรอชมตามวาระเทศกาล เมื่อภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์เข้าไปถึง ภาพการแสดงที่ชัดเจนเหมือนจริงและเหนือจริงซึ่งให้ความบันเทิงและสร้างจินตนาการได้มากกว่ามหรสพประเภทเดิมๆโดยไม่ต้องรอหน้าเทศกาลงานบุญใดๆ ชาวบ้าน ชาวสวน ชาวไร่ จึงเป็นลูกค้าสำคัญของธุรกิจภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ ที่จะไปชมภาพยนตร์ในฐานะของมหรสพซึ่งสร้างความตื่นตาตื่นใจอย่างเต็มที่ในราคาที่ย่อมเยาว์

แต่ปัจจุบัน กลุ่มผู้ชมหลักของภาพยนตร์จากที่เคยเป็นประชาชนทั่วไปกลายเป็นกลุ่มผู้ชมวัยรุ่นคนหนุ่มสาว เพราะ “คนในวัยหนุ่มสาวต้องการความรู้สึกในการรวมกลุ่มของเพื่อนพ้อง โดยไปโซว้อวดกันและกันตามโรงภาพยนตร์ ซึ่งนอกจากการพักผ่อนในลักษณะของความบันเทิงแล้ว ภาพยนตร์จัดเป็นมหรสพที่มีความประหยัคต่อผู้เสพมาก รวมทั้งในด้านจิตวิทยาแล้ว วัยรุ่นจะรู้สึกภาคภูมิใจว่าตนมีอิสระเสรีภาพที่สามารถเป็นตัวของตัวเองได้”(สมาน งามสนิท,2532: 24)

บัณฑิต ฤทธิ์ถกล เคยกล่าวไว้ในการอภิปรายเรื่อง “ดูหนังอย่างไร ให้ได้เนื้อให้ได้หนัง” ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 ว่า ร้อยละ 70-80 ของคนที่ดูหนัง คือ “วัยรุ่น” ซึ่งเลือกที่จะออกไปสนุกสนานและหาความบันเทิงนอกบ้านมากกว่า ในขณะที่คนในวัยอื่นๆนั้นจะมีสื่อบันเทิงใกล้ชิดตัว เช่น โทรทัศน์ ประกอบกับไม่มีเวลาที่จะไปดูหนังในโรงภาพยนตร์ ในขณะที่วัยรุ่นชอบการรวมกลุ่ม ชอบกิจกรรมนอกบ้าน สนุกสนานกับเพื่อน ดังนั้นจึงเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ “หนัง” เป็นสื่อของกลุ่มวัยรุ่นโดยตรงทั้งประเทศไทยและทั่วโลก

เมื่อวัยรุ่นหรือเยาวชน คนหนุ่มสาว กลายเป็นผู้ชมกลุ่มที่สำคัญที่สุด เราจึงพบว่างานวิจัยทั้งหลายที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการชมภาพยนตร์ จึงมักจะใช้วัยรุ่น เยาวชน และคนหนุ่มสาวเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มวัยรุ่นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นตลาดสำคัญที่สุดของธุรกิจภาพยนตร์ และกรุงเทพฯ ก็เป็นเมืองที่มีการเติบโตของจำนวนโรงภาพยนตร์อย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันมีโรงภาพยนตร์ชั้นหนึ่งจำนวน 23 โรง โรงภาพยนตร์ในห้างสรรพสินค้า 157 โรง ยังไม่นับโรงภาพยนตร์ชั้นสองที่กระจายอยู่ทั่วไปเกิน 50 โรงทั่วกรุงเทพฯ (ข้อมูลจากหน่วยควบคุมโรงภาพยนตร์ กรมตำรวจ- จันทนา มีไมตรีจิตต์, 2540 : 7)

จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นจังหวัดที่อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 65 กิโลเมตร มีพื้นที่น้อยที่สุดในประเทศไทย ประชากรน้อยที่สุดเป็นอันดับรองสุดท้าย^{*} คือราว 2 แสนคนเศษ มีโรงเรียนมัธยม 12 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 1 แห่ง และโรงภาพยนตร์ เพียง 1 แห่งในปัจจุบัน เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร 8 ล้านคนในกรุงเทพฯ ประชากรในจังหวัดสมุทรสงครามคิดเป็นเพียงร้อยละ 2.5 และหากเทียบจำนวนโรงภาพยนตร์ เกือบ 250 โรงในกรุงเทพฯ โรงภาพยนตร์หนึ่งเดียวในจังหวัดสมุทรสงครามแทบไม่มีความหมาย แต่กลับเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจ และพัฒนามาเป็นงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม” ฉบับนี้

เริ่มต้นจากความสนใจ เกิดคำถามหลายประการเกี่ยวกับวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของประชาชนในจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นจังหวัดบ้านเกิดของผู้วิจัย ทำให้ได้เริ่มพูดคุยไต่ถามผู้ใหญ่หลายท่านถึงความเป็นมาเกี่ยวกับการชมภาพยนตร์ของจังหวัดเราในสมัยก่อน ก็ได้รับความรู้เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยที่น่าสนใจหลายเรื่อง จนเมื่อได้สัมภาษณ์ คุณสมชาย เครือภู เจ้าของโรงภาพยนตร์ไอยรา โรงภาพยนตร์โรงเดียวที่ยังเหลืออยู่ในจังหวัด ทำให้ได้เห็นภาพอันมีชีวิตชีวาของกิจการภาพยนตร์ในอดีตที่ผ่านยุครุ่งเรือง มีภาพยนตร์เข้าฉายทุกวัน ทำกำไรให้โรงมากมาย ผู้ชมล้นหลามทั้งคนในจังหวัดและที่เดินทางมาจากจังหวัดใกล้เคียงเพื่อมาชมภาพยนตร์ที่โรงไอยราโดยเฉพาะ จนถึงปัจจุบันที่ธุรกิจโรงภาพยนตร์ซบเซาอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน มีการฉายภาพยนตร์เฉพาะศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ และแทบไม่เคยมีผู้ชมเต็มโรง แต่ก็ยังเห็นได้ชัดว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นหลักของโรงภาพยนตร์ไอยราคือกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษาในจังหวัดเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ชมหลักของโรงภาพยนตร์ทุกแห่งในประเทศไทย และคงจะเป็นเช่นนี้ทั่วโลก

* จังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดในประเทศไทยคือ จังหวัดระนอง

ทำให้เกิดคำถามต่อไปว่า เมื่อโรงภาพยนตร์ในจังหวัดมีเพียง 1 โรง และอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์นัก โรงยังเปิดฉายเพียงเฉพาะศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ นักเรียนนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ชมกลุ่มหลักจะทำอย่างไรหากต้องการชมภาพยนตร์ที่โรงไม่ได้นำมาฉาย หรือจะมาชมภาพยนตร์กันในวัน เวลาใดที่บ่อยเพียงใด ระหว่างเด็กผู้ชายกับเด็กผู้หญิง ใครชมภาพยนตร์มากกว่ากัน มาชมคนเดียว เป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม ภาพยนตร์ประเภทใดที่กลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้เลือกชม จะเหมือนหรือแตกต่างจากกลุ่มผู้ชมวัยรุ่นในกรุงเทพซึ่งมีการทำวิจัยไว้หรือไม่ ข้อเสนอเหล่านี้จำเป็นต้องทำการสำรวจวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบ โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะสามารถอธิบายรูปแบบพฤติกรรมชมภาพยนตร์ของผู้ชมวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามแล้ว น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับครู อาจารย์ และผู้ปกครองตลอดจนถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการภาพยนตร์ในท้องถิ่นที่จะได้รับทราบว่าบุตรหลานของท่านนั้นบริโภคสื่อบันเทิงชนิดนี้มากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมการชมภาพยนตร์อย่างไร ภาพยนตร์ประเภทใดที่พวกเขาให้ความสนใจ เพื่อที่จะนำมาปรับใช้ทำความเข้าใจ สำหรับครู อาจารย์และผู้ปกครองผลของงานวิจัยอาจทำให้ได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของเด็กวัยรุ่นอีกหนึ่งประการ สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการภาพยนตร์ ผลการวิจัยอาจเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาปรับปรุงกิจการให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของผู้ชมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในท้องถิ่นภายในเวลาที่ไม่นานเกินรอ

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษารูปแบบการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงรูปแบบการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียนมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม
3. ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ทราบและทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของผู้ชมมากยิ่งขึ้น
4. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการภาพยนตร์ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำผลวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงการบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมปลายภายในท้องถิ่นของตนได้

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

1. ศึกษาวิจัยกับกลุ่มวัยรุ่นเฉพาะที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมปลาย ทั้ง 3 ระดับ ประจำปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนมัธยมของรัฐบาลที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้ง 3 อำเภอ ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 9 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนศรัทธาสมุทร อำเภอเมือง
2. โรงเรียนถาวรานุกุล ”
3. โรงเรียนท้ายหาด ”
4. โรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย อำเภออัมพวา
5. โรงเรียนวัดบางกะพ้อม ”
6. โรงเรียนเทพสุวรรณชาดวิทยา ”
7. โรงเรียนวัดแก้วเจริญ ”
8. โรงเรียนสกลวิสุทธิ อำเภอบางคนที
9. โรงเรียนเมธีคุณพะวัน ”

2. ศึกษาเฉพาะภาพยนตร์ประเภทให้ความบันเทิง ที่ฉายผ่านโรงภาพยนตร์ทั่วไป
3. ศึกษาถึงรูปแบบพฤติกรรม และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2542

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ทั้งชายและหญิง ในโรงเรียนมัธยมที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 608 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.82 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลายทั้งหมดในจังหวัดสมุทรสงคราม (จำนวน 2920 คน) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมปลายเป็นจำนวนประมาณร้อยละ 20 ของทุกโรงเรียน

2. การวัดตัวแปร ได้กำหนดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 **ตัวแปรอิสระ** ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง รูปแบบและเนื้อหาของสื่อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ องค์ประกอบของตัวภาพยนตร์ และ โรงภาพยนตร์

2.2 **ตัวแปรตาม** ประกอบด้วย รูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ ประเภทของภาพยนตร์ วัตถุประสงค์ในการเลือกชมภาพยนตร์ และการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา** คือแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามจำนวน 65 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด 64 ข้อ และปลายเปิด 1 ข้อ แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับ ชั้นที่ศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา รายได้ ระยะทางระหว่างที่พักกับโรงภาพยนตร์ และ วิธีเดินทางไปโรงภาพยนตร์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ได้แก่ ปริมาณการเปิดรับสื่อ ประเภทรายการหรือคอลัมน์ของสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และ นิตยสาร ที่เปิดรับ ความถี่ในการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร และสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ ได้แก่ การใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่าง ภาพยนตร์ที่เลือกชม แหล่งที่ชมภาพยนตร์ เหตุผลในการเลือกชมภาพยนตร์ ปัจจัยและเหตุผลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ รอบ และ ช่วงเวลาของภาพยนตร์ที่เลือกชม ค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ การสะสมของที่ระลึกจากภาพยนตร์ ชื่อโรงภาพยนตร์ที่เข้าชม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ ประกอบด้วยปัจจัยด้านสื่อ ปัจจัยในตัวภาพยนตร์ และปัจจัยด้านโรงภาพยนตร์ ลักษณะการสอบถามเป็นแบบการประเมินค่า มี 4 ระดับ คือ มีอิทธิพลมาก มีอิทธิพลปานกลาง มีอิทธิพลน้อย และ ไม่มีอิทธิพล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยวิธีที่ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างกรอกในชั่วโมงแนะแนว หรือชั่วโมงที่ว่างของนักเรียน แล้วรอเก็บแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลแล้วกลับคืนในวันเดียวกัน และโดยใช้วิธีฝากแบบสอบถามให้อาจารย์กระจายให้นักเรียนทำในชั่วโมงที่อาจารย์กำหนดเอง โดยที่ผู้วิจัยอธิบายชี้แจง ทำความเข้าใจในการกรอกแบบสอบถามกับอาจารย์โดยละเอียด แล้วรับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ในภายหลัง ระยะการเก็บข้อมูลเป็นเวลาประมาณ 1 เดือน

ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งคือประวัติความเป็นมาของกิจการโรงภาพยนตร์ในจังหวัด การเจริญเติบโตของธุรกิจโรงภาพยนตร์ สภาพทั่วไปของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ลักษณะของผู้ชม โดยเฉพาะผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น รวมถึงลักษณะการชมภาพยนตร์ของผู้ชมทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังกล่าวจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ผู้ชมภาพยนตร์ทั้งรุ่นอาวุโสและผู้ชมรุ่นใหม่หลายท่าน รวมทั้งผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม 2 ท่าน ที่คลุกคลีอยู่ในวงการภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามมาตั้งแต่รุ่นบิดา ท่านแรกคือ เจ้าของโรงภาพยนตร์ “ไอรา” ซึ่งเป็นโรงภาพยนตร์โรงเดียวที่เหลืออยู่ของจังหวัด และอีกท่านหนึ่งคือเจ้าของจอ “ดูหนังภาพยนตร์” ซึ่งเป็นจอหนังกลางแปลงที่ใหญ่ที่สุดในสมุทรสงคราม เนื่องจากหนังกลางแปลงนั้นมีบทบาทและอิทธิพลอย่างสูงต่อวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของชาวจังหวัดสมุทรสงคราม และเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความอยู่รอดของกิจการโรงภาพยนตร์ในจังหวัด ดังนั้นจึงจะสะดวกการกล่าวถึงธุรกิจหนังกลางแปลงเสียมิได้ หากต้องการทำให้เห็นภาพของกลุ่มผู้ชมและการชมภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม

5. การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบการวิเคราะห์ 2 ส่วนดังนี้

5.1 แบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ และนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นในรูปของตาราง ได้แก่ ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ รูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

โดยในส่วนจากรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์นั้นจะใช้บทสัมภาษณ์เจ้าของโรงภาพยนตร์ และเจ้าของจอหนังกลางแปลงในจังหวัดสมุทรสงคราม มาเป็นข้อมูลร่วมวิเคราะห์ด้วย

5.2 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS /PC+ และใช้ค่าสถิติอันได้แก่ ค่าไคสแควร์ ค่าความเชื่อมั่น ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการนำเสนอผล การทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาคำตอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ รวมถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

1.6 สมมติฐานของการศึกษา

ลักษณะทางประชากรและการเปิดรับข้อมูลจากสื่อมวลชนของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตลอดจนลักษณะของภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ ส่งผลให้ประชากรกลุ่มเป้าหมาย มีรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ที่แตกต่างกัน ดังรายละเอียดด้านล่าง

1. ความแตกต่างทางเพศ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม ประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
2. แผนกวิชาที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม ประเภทของภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
4. ระยะทางจากบ้านมาถึงโรงภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
5. สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์
6. องค์ประกอบต่างๆจากตัวภาพยนตร์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์
7. ลักษณะของโรงภาพยนตร์ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

1.7 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. เมื่อเข้าไปขออนุญาตทำการวิจัยในแต่ละโรงเรียน อาจารย์จะจัดให้ทำแบบสอบถามกับนักเรียนทั้งห้อง แม้ว่าผู้วิจัยจะเลือกห้องเรียนที่มีนักเรียนใกล้เคียงกับจำนวนที่ต้องการมากที่สุด แต่เมื่อเข้าไปแจกแบบสอบถามจริง พบว่ามีนักเรียนไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด เนื่องจากนักเรียนขาดเรียนบ้าง หรือนักเรียนบางส่วนต้องไปทำกิจกรรม ไม่เข้าห้องเรียนบ้าง หรือในบางโรงเรียนเกิดความผิดพลาดในการนัดหมายระหว่างอาจารย์และนักเรียน ทำให้ต้องเปลี่ยนเป็นนักเรียนห้องอื่นๆซึ่งไม่ได้ตามจำนวนที่ต้องการ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าจำนวนนักเรียนที่กำหนดไว้กับจำนวนนักเรียนที่ทำแบบสอบถามจริงไม่ต่างกันมากนัก จึงใช้แบบสอบถามที่ได้มาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2. ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับบางโรงเรียน อาจารย์ไม่สามารถจัดเวลาให้ผู้วิจัยเข้าทำการสอบถามกับเด็กนักเรียนด้วยตัวเอง จึงต้องใช้วิธีฝากแบบสอบถามให้อาจารย์แนะแนวไปกระจายให้นักเรียนทำ และนัดเข้าไปรับแบบสอบถามที่ทำเสร็จแล้วในวันหลังจากนั้น โดยที่ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามไปกับอาจารย์ หากนักเรียนสงสัยหรือมีปัญหาเกี่ยวกับแบบสอบถาม อาจารย์ก็ต้องตัดสินใจแทนผู้วิจัย ซึ่งอาจจะทำให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการคลาดเคลื่อนไปได้

3. สืบเนื่องจากข้อ 2. เมื่อต้องใช้วิธีฝากแบบสอบถามกับบางโรงเรียน แม้ว่าผู้วิจัยจะทำหนังสือแนบไปกับแบบสอบถามแล้วว่าต้องการนักเรียนชาย และหญิงอย่างละเท่าใด และต้องการนักเรียนในแผนการเรียนใด แต่อาจารย์อาจจะใช้ความสะดวกในการแจกแบบสอบถามกับนักเรียนที่มีเวลาว่าง ซึ่งเมื่อส่งแบบสอบถามกลับมาพบว่า มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากเกินไป หรือ มีนักเรียนในบางแผนการเรียนมากเกินไป ทั้งนี้ สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะอาจารย์แจกแบบสอบถามให้นักเรียนหญิงทำในช่วงที่นักเรียนชายเรียนวิชาการศาสนาแผน (ร.ค.) อีกทั้งในช่วงที่ทำการวิจัย เป็นช่วงที่มีการแข่งขันกีฬาระหว่างนักเรียนภายในจังหวัด แต่ละโรงเรียนจะปล่อยให้นักเรียนไปชมกีฬาในชั่วโมงที่ว่าง ทำให้อาจารย์ไม่สามารถควบคุมจำนวนนักเรียนได้ เมื่อพบว่านักเรียนคนใดว่างและไม่ไปชมกีฬาก็จะแจกแบบสอบถาม ทำให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มที่ผู้วิจัยตั้งไว้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

4. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมปลายจำนวนร้อยละ 608 คน จากจำนวนนักเรียน 2920 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.82 ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายทั้งหมดใน จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นการสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นในช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน พ.ศ. 2542 ผลของการวิจัยจึงไม่สามารถนำไปอนุมานกับเยาวชน และวัยรุ่นไทยทั่วไปในช่วงเวลา อื่นๆได้

5. ข้อมูลอีกส่วนหนึ่ง คือข้อมูลเกี่ยวกับกิจการภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ในจังหวัด สมุทรสงครามนั้นไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ต้องวิธีสอบถามผู้เกี่ยวข้องซึ่งมีเหลืออยู่ เพียงไม่กี่ท่าน และผู้รู้รุ่นอาวุโสที่ถ่ายทอดข้อมูลจากความทรงจำ ทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่สามารถยืนยัน ความแม่นยำได้

1.8 นิยามศัพท์

1. ภาพยนตร์ หมายถึง ภาพยนตร์ประเภทให้ความบันเทิงทั้งของไทยและต่างประเทศ เผยแพร่ในฐานะเป็นธุรกิจ โดยการจัดฉายตามโรงภาพยนตร์ทั่วไป

2. รูปแบบพฤติกรรมชมภาพยนตร์ หมายถึง วิธีการเลือกชม ปริมาณความถี่บ่อย ประเภทเนื้อหา รวมถึงองค์ประกอบต่างๆของภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกชม

3. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ หมายถึง ปริมาณความถี่บ่อย และประเภทเนื้อหาของสื่อมวลชน 5 ประเภทคือ ภาพยนตร์ วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ที่กลุ่ม ประชากร เลือกชม-เลือกฟัง-เลือกอ่าน

4. โรงภาพยนตร์ หมายถึง โรงฉายภาพยนตร์ทั่วไปทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เป็น โรงที่สร้างขึ้นอย่างถาวร จัดฉายภาพยนตร์ประเภทให้ความบันเทิงเป็นหลัก โดยดำเนินการในรูปแบบของธุรกิจ มีการจำหน่ายบัตรค่าเข้าชมเป็นรอบๆ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพิจารณาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นหลักการ เหตุผล และแนวทางในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม” โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 ทฤษฎี และแนวคิด เกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน

2.1.1 บทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม

2.1.2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของวัยรุ่น

2.2 ทฤษฎี และแนวคิด เกี่ยวกับภาพยนตร์

2.2.1 บทบาทและอิทธิพลของภาพยนตร์

2.2.2 ผู้ชมกับพฤติกรรมการเลือกชมภาพยนตร์

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน

2.1.1 บทบาทและอิทธิพลสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม

บทบาทของสื่อมวลชน

สมัยก่อนพวกเราเคยได้ยินกันมาว่า “ที่ใดมีสังคม ที่นั่นมีการสื่อสาร” ต่อมาเมื่อสังคมมีวิวัฒนาการการสื่อสารก็พัฒนาตามซับซ้อนกลายเป็นสื่อมวลชน นั่นหมายความว่า การสื่อสารมวลชนกำเนิดขึ้นและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมตลอดมา ในปัจจุบันการสื่อสารมวลชนมิใช่แค่เป็นส่วนหนึ่งของทุกสังคมเท่านั้น แต่ยังมียุทธศาสตร์และอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากขึ้นในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดพฤติกรรม ทักษะ ทักษะความรู้ความบันเทิง การเผยแพร่ข่าวสารวิชาการ ความคิดเห็น ประสิทธิภาพและทำที่ซึ่งกันและกัน วิวัฒนาการของสื่อมวลชนมีผลทำให้

สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การประชาสัมพันธ์ การวิจัยการตลาด และวิถีทางทางการเมือง รวมถึงการยกระดับและกระจายการศึกษาด้วย (วัฒนา พุทธาภิธานนท์, 2531:1) โดยทั่วไป สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่คอยเชื่อมโยง ถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิด ระหว่างกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งไปสู่คนอีกกลุ่มหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่งโดยการแสดงออก ในด้านความคิดด้วยรูปแบบของการพูด การเขียน หรือการแสดงภาพให้ปรากฏ โดยมีจุดมุ่งหมาย หลักๆ 4 ประการคือ

1. เพื่อเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรื่องราวของกันและกัน (To Inform)
2. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสพการณ์ และภูมิปัญญา (To Educate)
3. เพื่อรับอิทธิพล และซึมซับอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ (To Persuade)
4. เพื่อสร้างความเพลิดเพลิน สนุกสนาน บันเทิงเรีงรมย์ (To Entertain)

H. D. Lasswell (อ้างในสมควร กวียะ, 2539 : 19) นักรัฐศาสตร์ชาวอเมริกัน เคยกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ว่ามี 3 ประการคือ

1. สังเกตการณ์สิ่งแวดล้อม (surveillance of the environment) ได้แก่การเฝ้าดูแลสอดส่อง เหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงภัยอันตรายที่อาจมีผลกระทบต่อสมาชิกของสังคม
2. ประสานความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ในสังคมให้รวมตัวกันอยู่ได้ (correlation of the parts) ได้แก่บทบาทหน้าที่การสื่อสารเข้ามาช่วยปรับสมาชิกกลุ่มต่างๆ ให้มีความเข้าใจซึ่งกัน และกันได้ด้วยความสะดวกสบายเรียบร้อยตามสมควร
3. ถ่ายทอดมรดกทางสังคม (transmission of social inheritance) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรมไปยังอนุชนรุ่นต่อไป

แนวคิดของ Lasswell นั้นค่อนข้างมีความเป็นรัฐศาสตร์ ผสมผสานกับแนวความคิดเชิง สังคมวิทยา ถ้าหากเราเปรียบเทียบกับความคิดในเชิงการสื่อสารมาเปรียบเทียบจะเห็นความสอดคล้องกันคือ บทบาทเรื่องการสังเกตการณ์สิ่งแวดล้อมก็เท่ากับเป็นการทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร (Information function) การประสานสัมพันธ์ส่วนต่างๆ ก็เท่ากับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทศนคติ การโน้มน้าวชักจูงใจ (persuasion function) และบทบาทในการถ่ายทอดมรดกทางสังคม ก็เปรียบได้กับ การถ่ายทอดความรู้ ประสพการณ์ การให้การศึกษา (Educational function)

ต่อมา Charles R. Wright (อ้างในสมควร กวีระ, 2539 : 21) ได้เพิ่มเติมอีกหนึ่งบทบาทของสื่อมวลชน นั่นคือ การให้ความบันเทิง (Entertainment function) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างไม่ขัดแย้ง ถือเป็นบทบาทและหน้าที่หลักของสื่อมวลชนที่นักศึกษาวิชาสื่อสารมวลชน และนักสื่อสารมวลชนมืออาชีพทุกคนต้องจำได้เป็นอย่างดี

อิทธิพลของสื่อมวลชน

หากเราพิจารณาจากลักษณะของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ฯลฯ จะเห็นว่าเป็นเพียงวัตถุที่มนุษย์ได้ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อสื่อความหมายแก่มนุษย์ด้วยกัน สื่อดังกล่าวไม่มีชีวิตจิตใจหรือไม่ได้มีอิทธิพลใดๆที่จะผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้เลย ผู้ที่กำหนดให้สื่อบังเกิดเป็นผลดี มีคุณประโยชน์ เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ความเจริญก้าวหน้า หรือกลายเป็นผลร้าย มีอันตรายนต่อมวลชน หรือบ่อนทำลายระบบระบอบต่างๆ ของสังคม ก็คือมนุษย์นั่นเอง (วัฒนา พุทธาภิธานนท์ , 2531 : 2)

Joseph T. Klapper (อ้างใน ประมะ สตะเวทิน , 2533 : 142) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่างๆที่มีต่อทัศนคติ และพฤติกรรมด้านต่างๆของประชาชนผู้รับสารไว้ว่า สื่อมวลชนนั้นไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลในทางอ้อมหรือเป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น คือสื่อมวลชนจะสนับสนุนทัศนคติ ทัศนคติ ความมีใจโน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้มด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็งขึ้น และพร้อมจะแสดงให้ปรากฏออกมาเมื่อมีแรงจูงใจเพียงพอหรือเมื่อมีโอกาสเหมาะสม

สาเหตุที่สื่อมวลชนไม่อาจจะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารและสังคมได้โดยตรง เนื่องจากปัจจัยต่างๆที่สกัดกั้นอยู่ อันได้แก่

1. ความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร (Predisposition) ประชาชนจะมีความคิดเห็น ค่านิยม และมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ก่อน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากการคบหาสมาคมกับคนอื่น และสถาบันสังคมที่ตนเป็นสมาชิก เมื่อบุคคลนั้นสัมผัสกับสื่อมวลชน ก็จะนำเอาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมเหล่านี้ติดตัวมาด้วย

2. การเลือกของผู้รับสาร (Selective Process) ประชาชนจะเลือกรับสารที่สอดคล้องกับความคิดเห็นและความสนใจของตน และจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับสารที่ไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับความคิดเห็น และความสนใจของตน ประชาชนจะพยายามตีความสารตามความเชื่อและค่านิยมที่ตนมีอยู่เดิม และจะเลือกจดจำเฉพาะสิ่งที่สนับสนุนความคิดและความเชื่อของตน

3. อิทธิพลของบุคคล (Personal Influence) ข่าวสารจากสื่อมวลชน อาจจะได้ไม่ถึงประชาชนทั่วไปในทันที แต่จะผ่านสื่อบุคคล หรือผู้นำทางความคิดเห็นก่อนจะไปถึงประชาชน ผู้นำความคิดเห็นมักสอดแทรกความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปด้วย

4. ลักษณะทางธุรกิจของสื่อมวลชน (Economic Aspects) การดำเนินธุรกิจด้านสื่อมวลชนในสังคมเสรีนิยมซึ่งมีระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมนั้น สื่อมวลชนสามารถแข่งขันกันได้อย่างเสรี ต่างฝ่ายต่างเสนอความคิดเห็น และค่านิยมที่แตกต่างกันออกไป และประชาชนก็มีเสรีภาพในการที่จะเลือกเชื่อถือความคิดเห็นใดความคิดเห็นหนึ่งได้ และตัดสินใจว่าจะเชื่อสื่อมวลชนใด

2.1.2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของวัยรุ่น

ในเรื่องของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของวัยรุ่นนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอทั้งแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ดังนี้

ทฤษฎีการใช้สื่อและความพึงพอใจจากสื่อมวลชน

(The Uses and Gratification Approach)

แนวการศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน เป็นการเน้นความสำคัญของกลุ่ม “ผู้รับสาร” ในฐานะเป็น “ผู้กระทำการสื่อสาร” กล่าวคือ ตัวผู้รับสารจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกใช้สื่อประเภทต่างๆและเลือกรับเนื้อหาข่าวสารเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตน (พีระ จิระโสภณ, 2535: 634)

คาทซ์ (Katz : 1959)(อ้างใน พัทณี เขจรธยา และคณะ, 2534 :132) เป็นคนแรกที่มีความเห็นว่างานวิจัยเกี่ยวกับ “ผล” หรืออิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคลนั้น ควรให้ความสนใจลดน้อยลง แต่ควรให้ความสนใจต่องานวิจัยเกี่ยวกับ “การใช้” สื่อของบุคคลให้มากขึ้น โดยคาทซ์ชี้ให้เห็นว่า

สื่อจะไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ไม่เลือกใช้สื่ออย่างแน่นนอน และการเลือกใช้สื่อนั้นก็สืบเนื่องมาจากเหตุผลทางจิตวิทยาและความต้องการทางสังคม หรือความพึงพอใจของบุคคลนั้นๆ

เมื่อกล่าวถึงสื่อมวลชนในแง่ของ “ความพึงพอใจ” เราก็มักจะนึกถึง “ความพึงพอใจที่เราได้รับจากการเปิดรับสื่อ” แต่จริงๆแล้ว ความพึงพอใจจากสื่อนั้นสามารถตีความหมายได้ 2 ประเด็นด้วยกัน ได้แก่ (Palmgreen and Rayburn(1958) อ้างใน พิรฤดา พจนพิสุทธิ์,2539:26)

1. ความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาจากสื่อ (Gratification Sought) เป็นการมองในแง่ผลจากความเชื่อ หรือความคาดหวังของบุคคล ตลอดจนการประเมินค่าเกี่ยวกับความพึงพอใจที่สื่อพึงจะให้ได้ อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้บุคคลเปิดรับสื่อ หรือเนื้อหาประเภทต่างๆ นักทฤษฎีหลายท่านเรียกความพึงพอใจที่บุคคลแสวงหาจากสื่ออีกอย่างหนึ่งว่า ความพึงพอใจที่บุคคลคาดว่าจะได้รับจากสื่อ (Perceived Gratification Obtained)

2. ความพึงพอใจที่บุคคลได้รับจากสื่อ (Gratification Obtained) เป็นการมองในแง่ผลที่บุคคลได้รับ หลังจากการเปิดรับสื่อหรือเนื้อหาของสื่อประเภทต่างๆ ซึ่งจะย้อนกลับไปสนับสนุนหรือเปลี่ยนแปลงตามความเชื่อเดิม

McCombs and Becker (1979: 219) ให้ความคิดเห็นเรื่องการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับว่า บุคคลใช้สื่อมวลชนเพราะต้องการตอบสนองความต้องการของตัวเอง 6 ประการ ได้แก่

1. เพื่อรับรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการติดตามความเคลื่อนไหวและสังเกตการณ์สิ่งรอบตัวจากสื่อมวลชน เพื่อให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรรู้

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจ (Decision) โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้เราสามารถกำหนดความคิดเห็นของตน ต่อเรื่องราวภาวะรอบตัว

3. เพื่อการสนทนาวิพากษ์วิจารณ์ (Discussion) การเปิดรับสื่อมวลชนทำให้คนเรามีข้อมูลที่น่าสนใจในการพูดคุยสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

4. เพื่อการมีส่วนร่วม (Participating) ในเหตุการณ์และความเป็นไปต่างๆที่เกิดขึ้นรอบตัว

5. เพื่อตอกย้ำความคิดเห็น (Reinforcement) ช่วยสนับสนุนหรือตอกย้ำความคิดเห็นของเราให้เชื่อมั่นมากยิ่งขึ้น หรือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจที่ทำไปแล้ว

6. เพื่อความบันเทิง (Entertainment) เพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ผ่อนคลายอารมณ์

สุชา จันทน์เอม (จิตวิทยาวัยรุ่น, 2529 : 53) ได้กล่าวถึงความสนใจของวัยรุ่นตามแนวคิดของ เฮิร์ลล็อก (Hurlock, E.B.) ว่าแบ่งออกกว้างๆได้เป็น 3 ประการ คือ

- ความสนใจทางสังคม
- ความสนใจส่วนบุคคล และ
- ความสนใจในการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งความสนใจในประการที่ 3 นี้ ก็ยังแบ่งออกเป็นเรื่องต่างๆ และส่วนหนึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อของวัยรุ่น ได้แก่

1. ความสนใจในการอ่านหนังสือ วัยรุ่นจะนิยมอ่านหนังสือประเภทตลกขบขันน้อยกว่าในวัยเด็ก วัยรุ่นชายจะชอบหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์และการประดิษฐ์เครื่องมือใหม่ๆ ส่วนวัยรุ่นหญิงจะชอบหนังสือประเภทแฟชั่น โรแมนติก และชอบอ่านหนังสือประเภทนิยายสารมากกว่าดารา

2. ความสนใจในการชมภาพยนตร์ ภาพยนตร์ที่วัยรุ่นสนใจมักจะเป็นภาพยนตร์ประเภทโรแมนติก การผจญภัย เรื่องตลกขบขัน เพศศึกษา และเรื่องเกี่ยวกับสังคม วัยรุ่นหญิงโดยทั่วไปจะชอบภาพยนตร์เกี่ยวกับความรัก ส่วนวัยรุ่นชายจะชอบเรื่องการผจญภัย เรื่องลึกลับ และเรื่องตลก การดูภาพยนตร์นับว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงใจให้กับวัยรุ่นมาก ไม่ว่าเขาจะไปดูกับเพื่อน หรือดูคนเดียวก็ตาม เพราะจะทำให้เขาหลีกเลี่ยงจากความยุ่งเหยิงในชีวิตได้อย่างน่าพอใจ นอกจากนี้ ลักษณะของผู้แสดงภาพยนตร์ยังมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงจะพยายามเลียนแบบการแต่งกาย ทรงผม การพูด การแสดงออกของดาราที่ชื่นชอบ รวมทั้งติดตามเรื่องราวของดาราภาพยนตร์จากหนังสือ นิยายสาร ภาพยนตร์ต่างๆด้วย

3. ความสนใจในการฟังวิทยุและโทรทัศน์ วิทยุและโทรทัศน์เป็นที่นิยมของวัยรุ่นมาก เพราะไม่ว่าจะเป็นครอบครัวธรรมดาหรือฐานะยากจนก็ตาม จะต้องมีวิทยุหรือโทรทัศน์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ทำให้วัยรุ่นสามารถหาความสุขได้ภายในบ้านโดยไม่จำเป็นต้องออกไปดูภาพยนตร์นอกบ้าน วัยรุ่นส่วนมากจะใช้เวลาประมาณ 1-3 ชั่วโมงต่อวันหรือมากกว่านั้นในการ

หาความสำราญหรือพักผ่อนอยู่บ้าน รายการโทรทัศน์ที่วัยรุ่นสนใจ คือการแสดงล้อเลียนสังคม โดยในหมู่วัยรุ่นชายจะสนใจเรื่องลึกลับ อาชญากรรม และเรื่องสืบสวนสอบสวนที่ต้องใช้ความคิด

เมื่อนำทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นนี้มาประกอบกับแนวความคิดเรื่องพฤติกรรมเปิดรับสื่อมวลชนของวัยรุ่นโดยเฉพาะสื่อภาพยนตร์ ก็มองเห็นความสอดคล้องกันว่า วัยรุ่นต้องการชมภาพยนตร์ก็เนื่องจากต้องการตอบสนองความต้องการส่วนตัวในทั้ง 6 ประการที่กล่าวมา เนื่องจากเด็กวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่ต้องการแสดงออกให้สังคมยอมรับว่าตนเองมีลักษณะเด่นกว่าบุคคลอื่นๆ จึงชอบเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของเพื่อนฝูงและสังคม ถ้าหากเพื่อนคนใดไม่ปฏิบัติตามกัน จะกลายเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาของสมาชิกในกลุ่ม และเป็นคนไม่ทันสมัย วัยรุ่นจึงชอบรวมกลุ่ม มีกิจกรรมร่วมกัน ต้องการแสดงออกอย่างอิสระ (วัฒนา พุทธางกูรานนท์, 2531 :91)

บัณฑิต ฤทธิธกล ได้กล่าวไว้ในการอภิปรายเรื่อง “ดูหนังอย่างไรให้ได้เนื้อให้ได้หนัง” ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดโดยสำนักเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 ตอนหนึ่งว่า

“จากการค้นคว้าตลาดหนังไทยในปัจจุบัน พบว่า 70-80% ของคนดูหนังคือ “วัยรุ่น” ซึ่งเลือกที่จะออกไปสนุกสนานและหาความบันเทิงนอกบ้านมากกว่า ส่วนวัยอื่นๆ นั้นจะมีสื่อบันเทิงใกล้ชิดตัว เช่นโทรทัศน์ที่บ้าน ประกอบกับไม่มีเวลาที่จะไปดูหนังในโรงภาพยนตร์ ในขณะที่วัยรุ่นชอบการรวมกลุ่ม ชอบกิจกรรมนอกบ้าน สนุกสนานกับเพื่อน ดังนั้นจึงเป็นมูลเหตุที่สำคัญที่ทำให้ “หนัง” เป็นสื่อของกลุ่มวัยรุ่นโดยตรงทั้งประเทศไทยและทั่วโลก”

แนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อวัยรุ่น

สุชา จันทน์เอม นักวิชาการด้านจิตวิทยานั้นมีมุมมองเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนในปัจจุบัน อันได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสืออ่านเล่น ว่ามีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นอยู่มาก แม้จะมีสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กโดยตรง แต่ก็นับเป็นผลทางอ้อมที่โน้มน้าวจิตใจและทัศนคติของเด็กให้เห็นผิดเป็นชอบได้ สื่อมวลชน โดยเฉพาะภาพยนตร์หรือโทรทัศน์สอนให้รู้จักเทคนิคในการกระทำผิดและการแสดงแบบอย่างความประพฤติ

ไม่ดี ซึ่งวัยรุ่นรับมาอย่างไม่รู้สีกตัว นอกจากนี้ยังช่วยเผยแพร่ค่านิยมและแบบแผนความประพฤติ
แนวใหม่ให้แก่วัยรุ่นหนุ่มสาว เช่นการแสดงออกทางเพศ ค่านิยมความบริสุทธิ์ของหญิง ความรู้
เรื่องคุมกำเนิด สัญชาตญาณของเด็กชอบการเลียนแบบ เมื่อได้ตัวอย่างจากภาพยนตร์ โทรทัศน์
หรือหนังสืออ่านเล่นก็เก็บเอาไปเลียนแบบ หนังสือบางชนิด บางเล่มชอบแต่ที่จะเร้าความสนใจของ
ผู้อ่าน จึงเลือกแต่เรื่องอาชญากรรมบ้าง ความผิดเกี่ยวกับทางเพศบ้าง หรือแสดงรูปอันขัดต่อ
ศีลธรรมอันดี ในบางครั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์หรือวิทยุก็ลงข่าวเกินกว่าความเป็นจริง จนเด็กอาจ
ประทับใจในตัวผู้ร้ายว่ามีความเก่งกาจ หรือในภาพยนตร์บางเรื่องก็ลงรายละเอียดแห่งวิธีประกอบ
อาชญากรรมจนกลายเป็นการชี้ช่องทางให้อาชญากรอื่นๆ ไปเลย

ในกรณีภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสืออ่านเล่น การแพร่ภาพทั้งทางเสียงและความคิด
ของสื่อมวลชนเหล่านี้มีทั้งผลดีและผลร้าย ผลดีคือให้ความบันเทิงเบิกบานใจ ส่วนผลร้ายนั้นก็คือ
เป็นตัวอย่างที่เลวร้ายต่อวัยรุ่นในเรื่องผิดศีลธรรมและการประกอบอาชญากรรม ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นที่
อ่อนต่อความนึกคิดในทางผิดชอบชั่วดี ย่อมจะเอาอย่างการกระทำผิดนั้นๆ และรับเอาความนิยมที่
ผิดๆ เข้าไว้ (สุชา จันทน์เอม ,2529: 125)

ประดินันท์ อุปรมัย (2532:276) กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ที่มีผลต่อ
พฤติกรรมของวัยรุ่นว่าจะมากหรือน้อยเพียงใดนั้น อยู่ที่ปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาและคุณภาพของสื่อที่น่าเสนอ ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางบวกและทางลบ หากสื่อเสนอ
เรื่องที่มีคุณธรรม มีประโยชน์ และให้ความรู้ที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อวัยรุ่น สื่อนั้นจะมีอิทธิพลทาง
บวก ในทางกลับกัน หากสื่อเสนอเรื่องที่เป็นแบบอย่างในทางก้าวร้าว การก่อวินาศกรรม การ
แสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง หรือให้ความรู้ที่ไม่มีเป็นประโยชน์ สื่อก็จะมีอิทธิพลทางลบ

ในการอธิบายเดียวกันกับบัณฑิต ฤทธิธกล(อ้างแล้ว) กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน กล่าวถึง
ส่วนประกอบ 2 ส่วนสำคัญของภาพยนตร์นั้นคือ “เนื้อหา” และ “สาระ”

“เนื้อหา”คือเนื้อเรื่องทั้งหมดของหนัง ส่วนสาระ คือสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อ
คนดู สาระส่วนใหญ่จะแฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง หนังทุกเรื่องมีสาระ ไม่มีผู้สร้างหนัง
คนไหนต้องการเอาสิ่งผิดๆ มาสอนคนดู เพราะคุณสมบัติของนักสร้างหนังอย่าง
หนึ่งคือ ความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับคนดูว่าจะรับสาระของหนัง

ได้มากน้อยแค่ไหน หนังสือเรื่องตั้งใจให้สาระกับคนดูมาก แต่นำเสนอไม่ดี สอนตรงเกินไป ทำให้คนดูปฏิเสธ เพราะคนดูส่วนใหญ่ต้องการความบันเทิง หนังสือที่ดีควรสอดแทรกสาระอย่างกลมกลืนให้คนดูซึ่งมีหลายระดับได้รับสาระตามพื้นฐานการรับรู้ เช่นตัวอย่างหนังสือบางเรื่องที่เราเห็นว่ามีแต่ความรุนแรงและการต่อสู้ แต่สิ่งหนึ่งที่หนังสือบางเล่มบอกคือ เมื่อมนุษย์ล้างผลาญกันเอง ในที่สุดหุ่นยนต์ก็จะครองโลก หนังสือว่า “มนุษย์อย่าฆ่ากัน” นี่คือนัยของหนังสือ เพียงแต่ว่าคนดูตั้งใจจับสาระนี้หรือไม่”

และบัณฑิต ฤทธิธกมล ก็เสริมในเรื่องนี้ว่า

“คนสร้างหนังสือจะต้องเข้าใจวัยรุ่น และต้องมีความรับผิดชอบต่อกันดู แต่วัยรุ่นจะไม่ชอบการสอนตรงๆ ต้องสอดแทรกโดยไม่ให้รู้ตัว และมีสัดส่วนที่เหมาะสม การให้สาระที่ค่อนข้างหนักวัยรุ่นจะรับได้น้อยลง เพราะรู้ตัวดีว่าถูกสอน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต่อต้านและไม่ชอบให้ใครสอน”

2. ความถี่ของการรับสื่อของนักเรียนวัยรุ่น ถ้านักเรียนรับสื่อแต่ละชนิดในช่วงเวลาและความถี่ที่เหมาะสม ประกอบกับสาระจากสื่อมีประโยชน์ จะช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากสื่อ แต่ถ้าการรับสื่อชนิดใดชนิดหนึ่งมากหรือมากกว่าของวัยรุ่นมีความถี่มากเกินไป และรับในช่วงเวลาที่ ไม่เหมาะสม ทำให้วัยรุ่นเสียเวลาโดยใช่เหตุ อาจทำให้เสียสุขภาพและเป็นโทษแก่นักเรียนวัยรุ่นได้

มีงานวิจัยด้านภาพยนตร์ ที่ส่งเสริมความคิดเรื่องความถี่ของการรับสื่อของวัยรุ่น พบว่าเด็กไปดูภาพยนตร์บ่อยครั้งกว่าพ่อแม่ และเมื่อเด็กโตขึ้น เขาจะไปดูภาพยนตร์พร้อมกับพ่อแม่บ่อยลงทุกที เด็กชายจะไปดูบ่อยกว่าเด็กผู้หญิง นอกจากนี้เด็กที่ไปดูภาพยนตร์บ่อยมากนั้นเป็นเด็กที่ไม่มีความสุขหรือว่าเหว่ ต้องการหลบหนีจากชีวิตประจำวันเพื่อแสวงหาความเพลิดเพลินและเป็นเด็กที่ไม่สนใจในกิจกรรมอย่างอื่น (สุชา สุรางค์ จันทน์เฒ 2513:243)

3. การได้รับความสนับสนุนที่แนะจากผู้ที่มีประสบการณ์ในขณะที่วัยรุ่นรับสื่อ อาจเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือบุคคลใดก็ได้ที่จะชี้แนะสิ่งที่ดีมีประโยชน์ หรือช่วยให้วัยรุ่นรู้จักวิเคราะห์และเลือกสรรเฉพาะสิ่งที่มีคุณค่าในสื่อมวลชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและ

ส่วนรวม อย่างไรก็ตาม ถ้าชี้แนะขาดประสบการณ์หรือขาดความหวังดีต่อนักเรียนวัยรุ่นอย่างจริงจัง ก็อาจทำให้การรับสื่อมวลชนเป็นโทษแก่วัยรุ่นได้

รศ.ดร.สายฤดี วรกิจโกศาทร เคยอภิปรายไว้ในหัวข้อ “ดูหนังอย่างไรให้ได้เนื้อให้ได้หนัง” คราวเดียวกันกับคุณบัณฑิต ฤทธิธกมล (อ้างแล้ว) ในเรื่องสื่อภาพยนตร์กับวัยรุ่นว่า

“ผู้ใหญ่ควรจะดูหนังวัยรุ่นเพื่อหา “สาระ” มาแนะนำวัยรุ่น หรืออ่านงานวิจารณ์หนังจากนิตยสารเพื่อแนะนำหนังดีๆ แก่เด็ก หรืออาจจะให้ครูไปดูหนังแล้วมาคุยกัน หรือการฉายหนังดีๆ เดือนละครั้งให้เด็กดู หรือการออกเสียงตามสายแนะนำหนังดีมีสาระแก่เด็ก ขอให้ครูอย่ารังเกียจหนังไทยหรือหนังวัยรุ่น เพราะเป็นความจำเป็นที่เราจะต้องรับรู้และวิจารณ์ให้นักเรียนฟัง โดยฝึกให้คนคิดเป็น ไม่ใช่ดูหนังเพื่อความบันเทิงอย่างเดียว การอ่านงานวิจารณ์หนังก็ช่วยให้ผู้ใหญ่มีความคิดที่กว้าง และมีแง่มุมที่จะมาสื่อสารกับวัยรุ่นได้”

2.2 ทฤษฎี และแนวคิดเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์

2.2.1 บทบาทและอิทธิพลของภาพยนตร์

เมื่อภาพยนตร์เป็นแขนงหนึ่งของสื่อมวลชน บทบาทและอิทธิพลของภาพยนตร์ก็จะเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนในหัวข้อ 2.1 ที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ภาพยนตร์มิได้ถูกจัดเป็นสื่อมวลชนเพียงอย่างเดียว ภาพยนตร์มีความเป็นศิลปะและเป็นวัฒนธรรมด้วย และที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดในปัจจุบันคือภาพยนตร์(ประเภทบันเทิง)เป็นธุรกิจที่ทำรายได้มหาศาลให้กับนายทุน ดังนั้นบทบาทของภาพยนตร์ที่มีต่อมนุษย์และสังคมจึงมีอาณาเขตที่กว้างกว่า 4 บทบาทหลักของการสื่อสารมวลชน และด้วยความที่ภาพยนตร์นั้นเป็นสื่อที่มีลักษณะพิเศษในเรื่องของความตื่นตาตื่นใจ เหมือนจริง มีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ชมอย่างมาก อิทธิพลของภาพยนตร์จึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายพึงเล็งให้ความสนใจเป็นพิเศษ และมักจะถูกหยิบยกขึ้นมาว่าเป็นสาเหตุของปรากฏการณ์ด้านลบที่เกิดขึ้นกับเยาวชนของสังคมเสมอๆ

บทบาทของภาพยนตร์

1. บทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร

ดูเหมือนว่าบทบาทเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสารนั้นจะเป็นสิ่งแรกที่เรานึกถึงเมื่อกล่าวถึงสื่อมวลชน และสื่อสารมวลชน สำหรับภาพยนตร์นั้นแม้ว่าในปัจจุบันจะเน้นหนักไปที่ความบันเทิงเกือบทั้งสิ้น แต่หากลองสังเกตดูจะเห็นว่าในภาพยนตร์แต่ละเรื่องมีข้อมูลข่าวสารแฝงอยู่เสมอ ถ้าต้องการให้เห็นอย่างชัดเจน ภาพยนตร์ข่าว (Newsreel) คือภาพยนตร์ที่ทำหน้าที่นี้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์ที่สุด และข่าวที่น่าสนใจโดยภาพยนตร์นั้นก็เปรียบข่าวที่น่าสนใจด้วยสื่ออื่นๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อวิทยุ เพราะผู้ชมสามารถเห็นทั้งภาพและเสียงตามธรรมชาติ ทำให้เราเข้าใจเรื่องราวตามที่เห็นและได้ยินโดยไม่ต้องตีความกันเอง

2. บทบาทในการให้ความรู้ และการศึกษา

ภาพยนตร์ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้โดยตรงนั้นก็คือ ภาพยนตร์ประเภทสารคดี (Documentary films) ซึ่งให้ความรู้กับผู้ชมได้อย่างกว้างขวาง สามารถนำไปประกอบการเรียนในสถานศึกษาระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เพราะจะช่วยเสริมความเข้าใจยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย สื่อภาพยนตร์มีส่วนช่วยให้ประชาชนที่ไม่รู้หนังสือ สามารถมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องราวต่างๆ ได้ แต่ภาพยนตร์สารคดีมักจะไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เนื่องขาดการส่งเสริม สนับสนุน เช่น การขาดงบประมาณ ขาดแคลนผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการผลิตขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคนิค ตลอดจนปัญหาในเรื่องผู้ชมให้ความสนใจน้อย ไม่คุ้มกับการลงทุน

จอห์น คัลกิน (อ้างในวัฒนา พุทธางกูรานนท์ , 2531: 90) แห่งมหาวิทยาลัยฟอร์ดแฮม สหรัฐอเมริกา ผู้บุกเบิกโครงการสร้างภาพยนตร์สำหรับนักเรียน กล่าวว่า “ภาพยนตร์เมื่อถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานประกอบการศึกษาเล่าเรียน จะมีความสำคัญเท่ากับสมุด และดินสอเลยทีเดียว”

3. บทบาทในการโน้มน้าวชักจูงใจ

ภาพยนตร์โฆษณา (Advertising films) คือตัวอย่างที่แสดงบทบาทในการโน้มน้าวชักจูงใจได้อย่างชัดเจนที่สุด ด้วยภาพยนตร์โฆษณานั้นมีวัตถุประสงค์หลักในการสร้างให้ผู้ชมหรือผู้บริโภคเกิดความประทับใจในตัวสินค้า จนก่อให้เกิดความรู้สึกอยากใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นๆ ภาพยนตร์ประเภทบันเทิง (Entertainment films) ที่ฉายตามโรงภาพยนตร์ก็แสดงบทบาทในข้อนี้อยู่ตลอดเวลาทั้งที่เป็นไปด้วยความตั้งใจ และอาจไม่ตั้งใจ หากการเร้าอารมณ์ให้ผู้ชมคล้อยตามไปในเรื่องที่ตีความเป็นผลดี แต่หากเป็นไปในทางที่ตรงกันข้าม เช่น การเสนอภาพความรุนแรง การแสดงให้

เห็นขั้นตอนของการมาตกรรม หรือการผิดกฎหมาย หรือศีลธรรม หากผู้ชมเกิดความประทับใจ เกิดจุดประกายความคิด นำไปเลียนแบบ หรือทำตาม ก็จะเกิดผลเสียหาต่อตนเองและสังคม

4. บทบาทในการให้ความบันเทิง

บทบาทในด้านบันเทิงถือเป็นบทบาทหลักของภาพยนตร์มาตลอดระยะเวลาว่า ศตวรรษที่สื่อชนิดนี้ถือกำเนิดขึ้น ผู้ชมที่เดินเข้าโรงภาพยนตร์ก็เพื่อต้องการเสพความบันเทิงจาก ภาพยนตร์ เนื่องจากภาพยนตร์นั้นเป็นสื่อมวลชนที่รวมเอาศิลปะเกือบทุกแขนงไว้ด้วยกัน เช่นการ แสดง การประพันธ์ การดนตรี สถาปัตยกรรม มัณฑนศิลป์ นิเทศศิลป์ เป็นต้น การแสดงที่สมจริง สมจริงของนักแสดง บทภาพยนตร์ที่กลมกลืน สนุกตื่นเต้น ซาบซึ้ง ประทับใจ ตลกขบขัน คมคาย ให้แง่คิด เพลงและดนตรีประกอบที่ช่วยดึงอารมณ์ของผู้ชมให้คล้อยไปตามตัวละคร เสียงประกอบ ฉาก แสง เสื้อผ้า ของนักแสดง วิธีการใช้ภาพ เทคนิคการตัดต่อ ฯลฯ องค์ประกอบเหล่านี้ที่ทำให้ ผู้ชมมีความสุข ความเบิกบานใจ โสภณ หักเหิมไปพร้อมๆกัน นี่คืบทบาทที่เป็นเสน่ห์อย่างยิ่ง ของภาพยนตร์

5. บทบาทในการบันทึกสังคม

ภาพยนตร์นั้นเป็นสื่อมวลชนที่มีลักษณะพิเศษในการเก็บรักษาได้เป็นระยะเวลายาวนาน เหมาะแก่การใช้เป็นหลักฐานเพื่อการค้นคว้าเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของตัวละครที่ผูกขึ้น จากชีวิตจริงของคนในสังคม การแต่งกาย ภาษาพูด ฉาก สถานที่ และอื่นๆ เมื่อเวลาผ่านไปสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์นี้ยังมีคุณค่าแก่การศึกษามากขึ้นตามลำดับ ภาพยนตร์จึงเป็นเสมือน เอกสารทางสังคมอันมีชีวิตชีวา และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดในการใช้วิเคราะห์สังคมใน แต่ละยุคสมัย กล่าวได้ว่า การบันทึกสังคมถือเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของภาพยนตร์ เพราะ ภาพยนตร์เป็นสื่อแสดงออกทางวัฒนธรรมของชนทุกระดับชั้นในสังคม นับตั้งแต่ชนชั้นล่างไปจน ถึงชนชั้นสูง (Mass Mediated Culture) และเป็นประสบการณ์ร่วม (Collective Experience) ของคน จำนวนมากในเวลาเดียวกัน(จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย , 2541 :1)

อิทธิพลของภาพยนตร์

มีวิจัยหลายชิ้นทั้งของไทย และต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชน ประเภทต่างๆที่มีต่อเด็ก และเยาวชน รวมถึงกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งผลที่ได้ก็จะออกมาในแนวทางเดียวกัน ว่า สื่อมวลชนแต่ละประเภทล้วนมีอิทธิพลเหนือความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของเด็กและ

เขวชนทั้งส้น ไม่ทงใดก็ทงหน่ง ทั้งทงตรงและทงอ้อม ทั้งทงบวค และทงลบโดยเฉพาะการวิจัยที่เกี่ยวกับภพยนตร พบว่าภพยนตรมีอิทธิพลต่อเด็กและเขวชนเป็นอย่งเพราะ “ภพยนตรสามารถเข้าถึงคนหม่มากได้ง่ายที่สุด และเร็วที่สุดสามารถเป็นเครื่องมือวิเศษและอาวุธที่น่าสะพร้งกลัว”(สมาน งามสนธิ ,2532 : 29)

แต่ที่น่าสังเกตคือ ผลของการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนมักจะได้อผลออกมาในทงลบ เช่น การศึกษาจากงานค้นคว้าโดยองค์การยูเนสโก (UNESCO) เมื่อพ.ศ. 2507 (อ้างถึงในปริญญ์ ปรารชญานุพร , มปป :109) สรุปว่า ภพยนตรเป็นอันตรายต่อเด็กอย่งแท้จริง เมื่อเด็กนั้นมีความโน้มเอียงไปในทงเสียอยู่แล้ว เด็กที่มีใจหคหู่ หรือทำตัวเข้ากับส่แวดล้อมไม่ได้แต่เดิม เมื่อได้ดูภพยนตร ภพยนตรก็อาจชักนำให้เด็กหคหู่มากขึ้น หรือไม่ก็หาทงออกโดยประพตติผิต แต่อย่งไรก็ตาม ยังไม่มีการพิสูจน์ให้เห็นแน่นอนว่า ตัวภพยนตรเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้เด็กประพตติผิต หากเด็กนั้นไม่มีความโน้มเอียงที่จะทำผิตมาแต่แรก

นอกจากนี้ภพยนตรที่แสดงถึงความหรรห่า ฟุ้งเฟ้อเกินความเป็นจริงอาจจะทำให้เกิดความเข้าใจในชีวิตและขนบธรรมเนียม ประเพณี ผิตไปได้ ทั้งยังอาจทำให้คุณธรรมของผู้ชมที่เป็นเด็กและเขวชนเสื่อมลงไปด้วย

อย่งไรก็ตาม หากมองให้รอบด้านขึ้น ภพยนตรก็มีอิทธิพลต่อผู้คนและสังคมในด้านบวคอยู่ไม่น้อย เราจะเห็นว่าภพยนตรมีอิทธิพลมากในการสร้างทัศนคติ จูงใจผู้ชมได้ง่าย ช่วยเร้าใจให้มวลชนในสังคมที่เกี่ยวข้องเกิดการเปลี่ยนแปลง ปรับชีวิตให้ทันสมัย ก้าวไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

ในขณะที่ภพยนตรบางเรื่องอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เขวชนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทงลบ แต่ภพยนตรหลายๆเรื่องก็สร้างจินตนาการที่มีคุณค่าต่อจิตใจและเป็นแรงบันดาลใจให้เด็กและเขวชน นักวิทยาศาสตร์บางคนอาจจะเคยเป็นเด็กที่ชื่นชอบภพยนตรวิทยาศาสตร์แฟนตาซิมาก่อน เขวชนหลายคนหันมาสนใจการเล่นกีฬาเพราะประทับใจในตัวแสดงที่เป็นนักกีฬาผู้เก่งกาจจนอยากจะมีอความสามารถได้อย่งนั้นบ้าง ในที่สุดสังคมก็อาจจะได้ นักวิทยาศาสตร์ นักกีฬาทีมชาติ ครูผู้มีอุดมการณ์ แพทย์ผู้มีคุณธรรม ซึ่งล้วนแต่เคยได้รับแรงบันดาลใจจากภพยนตรโดยไม่รู้ตัวก็ได้

ภาพยนตร์บางเรื่องสร้างขึ้นจากเรื่องจริง หรือมีประเด็นของเรื่องที่น่าสนใจจนทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ไปในวงกว้าง อาจจะทำกระตุ้นให้เกิดความคิดในทางพัฒนา หรือทำให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่ภาพยนตร์นำมาเสนอ และหาทางแก้ปัญหา

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าผลิตภัณฑ์หลายชนิดภายในบ้านของเรานั้น ที่เรารู้สึกสนใจซื้อเพราะประทับใจจากภาพยนตร์โฆษณาจนถึงจุดให้เราอยากใช้ผลิตภัณฑ์ ดังนั้นภาพยนตร์โดยเฉพาะภาพยนตร์โฆษณาบางเรื่องจึงมีอิทธิพลต่อการครองชีพของผู้บริโภคอยู่ไม่น้อย

ส่วนอิทธิพลในด้านอื่นๆของภาพยนตร์โดยทั่วไปนั้น พบว่า มีอิทธิพลในเรื่องการเลียนพฤติกรรมบางประการของดาราที่ชื่นชอบ ผู้ที่ซึมซับและรับเอาอิทธิพลในเรื่องนี้มากที่สุดก็คือ กลุ่มวัยรุ่น เด็กวัยรุ่นจะมีความนิยมคลั่งไคล้ดาราภาพยนตร์รุนแรงมาก จะพยายามนำเอาแนวความคิดและสิ่งต่างๆ จากภาพยนตร์มาเลียนแบบ เช่น ทรงผม การแต่งกาย การเดิน การเดินร่า หรือแม้แต่รูปแบบการดำเนินชีวิต เนื่องจากเด็กวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการแสดงออกให้สังคมยอมรับว่าตนเองมีลักษณะเด่นกว่าบุคคลอื่นๆ จึงชอบเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของเพื่อนฝูงและสังคม หากคนใดไม่ปฏิบัติตามกันก็จะไม่เป็นที่ยอมรับ เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบรวมกลุ่ม มีกิจกรรมร่วมกัน ต้องการการแสดงออกอย่างอิสระ ภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมและเรื่องทางเพศจึงมีอิทธิพลต่อจิตใจของเด็กในวัยนี้มาก (วัฒนา พุทธางกูรานนท์ , 2531: 90)

เมื่อภาพยนตร์ถูกมองว่าเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนมากกว่าสื่ออื่นๆ และเราต้องยอมรับว่าภาพยนตร์ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน ดังนั้น สำหรับเยาวชน “ควรช่วยเหลือให้เด็กได้เรียนรู้ว่าตนควรมีบทบาทที่ถูกต้อง เหมาะสมอย่างไรในการดำรงชีวิต จากภาพยนตร์ที่ฉายให้ชมมากกว่าพยายามกีดกันเด็กออกไปจากโลกของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นเรื่องที่อันตรายยิ่ง” (ปริญญ์ ปราชญานุพร, 2522:173)

2.2.2 ผู้ชมกับพฤติกรรมกำรเลือกชมภาพยนตร์

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory)

เป็นทฤษฎีที่พัฒนามาจากแนวความคิดเรื่องสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus-Response) หรือทฤษฎี เอส - อาร์ (S-R Theory) ในสมัยก่อน และได้นำมาประยุกต์ใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่า ผู้ส่งสาร ควรตระหนักว่าผู้รับสารมีคุณลักษณะแตกต่างกัน จะมีความสนใจต่อข่าวสารที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกำรกำรใช้สื่อ Joseph T. Klappier (1967:49) อธิบายทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นี้ว่าแต่ละคนมีความแตกต่างกันหลายประการ อาทิ บุคลิกภาพ ทัศนคติ ระดับสติปัญญา และความสนใจ เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างนี้ก็ขึ้นอยู่กับสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น สารจะมีอิทธิพลมากหรือน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของผู้รับสาร

De Fleur ได้วางหลักเกณฑ์พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ ไว้ว่า (อ้างในพัชนี เษจรรยา และคณะ, 2534: 125)

1. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ และสภาพทางจิตวิทยา
2. ความแตกต่างกันดังกล่าว เป็นเพราะบุคคลมีการเรียนรู้จากสังคมที่แตกต่างกัน
3. บุคคลที่อยู่ต่างสภาพแวดล้อมกัน จะได้รับการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน
4. การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้บุคคลมี ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อและบุคลิกภาพต่างกัน

จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญที่เป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลคือสภาพเงื่อนไขที่แต่ละบุคคลได้รับจากสังคมหรือสภาพแวดล้อม De Fleur จึงสรุปว่า ข่าวสารต่างๆ ในสังคมเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้รับสารแต่ละคนมีการตอบสนองต่างกัน รวมทั้งสร้างลักษณะความแตกต่างของบุคคลด้วย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม ผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม แต่ย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องของบุคลิกภาพ ทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ ฯลฯ ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมกำรชมภาพยนตร์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์ให้เห็นในบทที่ 5 ต่อไป

แนวคิดในการวิเคราะห์ผู้รับสาร(Audience Analysis)

ในกระบวนการสื่อสารของมนุษย์นั้น องค์ประกอบ 2 ส่วนคือ ผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง ในการส่งสารออกไปแต่ละครั้งผู้ส่งสารจะต้องคำนึงถึงผู้รับสารเสมอ เพราะผู้รับสารเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการสื่อสาร ขึ้นอยู่กับว่า ผู้รับสารเข้าใจสารที่ได้รับมาหรือไม่ เข้าใจว่าอย่างไร ซึ่งหากผู้ส่งสารต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการสื่อสารออกไป จะต้องมีการเตรียมตัว เตรียมสาร เตรียมสื่อให้เหมาะสมกับผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารอย่างถูกต้องตรงกันกับความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการ ซึ่งจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการวิเคราะห์ผู้รับสารของผู้ส่งสารนั่นเอง

ในการวิเคราะห์ผู้รับสาร สิ่งที่เราจะต้องทราบเกี่ยวกับตัวผู้รับสารนั้นก็คือ ลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร (Demographic Characteristics of Audience) อันได้แก่ อายุ เพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึงระบบการเมือง เป็นต้น

การวิเคราะห์ผู้รับสารนั้นก็เพื่อประโยชน์ 2 ประการคือ (ปรมะ สตะเวทิน ,2529:105)

1. เพื่อให้ทราบว่าใครเป็นผู้รับสารเป้าหมาย (Target audience or intended receivers) ทราบถึงลักษณะ ความต้องการความสนใจ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม ความสามารถในการตีความสาร และพฤติกรรมตอบสนองต่อสาร(response) ของผู้รับสาร

2. เมื่อทราบว่าข้อมูลต่างๆในข้อ 1 แล้ว ก็สามารถวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมปรับการสื่อสารของผู้ส่งสารให้เหมาะสมกับผู้รับสารเป้าหมายก่อนลงมือทำการสื่อสาร

การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับตัวผู้รับสารนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารมวลชนนั้น หากผู้ส่งสารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวผู้รับสารมากเท่าใด โอกาสที่การสื่อสารนั้นๆจะประสบความสำเร็จย่อมมีมากขึ้น

สำหรับการวิเคราะห์ผู้รับสารที่เป็นผู้ชมภาพยนตร์นั้น จะแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 แนวทาง คือ การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ชม (demographical approach) และการวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาของผู้ชม (psychological approach) (สมาน งามสนิท ,2532:25)

1. การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ชม(demographical approach) คือการพิจารณาสภาพที่เป็นอยู่ของผู้ชม อันได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อายุ เพศ ระดับการศึกษา ศาสนา ภูมิฐานะ ฯลฯ หากผู้ชมภาพยนตร์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน ความต้องการเลือกชมภาพยนตร์ย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่นภาพยนตร์ที่มีเรื่องหลักหนีชีวิตและพาฝันมากได้รับความนิยมจากผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจไม่สูงนัก ภาพยนตร์ร้องรำทำเพลง สนุกเฮฮา แบบลูกทุ่งชนบท ก็มักจะได้รับความสนใจจากเกษตรกร ภาพยนตร์รักกระจุกกระจิกของวัยรุ่นในเมือง มักจะมีตลาดเป้าหมายอยู่ที่กลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นต้น

ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา มีกฎหมายแบ่งระดับภาพยนตร์ขึ้นทั้งสำหรับผู้ชมเป็นออกเป็นระดับต่างๆ 4 ระดับ ได้แก่

กลุ่ม G (General audiences) คือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับผู้ชมทั่วไป

กลุ่ม PG (Parental guidance suggested) คือภาพยนตร์ประเภทที่หากผู้ชมเป็นเด็ก จะต้องเป็นผู้ปกครองแนะนำ

กลุ่ม R (Restricted) คือภาพยนตร์สำหรับผู้ชมที่อายุเกิน 17 ปีขึ้นไป หากอายุต่ำกว่า 17 ปี ต้องการเข้าชมจะต้องมีผู้ปกครองเข้าร่วมชมด้วย

กลุ่ม X (Exclusive for adult only) คือภาพยนตร์สำหรับผู้ที่มีบรรลุนิติภาวะแล้วเท่านั้น

การแบ่งกลุ่มของภาพยนตร์ตามสภาพทางประชากรศาสตร์เช่นนี้ ทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์จะต้องวิเคราะห์ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายของตนให้ชัดเจนเสียก่อน ว่าต้องการสร้างภาพยนตร์สำหรับผู้ชมกลุ่มใด

2. การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาของผู้ดู (psychological approach) จะต้องพิจารณาว่า ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายนั้นมีความต้องการชม ต้องการรับรู้อะไร มีอารมณ์ มีความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม และรสนิยมอย่างไร มีทัศนคติต่อเรื่องราวในภาพยนตร์ หรือต่อตัวนักแสดง หรือผู้กำกับภาพยนตร์อย่างไร ฯลฯ เพราะการที่จะดึงดูดให้คนมาชมภาพยนตร์นั้น ภาพยนตร์จะต้องเป็นกระจุกสะทอนรสนิยมของผู้ชม และจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้ชมด้วย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยพบงานวิจัยและงานวิทยานิพนธ์หลายฉบับ ที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การเลือกชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นหลายเล่ม แต่งานวิจัยส่วนใหญ่ที่พบ ผู้วิจัยมักจะเก็บข้อมูลในเขตกรุงเทพมหานคร ยังไม่พบว่ามีการศึกษาถึงพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นหรือนักเรียน นักศึกษาในต่างจังหวัด อย่างไรก็ตาม งานวิจัย 6 เรื่องที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ ผู้วิจัยเลือกมาเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม” เนื่องจากมีประเด็นที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับเรื่องที่เราสามารถนำมาใช้อ้างอิงเปรียบเทียบได้ ดังนี้

1. ไพบูลย์ คะเชนทรพรรค์ (2531) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย” พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย ได้แก่ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ผู้กำกับ การแสดง และอิทธิพลของสื่อโฆษณา รวมทั้งอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ส่วน แผนกวิชาที่ศึกษา คารานำแสดง อิทธิพลของครอบครัว และการเปิดรับสื่อมวลชน ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

ในส่วนของพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ พบว่าเยาวชนไทยนิยมเข้าชมในโรงภาพยนตร์ชั้นหนึ่ง โดยไม่ให้ความสำคัญกับสถานที่ตั้งโรงภาพยนตร์ และเข้าชมภาพยนตร์เป็นกลุ่ม เหตุผลในการเข้าชมก็เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก ภาพยนตร์ที่เลือกชมมากที่สุดได้แก่ ภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น สยองขวัญ หรือผจญภัย และเนื้อหาสาระในภาพยนตร์เป็นปัจจัยองค์ประกอบของตัวภาพยนตร์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์มากที่สุด

2. พิรฤดา พจนพิสุทธิ์ (2539) ศึกษาถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นในเขต กทม.” พบว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์มากที่สุด และมีความพึงพอใจสูงสุดด้วย แต่กลับเปิดรับวิทยุด้วยความถี่สูงสุด ส่วนสื่อโทรทัศน์และภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์มากที่สุด นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังให้ความเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ทั้งในลักษณะของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ และคำวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นตัดสินใจที่ใช้อารมณ์ ความชอบส่วนตัวมากกว่าเหตุผล

3. จันทนา มีไมตรีจิตต์ (2540) ทำวิจัยหัวข้อ “ปัจจัยการสื่อสารที่ทำให้เยาวชนหันมานิยมโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์” พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์จากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด และสื่อโฆษณาจากหนังสือพิมพ์ก็มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์มากที่สุด แต่สื่อที่มีความถี่สูงที่สุดที่เยาวชนเปิดรับคือสื่อโทรทัศน์ ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนหันมานิยมโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์มากที่สุด คือมีโรงภาพยนตร์ให้เลือกมากมาย การจัดรอบที่ไม่ตรงกัน และให้อารมณ์ในการชมได้มากกว่าโรงภาพยนตร์แบบเก่า เยาวชนส่วนใหญ่จะชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ 2-3 ครั้งต่อเดือน และมีเหตุผลในการเลือกโรงมัลติเพล็กซ์ เพราะมีความทันสมัยมากที่สุด

4. ปริญญา จิตติรัตนกร (2539) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์อเมริกัน(ฮอลลีวู้ด) ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์อเมริกันของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร คือการสื่อสารการตลาด อันได้แก่ ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ โฆษณาในนิตยสาร และ โปสเตอร์

สำหรับพฤติกรรมในการเลือกชมภาพยนตร์นั้น กลุ่มตัวอย่างชอบเข้าชมในโรงภาพยนตร์ชั้นหนึ่ง โดยมักจะเข้าชมเป็นกลุ่มในวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียด และประเภทของภาพยนตร์ที่ชอบมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ประเภทแอ็คชั่น

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ผู้กำกับการแสดง และการสื่อสารการตลาดมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ ส่วนดารานำ เทคนิคการถ่ายทำ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และอิทธิพลของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ดังกล่าว

5. กิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์ (2529) วิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยปิด ในกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทย” พบว่า นักศึกษาชายนิยมภาพยนตร์ประเภทสงคราม บู้ดูเคียด ในขณะที่นักศึกษาหญิงนิยมภาพยนตร์ประเภทชีวิตมากที่สุด

ดารานำแสดงมีผลในการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์มากที่สุด รวมทั้งความมีชื่อเสียงของผู้กำกับการแสดง องค์ประกอบด้านฉากและสถานที่ถ่ายทำเป็นปัจจัยรองลงมา ส่วนบทประพันธ์นั้น ไม่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจ

ในส่วนของการเข้าชมภาพยนตร์ พบว่า วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดราชการ รวมทั้งช่วงที่ว่างจากการเรียนในวันธรรมดา เป็นเวลาที่นักศึกษาเข้าชมภาพยนตร์มากที่สุด โดยเลือกชมโรงภาพยนตร์ชั้นหนึ่งที่อยู่ใกล้ หรืออยู่ภายในศูนย์การค้า หรืออยู่ใกล้บ้านหรือสถานศึกษา

6. ประเด็นที่ อูปรมัย เสนอประเด็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนวัยรุ่นรับสื่อมวลชนต่างกัน” ซึ่งเป็นการประมวลจากรายงานการวิจัยของทั้งในและต่างประเทศ แม้ว่าจะเป็น การสรุปจากงานวิจัยประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงเพียง 3 สื่อเท่านั้น ไม่ได้รวมถึงสื่อภาพยนตร์และสื่ออื่นๆ แต่ก็พอที่จะทำให้เห็นถึงแนวโน้มได้ว่า สื่อมวลชนประเภทอื่นๆ ในชุมชนอาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นในลักษณะที่ใกล้เคียงหรือคล้ายตามกัน ดังนี้

1. ความใหม่ของสื่อมวลชนที่ได้รับเป็นครั้งแรกๆ จะกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นได้มาก
2. ความเร้าแค้น ห่วงไกลสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือขาดกำลังทรัพย์ ทำให้รับสื่อมวลชนในบ้านมากกว่าการกระทำกิจกรรมอื่นๆ
3. ความต้องการบางประการ ซึ่งได้แก่ ความต้องการสร้างเอกลักษณ์แห่งตน ความต้องการมีการติดต่อทางสังคม ความต้องการสิ่งแปลกใหม่และความบันเทิงและความต้องการข้อเท็จจริงและความรู้เกี่ยวกับโลก ทำให้นักเรียนวัยรุ่นพยายามหาสิ่งตอบสนองความต้องการดังกล่าว โดยใช้สื่อมวลชนเป็นแหล่งหนึ่งของการตอบสนองความต้องการ
4. ช่วงวัยรุ่นเป็นวัยของความตื่นตัวที่จะรับข่าวสารของสังคม ทำให้นักเรียนสนใจรับรู้ข่าวสารทางสื่อมวลชนเพิ่มมากขึ้นกว่าวัยอื่นๆ
5. พฤติกรรมการรับสื่อมวลชน เป็นพฤติกรรมที่มีความเป็นอิสระ บุคคลจะเลือกรับรายการใดหรือหลีกเลี่ยงรายการใดก็ย่อมจะทำได้โดยง่าย ดังนั้นวัยรุ่นจึงมักเลือกรับรายการที่สอดคล้องกับความชอบและเจตนาคติของตน
6. การควบคุมของบิดามารดามีความสำคัญต่อปริมาณการชมโทรทัศน์ของเด็กอยู่มาก เช่น เด็กไทยที่รายงานว่าบิดามารดาควบคุมมาก ชมโทรทัศน์เฉลี่ยเพียงวันละ 129 นาที ในขณะที่เด็กไทยที่รายงานว่าบิดามารดาไม่ได้ควบคุม ชมโทรทัศน์เฉลี่ยวันละ 189 นาที

7. ถ้าบิดามารดาเอาใจใส่ควบคุมการรับสื่อมวลชนของเด็ก มักทำให้เด็กมีพฤติกรรมการรับสื่อมวลชนเหมาะสมมากขึ้นทั้งในด้านปริมาณการรับชมและรายการที่รับชม
8. ถ้าเด็กโตและวัยรุ่นได้มีการพูดคุยกับผู้ใหญ่เกี่ยวกับเนื้อหาในรายการที่รับหรือในสิ่งตีพิมพ์ที่ได้อ่าน อาจจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและลึกซึ้งได้อีกมาก
9. ถ้าบิดามารดามีความสัมพันธ์อันดีกับบุตรโดยมีความใกล้ชิดสนิทสนม พูดคุยปรึกษาหารือกันได้มาก และมีเหตุผลดี ประกอบกับการเอาใจใส่แนะนำบุตรและบุตรยอมรับ จะส่งผลต่อการที่เด็กและวัยรุ่นจะรับหรือปฏิเสธการชักจูงของสื่อมวลชนตามบิดามารดาของตนได้มาก

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม” นี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว (One-shot descriptive study) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ทั้งชายและหญิง ในโรงเรียนมัธยมที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 608 คน หรือประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลายทั้งหมดในจังหวัดสมุทรสงคราม (จำนวน 2,920 คน) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมปลายเป็นจำนวนประมาณร้อยละ 20 ของทุกโรงเรียน ดังนี้ ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2542*

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย			รวม
	มัธยม 4	มัธยม 5	มัธยม 6	
ศรีธรรมาภรณ์	300	297	236	833
ถาวรานุกุล	320	271	190	781
ท้ายหาด	85	98	51	234
อัมพวันวิทยาลัย	301	286	141	728
วัดบางกะพ้อม	14	19	21	54
เทพสุวรรณชาบุญวิทยา	30	32	7	69
วัดแก้วเจริญอานวยวิทย์	43	32	35	110
สกลวิสุทธิ	27	25	10	62
เมธีคุณะวันวิทยาลัย	14	18	17	49
รวมทั้งสิ้น	1,134	1,078	708	2,920

* ข้อมูลจำนวนนักเรียนจาก สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สํารวจเมื่อ 19 พฤษภาคม 2542

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนร้อยละ 20 ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม

โรงเรียน	ร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย			รวม
	มัธยม 4	มัธยม 5	มัธยม 6	
ศรัทธาสมุทร	60	60	47	167
ถาวรานุกุล	64	54	38	156
ท้ายหาด	17	20	10	47
อัมพวันวิทยาลัย	60	57	28	145
วัดบางกะพ้อม	3	4	4	11
เทพสุวรรณชาฎวิทยา	6	6	2	14
วัดแก้วเจริญอานวยวิทย์	9	6	7	22
สกลวิสุทธิ	5	5	2	12
เมธีหุณหะวันวิทยาลัย	3	4	4	11
รวมทั้งสิ้น	227	216	142	585

จากตารางจะเห็นว่า จำนวนนักเรียนมัธยมปลายทั้งหมดที่สำรวจเมื่อ 19 พฤษภาคม 2542 คือ 2,920 คน ดังนั้น จำนวนที่ต้องใช้ในการทำวิจัยร้อยละ 20 จึงเท่ากับ 585 คน แต่เมื่อทำการสำรวจวิจัยจริง ในบางโรงเรียนไม่สามารถจะคงตามจำนวนร้อยละ 20 ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นได้ เนื่องจากการกระจายแบบสอบถามต้องขอความร่วมมือจากอาจารย์ฝ่ายวิชาการ หรืออาจารย์แนะแนว เพื่อความสะดวกในการควบคุมนักเรียน อาจารย์จึงขอให้ผู้วิจัยทำแบบสอบถามกับนักเรียนทั้งหมดของห้องใดห้องหนึ่ง ซึ่งจำนวนนักเรียนอาจมาก หรือน้อยกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ เมื่อรวบรวมแบบสอบถามครบทุกโรงเรียน ปรากฏว่า มีแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 608 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.82 ของนักเรียนทั้งหมด ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนมากกว่าที่ต้องการเล็กน้อย ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.8 แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จริงในทุกโรงเรียนแยกตามระดับชั้น

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมปลายกลุ่มตัวอย่าง			รวม
	มัธยม 4	มัธยม 5	มัธยม 6	
ศรัทธาสมุทร	78	65	36	179
ถาวรานุกูล	64	54	38	156
ท้ายหาด	29	16	14	59
อัมพวันวิทยาลัย	48	48	47	143
วัดบางกะพ้อม	3	4	4	11
เทพสุวรรณชาตุวิทยา	6	6	2	14
วัดแก้วเจริญอานวยวิทย์	9	6	7	22
สกลวิสุทธิ	5	5	2	12
เมธีชุมชนะวันวิทยาลัย	3	4	4	11
รวมทั้งสิ้น	244	210	154	608

จากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเป็นประชากรในการวิจัย จำนวนร้อยละ 20.82 พบว่า โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคือโรงเรียนศรัทธาสมุทร จำนวน 179 คน หรือร้อยละ 29.44 ซึ่งมากกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ และโรงเรียนที่มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุดคือโรงเรียนวัดบางกะพ้อมและโรงเรียนเมธีชุมชนะวันวิทยาลัย มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 11 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.81

3.2 การวัดตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

- 1 ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ แผนกวิชาที่ศึกษา รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม และระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์
- 2 รูปแบบและเนื้อหาของสื่อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ ได้แก่ การโฆษณาในสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร รถแท็กซี่ ใบปิดหน้าโรงภาพยนตร์ ภาพยนตร์ตัวอย่าง การวิจารณ์จากนักวิจารณ์ผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งการชักชวนจากคนใกล้ชิด
- 3 องค์ประกอบที่ตัวภาพยนตร์ ได้แก่ ดารานำแสดง ผู้กำกับ ดนตรีประกอบของภาพยนตร์ เรื่องราวเนื้อหาความแปลกใหม่ของภาพยนตร์ เทคนิคพิเศษของภาพยนตร์ เพลงนำและเพลงประกอบภาพยนตร์
- 4 โรงภาพยนตร์ ได้แก่ คุณภาพ และคุณลักษณะต่างๆของโรงภาพยนตร์จะเลือกชม

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1. รูปแบบพฤติกรรมในการชมภาพยนตร์ อันได้แก่ ลักษณะการไปชมภาพยนตร์ รูปแบบของภาพยนตร์ ลักษณะของภาพยนตร์ที่ชม ภาษาของภาพยนตร์ ช่วงเวลา ความถี่ และรอบในการชมภาพยนตร์ งบประมาณ และแหล่งที่มาของงบประมาณในการชมภาพยนตร์
2. ประเภทของภาพยนตร์
3. วัตถุประสงค์ในการเลือกชมภาพยนตร์
4. การตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ อันได้แก่ปัจจัยและองค์ประกอบด้านต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ทั้งปัจจัยด้านสื่อ องค์ประกอบต่างๆในตัวภาพยนตร์ และลักษณะของโรงภาพยนตร์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 65 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด 64 ข้อ และปลายเปิด 1 ข้อแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่ศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา รายได้ ระยะทางระหว่างที่พักกับโรงภาพยนตร์ และ วิธีเดินทางไปโรงภาพยนตร์ ใช้คำถาม 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ได้แก่ ปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทรายการ หรือหัวข้อของสื่อโทรทัศน์ วิทยู หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ที่เปิดรับความถี่ในการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ วิทยู หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร และสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ ใช้คำถาม 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมชมภาพยนตร์ ได้แก่ การใช้เวลาวางของกลุ่มตัวอย่าง ภาพยนตร์ที่เลือกชม แหล่งที่ชมภาพยนตร์ เหตุผลในการเลือกชมภาพยนตร์ ปัจจัยและเหตุผลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ รอบ และช่วงเวลาของภาพยนตร์ที่เลือกชม ค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ การสะสมของที่ระลึกจากภาพยนตร์ ชื่อโรงภาพยนตร์ที่เข้าชม (เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ) ใช้คำถาม 18 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ ประกอบด้วยปัจจัยด้านสื่อ ปัจจัยในตัวภาพยนตร์ และปัจจัยด้านโรงภาพยนตร์ ลักษณะการสอบถามเป็นแบบการประเมินค่า มี 4 ระดับ คือ มีอิทธิพลมาก มีอิทธิพลปานกลาง มีอิทธิพลน้อย และ ไม่มีอิทธิพล ใช้คำถาม 34 ข้อ

การหาค่าทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (ความเชื่อมั่น)} \quad \alpha = \frac{N}{N - 1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{S^2_x} \right]$$

α หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ความเชื่อมั่น)

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

s^2_i หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2_x หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

$$\text{สูตรการหาค่าเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย หรือมัธยฐานเลขคณิต

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{สูตรการคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \quad S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ซึ่งได้เรียนปรึกษาและขออนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละแห่งไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยใช้วิธีฝากแบบสอบถามให้อาจารย์กระจายให้นักเรียนทำในชั่วโมงที่อาจารย์กำหนดเอง โดยที่ผู้วิจัยอธิบายชี้แจงทำความเข้าใจในการกรอกแบบสอบถามกับอาจารย์โดยละเอียด แล้วรับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ในภายหลัง จำนวน 6 โรงเรียน และโดยวิธีที่ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างกรอกในชั่วโมงแนะแนว หรือชั่วโมงที่ว่างของนักเรียน แล้วรอเก็บแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลแล้วกลับคืนในวันเดียวกัน 3 โรงเรียน ระยะเวลาเก็บข้อมูลเป็นเวลาประมาณ 1 เดือน

ข้อมูลอีกส่วนหนึ่ง มาจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ผู้ชมรุ่นอาวุโสของจังหวัดหลายๆท่าน อันไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมด และผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม 2 ท่าน ท่านแรกคือ เจ้าของโรงภาพยนตร์ “ไอรา” ซึ่งเป็นโรงภาพยนตร์โรงเดียวที่เหลืออยู่ของจังหวัด และอีกท่านหนึ่งคือเจ้าของจอหนังกลางแปลงที่ใหญ่ ทันสมัยและดังที่สุด ในจังหวัดสมุทรสงคราม “ดูดีภาพยนตร์” เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกิจการโรงภาพยนตร์ในจังหวัด การเจริญเติบโตของธุรกิจโรงภาพยนตร์ สภาพทั่วไปของปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ลักษณะของผู้ชม โดยเฉพาะผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น รวมถึงลักษณะการชมภาพยนตร์ของผู้ชมทั้งในอดีตและปัจจุบัน

3.5 การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบการวิเคราะห์ 2 ส่วนดังนี้

1. แบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยหาค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ และนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นในรูปของตาราง ได้แก่

- ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์
- ด้านพฤติกรรม的开รับสื่อ
- ด้านรูปแบบพฤติกรรมชมภาพยนตร์
- ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

โดยในส่วนของรูปแบบและพฤติกรรมชมภาพยนตร์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์นั้นจะใช้บทสัมภาษณ์เจ้าของโรงภาพยนตร์ และเจ้าของจอภาพยนตร์กลางแปลงในจังหวัดสมุทรสงครามมาเป็นข้อมูลร่วมวิเคราะห์ด้วย

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS /PC+ เพื่อหาคำตอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในการนำเสนอผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1- 4 และใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการทดสอบสมมติฐานที่ 5-7 ซึ่งจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมชมภาพยนตร์ รวมถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

เดือนเมษายน พ.ศ. 2542 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2543

บทที่ 4

ผลการศึกษา

รูปแบบพฤติกรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกชมภาพยนตร์ ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ก่อนที่จะทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ซึ่งผู้วิจัยถือเป็นตัวแทนของกลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามนั้น เราควรจะได้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของกิจการภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม รวมถึงวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของชาวสมุทรสงครามตั้งแต่ยุคอดีตถึงก่อน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของกลุ่มผู้ชมหลักชาวสมุทรสงครามในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

4.1 ความเป็นมาของกิจการภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม

บรรดานักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปมักจะรู้จักจังหวัดสมุทรสงครามในนามของ “เมืองแม่กลอง” ซึ่งมีคอนฮอยหลอด วนอุทยานรัชกาลที่ 2 และวัดหลวงพ่อบ้านแหลมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ แต่สำหรับคนในวงการหนังก็จะรู้ว่าสมุทรสงครามนั้นมีความพิเศษอีกประการหนึ่ง คือเป็นแหล่งหนังกลางแปลงที่ใหญ่ที่สุด จังหวัดสมุทรสงครามนั้นมี (เจ้าของ) จอหนังกลางแปลงมากที่สุดในประเทศไทย ที่นี่มีหนังกลางแปลงให้ดูหมุนเวียนเปลี่ยนไปตามวัด หรือลานสาธารณะต่างๆ อย่างคึกคักตลอดปี หากเป็นการฉายประชันกัน จอหนังกลางแปลงของสมุทรสงครามจะแข่งกันอย่างดุเดือดเข้มข้นที่สุด มีเงินหมุนเวียนอยู่ในธุรกิจนี้เดือนละหลายแสนต่อจอ แต่ในขณะเดียวกัน สมุทรสงครามกลับเหลือโรงภาพยนตร์ในระดับมาตรฐานที่ยังเปิดฉายให้บริการอยู่อย่างเหงาหงอย เฉพาะเสาร์ - อาทิตย์ เพียง 1 โรงเท่านั้น

โรงภาพยนตร์ไอยรา คือโรงภาพยนตร์โรงเดียวที่ยังเหลืออยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม ในขณะที่โรงภาพยนตร์ศรีสมุทรคู่แห่งสำคัญในอดีต และโรงภาพยนตร์แสงวณิช หรือที่ชาวบ้านเรียก

ว่า “วิกเถ้าแก้ม” (ตามสำเนียงพูดของชาวดำบลแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม) ซึ่งเป็นโรงภาพยนตร์แบบมาตรฐานโรงแรกของจังหวัดต่างก็ปิดกิจการไปเป็นเวลานานแล้ว

จุดเริ่มต้นของกิจการภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามนั้นไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยใช้วิธีสอบถามผู้อาวุโสหลายๆท่าน และผู้ที่อยู่ในวงการภาพยนตร์ของจังหวัดมาเป็นเวลานาน จึงเป็นการบันทึกข้อมูลจากความทรงจำ ลำดับความเป็นไปอาจสลับกันไปบ้าง หรือขาดหายไปบ้าง แต่ข้อมูลที่ได้อีกก็ทำให้เห็นภาพความเคลื่อนไหว พัฒนาการ และความเปลี่ยนแปลงไปของกิจการภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามได้พอสมควร

กำเนิด - พัฒนาการของโรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม

กิจการภาพยนตร์ในสมุทรสงครามนั้นพัฒนามาจากการกันคอกล้อมรั้วฉายภาพยนตร์เร่ หรือเราเรียกสั้นๆว่า “หนังเร่” คุณสมชาย เครือภู เจ้าของโรงภาพยนตร์ “ไอยรา” ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย จำความได้ว่าโรงหนังเร่โรงแรกของจังหวัดที่ดูจะเป็นหลักเป็นฐานชื่อโรง “เฉลิมกว้าง” เจ้าของโรงหนังเร่นี้ชื่อนายห้างสมบูรณ์ อัสเวศน์ ซึ่งขอเช่าสถานที่ด้านหนึ่งของสนามกีฬาโรงเรียนศรีทธาสมุทร (ซึ่งเป็นที่ดินในเขตของวัดเพชรสมุทรหรือวัดหลวงพ่อบ้านแหลม อยู่ใกล้ๆกับตลาดเมืองแม่กลอง) กันเป็นรั้วสังกะสีแบบถาวร สมัยนั้นเรียกลักษณะแบบนี้ว่า “ปิดวิก” ฉายภาพยนตร์เฉพาะตอนกลางคืนช่วงวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ค่าชมภาพยนตร์คนละประมาณ 50 สตางค์ จนต่อมาเป็น 2-3 บาท ต่อมาก็ย้ายเข้าไปฉายในอาคารกีฬาในร่มของโรงเรียน บางครั้งหากฉายตอนกลางวันต้องใช้ผ้าดำคลุมช่องแสงของอาคารเพื่อไม่ให้แสงเข้า ซึ่งจะฉายเป็นบางโอกาสเท่านั้น ภาพยนตร์บางเรื่องที่คุณสมชายจำได้ว่าเคยชมคือภาพยนตร์ที่โผน กิ่งเพชรชกชิงแชมป์โลกกับนักชกต่างชาติชื่อเปเรส บางครั้งก็จะเป็นภาพยนตร์ข่าว ถ้าหากฉายภาพยนตร์ฝรั่งประเภทบันเทิง ก็จะมีการพากย์

ต่อมา เถ้าแก้ม แสงวณิช สร้างโรงภาพยนตร์ที่เป็นโรงมาตรฐานโรงแรกของจังหวัด ชื่อโรงภาพยนตร์ “แสงวณิชเธียเตอร์” ซึ่งตั้งอยู่คนละฝั่งแม่น้ำกับวัดเพชรสมุทร เป็นโรงพัฒลมาจำนวน 300-400 ที่นั่งเก้าอี้ไม้ มีสองชั้น ไม่มีข้อมูลเรื่องราคาบัตรชมภาพยนตร์ แต่เข้าใจว่าราคาของชั้นบนน่าจะแพงกว่าชั้นล่าง จัดฉายภาพยนตร์ทุกวัน ทั้งรอบกลางวันและรอบกลางคืน มีคน

ไปดูภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์แสงวณิชเป็นจำนวนมากทุกวัน ภายหลังนอกจากจัดฉายภาพยนตร์แล้ว บางครั้งแสงวณิชก็แปรสภาพเป็นโรงละคร มีการแสดงงิ้ว และละคร จึงเปลี่ยนชื่อจาก แสงวณิชเรีเตอร์ เป็น “แสงวณิชราม”

หลังจากที่โรงภาพยนตร์แสงวณิชเปิดฉายได้ 1- 2 ปี นายห้างสมบุรณ์ อัสเวศน์ ก็สร้าง “โรงภาพยนตร์ศรีสมุทร” ขึ้น เป็นโรงภาพยนตร์แบบมาตรฐานที่มีขนาดใหญ่ใกล้เคียงกับโรงแสงวณิช คือเป็นโรงพัฒม ขนาด 300-400 ที่นั่งเก้าอี้ไม้พับได้ เนื่องจากโรงภาพยนตร์ทั้งสองนี้ตั้งอยู่คนละฝั่งแม่น้ำแม่กลอง จึงเป็นการแข่งขันกันระหว่างสองฝั่ง แต่โรงภาพยนตร์ศรีสมุทรจะขายบัตรในราคาที่แพงกว่าเพราะเป็นโรงใหม่ โรงภาพยนตร์แสงวณิชก็ขยับราคาตามมาให้ใกล้เคียงกันในเวลาต่อมา และเนื่องจากศรีสมุทรเป็นโรงภาพยนตร์ที่อยู่ในบริเวณตลาดเมืองแม่กลอง ใกล้กับวัดเพชรสมุทรวรวิหาร เมื่อวัดมีเทศกาลประจำปี เช่นตรุษจีน สงกรานต์ ลอยกระทง หรือปีใหม่ ศรีสมุทรจะฉายหนังชนิด “ได้รุ่ง” คือฉายตลอดวันทั้งคืน ไม่มีวันหยุด ซึ่งจะมีผู้ชมเวียนเข้าไปชมตลอดทุกรอบ โรงจะหยุดฉายเมื่อเทศกาลเลิก ก็จะล้างโรงและพักโรงนาน 5-6 วัน แล้วจึงฉายตามรอบปกติอีกครั้ง

ก่อนปี พ.ศ. 2513 เมืองแม่กลองยังไม่มีถนนสำหรับให้รถยนต์พาหนะผ่านไปมา ไม่มีรถยนต์วิ่ง ไม่มีรถโดยสารประจำทาง ผู้คนสัญจรโดยรถไฟ รถสามล้อถีบรับจ้าง จักรยาน และเรือ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ที่จะเข้าฉายจึงใช้การกระจายข่าวทางน้ำ วิธีการคือโรงภาพยนตร์จะทำใบเชิญชวนไปชมภาพยนตร์ มีเนื้อหาเชิญชวนให้คนไปชมภาพยนตร์โรงภาพยนตร์แสงวณิช (หรือศรีสมุทร) โดยบอกชื่อภาพยนตร์ วัน และเวลาที่จะเข้าฉาย กระดาษที่ใช้ทำใบเชิญชวนมีลักษณะบางคล้ายกระดาษหนังสือพิมพ์ ขนาดประมาณกระดาษถ่ายเอกสารทั่วไปในปัจจุบัน นำมาพับแล้วชุบน้ำให้กระดาษมีน้ำหนัก ขณะที่ล่องเรือไปตามแม่น้ำก็ส่งเสียงประกาศเรื่องภาพยนตร์ไปด้วย และร่อนใบเชิญชวนนี้ไปตามบ้านคนทั้งสองฝั่งแม่น้ำไปพร้อมๆ กัน วิธีการประชาสัมพันธ์แบบนี้เรียกร้องความสนใจจากประชาชนได้ดีโดยเฉพาะเด็กๆ เมื่อได้ยินเสียงเรือแห่ของโรงภาพยนตร์มา ก็จะคอยรอรับใบเชิญชวนนี้อยู่ตามริมฝั่ง คอยอ่านว่าจะมีภาพยนตร์เรื่องอะไรเข้าฉายเมื่อใดบ้าง แล้วก็มีหน้าที่กระจายข่าวบอกพ่อแม่ผู้ปกครองและเพื่อนฝูงต่อไป

ต่อมา พ.ศ. 2517 นายฉัตร เครือภู สร้าง “โรงภาพยนตร์ไอยรา” ขึ้นเป็นโรงภาพยนตร์แห่งที่สามของเมืองแม่กลอง ซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากโรงภาพยนตร์ศรีสมุทรมัก เป็นโรงภาพยนตร์แบบชั้น

เดียว ติดเครื่องปรับอากาศ ขนาด 960 ที่นั่งเก้าอี้นุ่ม ขนาดของจอและขนาดของโรงใหญ่กว่า และทันสมัยกว่าสองโรงแรก

ราคาบัตรค่าชมภาพยนตร์ของโรงภาพยนตร์ไอชราปัจจุบันนี้คือ 40 บาท ขยับมาตามลำดับจากราคา 20 บาทเมื่อราว พ.ศ. 2520-2527 ซึ่งผู้วิจัยจำได้ว่าในช่วงปีทีกล่าว เคยไปชมภาพยนตร์ที่ไอชราในราคา 12 บาทสำหรับเด็ก และราคา 20 บาท สำหรับผู้ใหญ่ที่พาไปชม ส่วนโรงภาพยนตร์ศรีสมุทร บัตรราคา 18 บาท ราคาถูกกว่าไอชรา 2 บาท

เมื่อถนนหนทางในจังหวัดทันสมัย สะดวกสบายขึ้น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ก็เปลี่ยนวิธีการออกไป จากการที่ผู้คนสัญจรกันทางน้ำเป็นหลัก ก็กลายเป็นทางบก เรือแห่งประเทศไทยก็เริ่มไม่ค่อยได้รับความสนใจ กลายมาเป็นรถแห่ติดเครื่องขยายเสียงแทน เมื่อถนนตัดผ่านไปในทุกตำบลทุกหมู่บ้าน รถแห่ก็สามารถชอกลงไปประกาศเชิญชวนให้คนมาชมภาพยนตร์ได้ทั่วถึง แต่อาจจะขาดเสน่ห์แบบเรือแห่ตรงที่ไม่มีใบปลิวเชิญชวนนั่นเอง

หลังจากมีโรงภาพยนตร์ไอชราไม่นาน โรงภาพยนตร์แสงวณิชก็เลิกกิจการไป กลายเป็นโรงภาพยนตร์ร้างในปัจจุบัน ส่วนโรงภาพยนตร์ศรีสมุทรรันนั้นปิดกิจการไปกว่า 10 ปีมาแล้ว ปัจจุบันนี้แปรสภาพเป็นศูนย์การค้ากลางตลาดแม่กลอง โรงภาพยนตร์ไอชราจึงเป็นโรงภาพยนตร์เพียงโรงเดียวที่ยังเหลืออยู่ของจังหวัด แม้ว่าจะไม่มีโรงภาพยนตร์อื่นเป็นคู่แข่ง แต่ไอชราก็ต้องต่อสู้กับสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ส่งผลให้คนดูและรายได้ของโรงภาพยนตร์ลดลงอย่างน่าใจหาย จากเมื่อสมัย 10-20 ปีก่อนที่เคยจัดฉายได้ทุกวัน วันธรรมดา 3 รอบ เสาร์ - อาทิตย์เพิ่มรอบเช้า 10.00 น. หากเป็นช่วงเทศกาลจะต้องมีรอบบ่าย คือ 14.00 น. เนื่องจากคนดูมากจนล้นมาจากรอบเที่ยง รอบกลางคืนจากคืนละ 1 รอบ ต้องเพิ่มเป็น 2 รอบในช่วงเทศกาล มาในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมาซึ่งเป็นช่วงเศรษฐกิจซบเซา โรงภาพยนตร์ไอชราเปิดฉายได้เฉพาะรอบวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ (ขณะสัมภาษณ์ 8 มิถุนายน 2542) โดยบางรอบอาจต้องงดฉายเนื่องจากมีคนดูน้อยเกินไป และในขณะที่ผู้วิจัยกำลังรายงานผลการวิจัยอยู่นี้ (มีนาคม 2543) โรงภาพยนตร์ไอชราเพิ่งฉายภาพยนตร์ในรอบวันศุกร์ เหลือเพียงรอบ เสาร์ และอาทิตย์ เท่านั้น อันอาจเนื่องมาจากผู้ชมในรอบวันศุกร์มีจำนวนน้อยมากอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้โรงภาพยนตร์ไม่คุ้มค่าที่จะเปิดฉาย

เห็นได้อย่างชัดเจนว่า โรงภาพยนตร์หนึ่งเดียวของจังหวัดต้องเผชิญกับภาวะขาดทุนอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยสภาพความเป็นจริงแล้วธุรกิจโรงภาพยนตร์นั้นไม่สามารถยืนอยู่ได้ด้วยตัวเอง ยังคืออยู่บ้างที่ที่ดินและตัวอาคารโรงภาพยนตร์เป็นทรัพย์สินส่วนตัว และเจ้าของมีธุรกิจอื่นจุนเจืออยู่ แต่โรงภาพยนตร์ก็ยังไม่คิดจะหยุดการฉาย เพราะหากหยุดฉายหรือปิดโรง เครื่องปรับอากาศ และเครื่องฉายภาพยนตร์ไม่ได้ทำงานอย่างต่อเนื่องก็จะทรุดโทรม รวมทั้งการจะเรียกคนดูให้กลับมาดูอีกครั้งก็จะยิ่งยากกว่าเดิม โรงภาพยนตร์ไอยราจึงยังยืนหยัดสู้ต่อไปรอวันข้างหน้าที่เศรษฐกิจจะดีขึ้น

กิจการหนังกลางแปลงในจังหวัดสมุทรสงคราม

ในขณะที่กิจการโรงภาพยนตร์ในจังหวัดกำลังอยู่ในภาวะซบเซาเป็นอย่างยิ่ง แต่กิจการภาพยนตร์อีกประเภทหนึ่ง ที่เราเรียกกันว่า “หนังกลางแปลง” นั้นกลับตีกักเพื่อพุ่งตรงข้ามกับธุรกิจโรงภาพยนตร์อย่างสิ้นเชิง สมุทรสงครามนั้นเป็นจังหวัดที่มีจอหนังกลางแปลงมากที่สุดในประเทศไทย คือมีจำนวนผู้ประกอบการจัดการจัดฉายหนังกลางแปลงรวมตัวกันอยู่มากที่สุด และมีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้น แสดงถึงความนิยมหนังกลางแปลงของคนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันสมุทรสงครามมีจอหนังกลางแปลงทั้งสิ้น 24 จอ ซึ่งรับจ้างฉายทั่วราชอาณาจักร ดังรายชื่อต่อไปนี้

รายชื่อจอหนังกลางแปลงในจังหวัดสมุทรสงคราม

1. โชคชัย ภาพยนตร์	13. มีดี ภาพยนตร์
2. โชคประเสริฐ ภาพยนตร์	14. วิริยะ ภาพยนตร์
3. โชคมานิตย์ ภาพยนตร์	15. ศรีเนรมิต ภาพยนตร์
4. ดวงพร ภาพยนตร์	16. ศรีบางจะเกร็ง ภาพยนตร์
5. ดุษฎี ภาพยนตร์	17. ศรีบัวทอง ภาพยนตร์
6. เด็กก็ ภาพยนตร์	18. ศรีเพชร ภาพยนตร์
7. เต้าทอง ภาพยนตร์	19. ศรีสุวรรณ ภาพยนตร์
8. ทรงชัย ภาพยนตร์	20. สุกฤษฎ์ ภาพยนตร์
9. ทวีทรัพย์ ภาพยนตร์	21. ส. ชัยวรรณ ภาพยนตร์
10. ธงชัย ภาพยนตร์	22. สหณพดล ภาพยนตร์
11. พรเจริญ ภาพยนตร์	23. สายชล ภาพยนตร์
12. มงคลชาวด์ ภาพยนตร์	24. แสงมณี ภาพยนตร์

คุณสมศักดิ์ ดุษฎีนิข เจ้าของจอหนังกลางแปลง “ดุษฎีภาพยนตร์” ได้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย เรื่องธุรกิจหนังกลางแปลงในจังหวัดสมุทรสงคราม และยืนยันว่าที่นี่เป็นที่ที่มีเจ้าหนังกลางแปลง มากที่สุดในประเทศ มีทั้งขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ขนาดของกิจการจะวัดจากจำนวนและคุณภาพ ของเครื่องเสียง ขนาดของจอ และขนาดของเงินทุน คนที่จะเข้ามาในธุรกิจหนังกลางแปลงนั้นจะ ต้องมีทุนทรัพย์ตั้งต้นอยู่พอสมควร เพราะเป็นธุรกิจที่ลงทุนสูง ถ้าจะให้ธุรกิจอยู่ได้ และสู้กับคู่แข่ง ได้ จะต้องพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของอุปกรณ์ทั้งเครื่องเสียงและอุปกรณ์การฉายให้ใหม่ ทันสมัย อยู่เสมอ ส่วนสาเหตุที่สมุทรสงครามกลายเป็นแหล่งรวมจอหนังกลางแปลง เพราะมีองค์ประกอบ หลายประการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. สมุทรสงครามมีงานประจำปีตามวัดต่างๆ หมุนเวียนกันไปตลอดทั้งปี (ยกเว้นช่วงเข้า พรรษา) เมื่อมีเทศกาลงานประจำปี มหาสพประเพณีหนึ่งที่จะขาดไปจากงานลักษณะนี้ไม่ได้เลยก็ คือหนังกลางแปลง แต่ละวัดก็จะมีเจ้าหนังที่ติดต่อบริจายกันเป็นประจำ ถ้าหากเจ้าหนังปรับ บรุงคุณภาพอยู่ตลอดเวลาที่จะมีงานที่แน่นอนในแต่ละปี

2. สมุทรสงครามเป็นเมืองชายทะเล อาชีพสำคัญอาชีพหนึ่งคือการประมง ชาวประมงส่วน ใหญ่จะเชื่อถือโชคลาง ก่อนออกทะเลจะต้องบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้คุ้มครองเรือให้ปลอดภัย พร้อม กับให้จับได้มีกำไร (หมายถึง จับปลาได้จำนวนมาก ได้ปลาตัวสวย ขายได้ราคาดี) เมื่อเรือลำใดมีผล ประกอบการดีก็จะแก้บนด้วยการฉายหนังกลางแปลงให้ชาวบ้านดู สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวประมง นิยมไปบนคือ “ศาลอาม้า” ช่วงตรุษจีนแต่ละปีจะมีหนังกลางแปลงเข้าต่างๆ สลับกันไปฉายที่หน้า ศาลอาม้าทุกคืน สำหรับปีนี้หน้าศาลอาม้ามีการฉายหนังกลางแปลงทุกคืนไม่มีเว้นตั้งแต่ปลายเดือน มกราคม จนถึงปลายเดือนมีนาคม

3. พิธีสวดศพ พิธีทำขวัญนาค หรือแม้แต่ขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญบ้าน ของผู้ที่มีอันจะกินของ จังหวัด มักจะมีมหาสพสมโภชน์ หนังกลางแปลงคือสิ่งหนึ่งที่จะแสดงให้เห็นฐานะและความใจ กว้างของเจ้าภาพ ว่ากันว่า เจ้าภาพชาวสมุทรสงครามนั้นใจถึง จะมีลูกต้องเป็นคณะดัง จะจ้างวงดนตรีลูกทุ่งต้องระดับสุดยอดของวงการ หางเครื่องชุดใหญ่ จะฉายหนังกลางแปลงต้องจอใหญ่ หนังสต้องดี และใหม่ เครื่องเสียงต้องกระหึ่ม แพงเท่าไรเท่ากัน เมื่อเจ้าภาพยอมทุ่มทุนเพื่อให้ได้ ของดีที่สุด เจ้าหนังกลางแปลงก็กล้าลงทุนใช้อุปกรณ์ดีๆ เพื่อแข่งขันกันสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จัก

4. แพนๆหนังกลางแปลงชาวสมุทรสงครามจะรู้ว่าจอไหนดี จอไหนไม่ดี โดยดูที่เครื่องเสียงเป็นหลัก คนที่ดูหนังกลางแปลงไม่ได้ตั้งใจมาดูว่าจอจะฉายหนังเรื่องอะไร แต่จะดูว่าเสียงดังดีหรือไม่ ถ้าโพงมีคุณภาพหรือไม่ ภาพคมชัดหรือไม่ หากมีการฉายพร้อมกันสองจอ สองเจ้า คนดูจะเลือกจอที่เครื่องเสียงดีว่าเป็นหลัก ทำให้แต่ละจอจะต้องแข่งขันกันด้านคุณภาพเพื่อดึงให้คนดูสนใจจะได้กล่าวขวัญถึง เมื่อมีการแข่งขันก็ทำให้เกิดการพัฒนา จนเป็นที่รู้จักแบบปากต่อปากและขยายวงกว้างออกไปว่าหากต้องการหนังกลางแปลงให้มาหาที่จังหวัดสมุทรสงคราม

แม้ว่าสมุทรสงครามจะมีจอกลางแปลงเป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่ได้ทำให้แต่ละจอได้รับเฉลี่ยงานน้อยลง แต่ละเจ้าจะมีงานชุกเกือบตลอดปี จะเว้นช่วงยาวบ้างก็คือช่วงเข้าพรรษา เช่นจอของ คุณภูทิภาพยนตรนั้นบางเดือนมีงานตลอด 30 วัน บางเดือนอาจจะว่างประมาณ 5 วันเป็นอย่างมาก บางคืนมีงานซ้อนกันถึง 2-3 งาน เรียกได้ว่า ตั้งจอที่วัดนี้เสร็จ ทั้งคนฉายหนังและคนคุมเครื่องเสียงไว้ 2 คน แล้วไปตั้งที่งานนั้นต่อ ทั้งคนไว้ 2 คน แล้วก็วิ่งไปอีกงาน ขนาดนี้ก็ยัง

เจ้าภาพที่จ้างหนังกลางแปลงก็มีตั้งแต่ วัดที่จะจัดงานประจำปี เจ้าภาพงานศพ เจ้าภาพงานบวช เจ้าภาพงานขึ้นบ้านใหม่ และเจ้าภาพแก้บน ซึ่งเจ้าภาพประเภทสุดท้ายนี้ยังมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อเศรษฐกิจถดถอยลงโดยเฉพาะชาวประมง ถ้าหากเจ้าภาพรายใดที่ว่าจ้างให้จอไหนฉายหนังแก้บนกันเป็นประจำแล้ว เมื่อใกล้ถึงฤดูแก้บนคือช่วงตรุษจีน จอหนังจะเป็นคนถามไปยังลูกค้าหรือเจ้าภาพเองว่าปีนี้นับไว้หรือไม่ จะฉายหนังหรือไม่ ถ้าเจ้าภาพตกลง จอหนังก็จะเป็นผู้ไปจองคิวการฉายที่ศาลาอ่าว และกลับมาบอกวันเวลาให้เจ้าภาพเตรียมตัว เตรียมประทัดไปจุดในตอนเย็นวันแก้บนก่อนจะเริ่มฉายหนัง สำหรับคนที่จะมาดูหนังเมื่อได้ยินเสียงประทัดก็เสมือนเป็นสัญญาณบอกให้รู้ว่าหนังจะเริ่มฉายแล้ว โดยปกติหนังกลางแปลงมีเวลามาตรฐานในการฉายที่ 20.30 น. คืนหนึ่งจะฉาย 2 เรื่อง จะเลิกในเวลาประมาณ 00.30 -01.00 น.

ในกรณีที่เป็นการฉายในงานประจำปีของวัด โดยมากแต่ละวัดมักจะมีจอเจ้าประจำอยู่แล้ว หากจอไหนที่อยากจะทำสร้างชื่อเสียงให้ตัวเองก็จะพยายามขอเข้าไปฉายในงานประจำปีของวัดที่ดังๆ หากวัดเปิดโอกาสให้ จอก็จะต้องแสดงศักยภาพให้เต็มที่ เพื่อให้เป็นที่ชื่นชอบของทั้งคนดูและกรรมการวัดที่มีอำนาจในการจัดหาหนังกลางแปลง ถ้าหากผลงานออกมาเป็นที่พอใจ มีการกล่าวขวัญถึง จอนั้นก็มีโอกาสฉายในงานต่อไปของวัด ซึ่งบางครั้งจอจะต้องยอมขาดทุน หากเจ้าภาพจ้างในราคาต่ำ แต่ถ้าจอเห็นว่าจะเป็นที่ที่มีผู้คนมาดูมาก ซึ่งจะเป็นช่องทางในการได้รับงานต่อไป ก็จะต้องยอมขาดทุน เพื่อแลกกับชื่อเสียงและโอกาสที่จะมีงานต่อไป

ธุรกิจหนังสือกลางแปลงนั้น นอกจากจะสร้างรายได้ให้กับผู้คนในอาชีพแล้ว ยังมีส่วนเอื้อให้เกิดรายได้ในอาชีพอื่นด้วย เช่น บรรดารถเข็นขายอาหาร ขายขนม ขายเครื่องดื่มต่างๆที่จะตั้งอยู่รายรอบบริเวณข้างจอหนังสือกลางแปลงอยู่เสมอ พ่อค้าแม่ค้ารายย่อยเหล่านี้จะติดต่อกับจอหนังสือกลางแปลงโดยการสอบถามทางจอว่าเมื่อใดจะฉายหนังสือไหน พ่อค้าแม่ค้าเหล่านี้ก็จะตามไปขายของด้วย บางครั้งก็จะอาศัยต่อกระแสไฟจากจอหนังมาที่รถของตัวเอง การช่วยเหลือเล็กๆน้อยๆเหล่านี้ บางครั้งก็ช่วยให้จอได้งานเพิ่มขึ้น เช่นการเป็นคนกลางให้เจ้าภาพที่ไม่เคยติดต่อกับหนังสือกลางแปลง พ่อค้าแม่ค้าเหล่านี้จะแนะนำให้เจ้าภาพเลือกเจ้าหนังสือกลางแปลงที่ตัวเองเคยอาศัยพึ่งพา เรียกว่าเป็นธุรกิจต่างระดับที่มีลักษณะน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าโดยแท้จริง

แม้ว่าจะเป็นธุรกิจภาพยนตร์เหมือนกัน แต่ก็เห็นได้ชัดเจนว่าผู้คนให้ความสนใจกับหนังสือกลางแปลงมากกว่าภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ เราอาจจะมองว่าธุรกิจหนังสือกลางแปลงเป็นคู่แข่งและเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนสมุทรสงครามดูภาพยนตร์ในโรงน้อยลง แต่ทั้งคุณสมชาย เจ้าของ “โรงภาพยนตร์ไอยรา” และคุณสมศักดิ์ เจ้าของ “ศูนย์ภาพยนตร์” กลับมองว่าธุรกิจทั้งสองนี้ไม่ใช่คู่แข่งกัน อย่างน้อยก็ไม่ใช่ในทางตรง ในแง่ของบุคลากร คุณสมชายเห็นว่าเป็นความสัมพันธ์กันมากกว่าเป็นความขัดแย้ง เพราะเจ้าหน้าที่ฉายหนังในโรงภาพยนตร์ก็เรียนรู้จากการเป็นคนฉายหนังกลางแปลงมาก่อน บางครั้งหนังกลางแปลงที่ฉายอยู่ใกล้ๆกับโรงภาพยนตร์มีเหตุขัดข้องเรื่องอุปกรณ์ เช่นถ่านฉายหมดก็มาขอปิ่นถ่านจากโรงภาพยนตร์ไปก่อน ส่วนคุณสมศักดิ์เห็นว่า กลุ่มคนที่ดูหนังกลางแปลงไม่ใช่คนที่ชอบดูภาพยนตร์โดยตรง แต่จะมากดูที่เครื่องเสียง มาเพราะมีบรรยากาศของงาน หรือมาดูเพราะเป็นมหรสพที่ไม่ต้องจ่ายสตางค์ค่าตั๋ว ถ้าหากโรงภาพยนตร์ฉายภาพยนตร์ที่คนอยากดูจริงๆคนก็จะเลือกดูในโรงมากกว่า นอกจากนี้จอหนังก็ไม่สามารถเลือกหนังที่ยังไม่ฉาย หรือเป็นหนังเรื่องเดียวกับที่กำลังฉายอยู่ในโรงได้ หนังใหม่ที่จะขึ้นจอกลางแปลงได้เร็วที่สุดคือจะต้องออกจากรอบสุดท้ายของโรงเสียก่อน

จากความนิยมสูงสุดของ “หนังโรง” ในสมัยก่อนที่เคลื่อนย้ายกลายมาเป็นความเฟื่องฟูของ “หนังกลางแปลง” ในปัจจุบัน อย่างน้อยก็พอจะบอกถึงนัยแห่งความผูกพันระหว่าง “หนัง” กับชาวสมุทรสงครามได้ในระดับหนึ่ง แต่หากจะต้องทำความเข้าใจกับพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของคนสมุทรสงครามโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นแล้ว คงต้องทราบถึงวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของคนสมุทรสงครามนับย้อนไปถึงในอดีตว่าเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงไปแค่ไหน อย่างไร จนมาถึงปัจจุบัน

4.2 วัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของชาวจังหวัดสมุทรสงคราม จากอดีต สู่ปัจจุบัน

ย้อนหลังกลับไปเมื่อราวๆ 30 ปีที่แล้ว การสัญจรไปมาระหว่างกันในจังหวัดสมุทรสงคราม ยังไม่สะดวกสบายเช่นในปัจจุบัน การจะจับจ่ายเลือกซื้อสินค้า หากความบันเทิง หรือดูการละเล่น ไม่ใช่เรื่องที่มีโอกาสสัมผัสได้บ่อยๆ โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในท้องที่ที่อยู่ไกลตลาด และตัวเมือง เช่นชาวสวน เป็นต้น เทศกาลประจำปีของวัดหลวงพ่อบ้านแหลม เช่นเทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง หรือปีใหม่ ซึ่งมีการออกร้าน การละเล่น และมหรสพเกือบทุกรูปแบบจึงเป็นที่เฝ้ารอคอยของประชาชนทุกเพศทุกวัย คนที่อยู่ต่างอำเภอไกลๆ จะเดินทางมาเที่ยวชมงานได้ทางเดียวคือนั่งเรือโดยสารประจำทาง เรือเที่ยวหนึ่งๆ บรรทุกได้ประมาณ 100 คนเศษ เรือจะมาจอดเทียบส่งคนที่หน้าวัดหลวงพ่อบ้านแหลม แล้วขึ้นไปรับคนมาอีก ขาล่องลงมาจากสวนในต่างอำเภอ เรือจะรับคนมาประมาณ 3-4 เที่ยว ดังนั้นจะมีชาวสวนจากเรือลำนี้ราว 300-400 คนในงานหลวงพ่อบ้านแหลม แต่เรือเที่ยวกลางคืนที่เป็นขากลับขึ้นไปส่งในสวนจะมีเพียงเที่ยวเดียว ดังนั้นทุกครั้งที่มีการเทศกาลจะมีคนต่างอำเภอที่ตกค้างกลับบ้านไม่ได้อย่างน้อยราว 200-300 คน คนเหล่านี้ส่วนหนึ่งจะเดินเที่ยวในงานจนสว่าง บางคนอาจจะต้องนั่งหลับบนกมัยบริเวณท่าเรือเพื่อรอกลับบ้านด้วยเรือเที่ยวแรกสุดของวันรุ่งขึ้น คนอีกส่วนหนึ่งเมื่อไม่ทราบจะทำอะไรก็จะซื้อตั๋วเข้าไปชมภาพยนตร์ (ซึ่งกล่าวในหัวข้อ 4.1 ถึงโรงภาพยนตร์ศรีสมุทรแล้วว่า ในช่วงเทศกาลโรงภาพยนตร์นี้จะฉายภาพยนตร์ตลอดวันทั้งคืน)

นี่คือภาพของกลุ่มคนดูหลักๆของโรงภาพยนตร์ในสมัยก่อน แต่ไม่ใช่ว่าโรงภาพยนตร์ต้องอาศัยเทศกาลในการเรียกลูกค้าเพียงอย่างเดียว และไม่ใช่ว่ากิจการโรงภาพยนตร์จะทำรายได้ดีเฉพาะช่วงเทศกาลเท่านั้น ในช่วงเวลาปกติประชาชนก็ยังอุดหนุนภาพยนตร์ไทยในโรงภาพยนตร์ที่มีอยู่ 2-3 โรงในจังหวัดอยู่ตลอดเวลา คุณสมชาย เครือภู ผู้คลุกคลีอยู่ในแวดวงธุรกิจประเภทยาน้ำมันตั้งแต่สมัยของนายฉัตร เครือภู ผู้เป็นบิดาเริ่มสร้างโรงภาพยนตร์ไอยรา เล่าว่า

“สมัยก่อนชาวสวนคือกลุ่มคนดูหลัก จะดูหนังไทย อะไรก็ได้ขอให้หนังไทย จะเป็นหนังบู๊ เป็นหนังตลก ถ้าเป็นหนังไทยจะได้เงินทุกเรื่อง ถ้าเป็นหนังฝรั่ง หนังจีนจะไม่ค่อยมีคนดู เพราะคนดูคือชาวสวน หนังไทยบางเรื่องที่

ดีๆ ไม่ใช่แค่คนบ้านเรามา ดูมาจากคำเนิน อัมพวา บางคนก็ * บางบ้านที่เขา มีรถ
สองแถวขนาดกลาง(รถหกล้อเล็ก) ก็จะเหมือนกันเข้ามาดูเลย”

เสน่ห์ประการหนึ่งของภาพยนตร์นั้นอยู่ที่ความสามารถในการดึงผู้ชมให้ร่วมอารมณ์ไปกับ
เรื่องราวของตัวแสดงในจอ ผู้คนในสมัย 20-30 ปีที่แล้วจะหาความบันเทิงประเภทใดที่จะพาให้ตัว
เองได้หลีกหนีไปจากชีวิตจริงอันจำเจของคนในอาชีพเกษตรกรรมที่แต่ละวันก็ “หลังสู้ฟ้าหน้าสู้
ดิน” อยู่ตลอด เมื่อมาชมภาพยนตร์จึงต้องการจะเห็นภาพที่ต่างไปจากชีวิตประจำวัน แต่ต้องเป็น
ภาพยนตร์ที่สามารถมีจินตนาการร่วมด้วยได้ และจะต้องเป็นความบันเทิงประเภทไม่ต้องมีสาระให้
ขบคิดอะไรมากนัก ดังนั้นภาพยนตร์ประเภทนี้ แบบที่มีศัพท์เรียกในสมัยนั้นว่า “หนังระเบิดภูเขา
เผากระท่อม” และภาพยนตร์ตลกจึงครองใจผู้ชมเป็นอย่างยิ่ง และหากภาพยนตร์เรื่องใดแสดงโดย
คาราใหญ่เช่น สมบัติ เมทะนี หรือสรพงษ์ ชาตรี ก็มั่นใจได้ว่าจะมีแฟนภาพยนตร์มาอุดหนุนล้น
หลาม ไม่มีคำว่าขาดทุน โรงภาพยนตร์ในสมุทรสงครามก็ไม่มีช้อยกเว้น ซึ่งความนิยมการชม
ภาพยนตร์ในสมัยนั้นก็แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนด้วยระยะเวลาในการฉายของหนังแต่ละเรื่อง

“ระยะเวลาในการฉายหนังแต่ละเรื่องกำหนดแน่นอนไม่ได้ อยู่ที่หนัง
ถ้าหนังแรง ครึ่งเดือนก็อยู่ได้ แต่สมัยก่อนส่วนใหญ่ก็ประมาณ 10 วัน เพราะจะ
มาดูกันเยอะมาก แล้วฉายกันจนมีรอบเช้า นี่คือวันเสาร์ อาทิตย์ จะมีรอบ 10 โมง
แล้วก็มียอบเที่ยง รอบกลางคืน รอบบ่ายสองโมง ไม่มี นอกจากจะเป็นช่วง
เทศกาล งานสงกรานต์หรือสารทไทย เรามีรอบเช้า รอบเที่ยง แล้วคนยังไม่ยอม
กลับ ยังจะรูดรอบบ่ายสองโมง บางคนก็พลาดจากรอบเที่ยง ตัวเต็มแล้ว เราก็
ตัดสินใจ เชื้อจำนวนคน คือเวลามีนงานคนจะถ่ายเทอยู่ตลอด คนเค้าเดินไปเดินมา
อากาศร้อน เค้าเห็นโรงเรามีแอร์ก็เข้ามาดู ถ้าเชื้อจำนวนคนได้สักครึ่งโรง เราก็
ฉายได้แล้ว พอมารอบกลางคืนต้องมีสองรอบ เช่นปกติเราฉาย 2 ทุ่ม เราก็เลื่อน
มาฉายรอบแรกทุ่มหนึ่ง พอสามทุ่มเราก็ฉายได้อีกรอบ”

ต่อมาเมื่อมีการสร้างถนน การคมนาคมก็เปลี่ยนไป ผู้คนสัญจรกันข้ามตำบล ข้ามอำเภอ
ข้ามจังหวัดกันได้ตลอดเวลาที่ต้องการ วิธีของผู้คนที่มาเที่ยวงานเทศกาลที่วัดหลวงพ่อบ้านแหลมก็
เปลี่ยนตามไปด้วย ไม่มีคนที่ต้องตกค้างเดินมาเวลาอยู่ตลอดทั้งคืน หรือเข้าไปชมภาพยนตร์เพื่อรอ
เวลากลับบ้านด้วยเรือเที่ยวเช้า ดังนั้นงานวัดจึงไม่มีความหมาย ไม่ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับราย

* อำเภอคำเนินสะควก อยู่ในจังหวัดราชบุรี ส่วนอัมพวา และบางคนก็ อยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม แต่อยู่ห่างออกไปจากตัวเมือง

ได้ของโรงภาพยนตร์อีกต่อไป อีกทั้งในระยะต่อมาแนวทางของภาพยนตร์เริ่มกลายเป็นภาพยนตร์วัยรุ่น เช่น ภาพยนตร์เรื่อง รักอุตลุด วัยอลวน เป็นต้น ผู้ชมหลักของโรงภาพยนตร์จึงเริ่มเปลี่ยนจากชาวสวนมาเป็นวัยรุ่นแทน และภาพยนตร์ต่างประเทศ เช่น ภาพยนตร์จากฮอลลีวูด ก็เริ่มเป็นที่นิยมรับของผู้ชมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามภาพยนตร์ไทยก็ยังเป็นที่นิยมของกลุ่มคนดูส่วนใหญ่และทำรายได้ดีอยู่มาก จนถึงภาพยนตร์ไทยในยุคของพระนางคู่ขวัญสันติสุข-จินตหรา โรงภาพยนตร์ไอยรายังสามารถทำเงินได้จากภาพยนตร์ เรื่อง “บุญชู” ในทุกภาค

แม้ว่าจะไม่เคยมีการจดสถิติรายได้ของภาพยนตร์แต่ละเรื่องเอาไว้ แต่เจ้าของโรงภาพยนตร์อย่างคุณสมชายก็จำได้ว่าหนังไทยในระยะหลังๆ ที่ทำรายได้ให้โรงมากที่สุดคือ “โลกทั้งใบให้นายคนเดียว” ซึ่งมีกลุ่มคนดูที่เป็นวัยรุ่นมาดูมากเป็นพิเศษ ก่อนหน้านั้นภาพยนตร์อย่าง “กลิ้งไว้ก่อนพ่อสอนไว้” และภาพยนตร์วัยรุ่นเรื่องอื่นๆ ของบริษัทไทเอนเตอร์เทนเมนต์ ก็เป็นภาพยนตร์ที่ทำเงินให้กับโรงได้พอสมควร จะเห็นได้ว่านอกจากกลุ่มคนดูจะเปลี่ยนไปแล้ว แนวของภาพยนตร์ที่เป็นที่นิยมก็เปลี่ยนไปด้วยอย่างสิ้นเชิง ภาพยนตร์ประเภทนี้สร้างผลาญที่เคาะครองใจแฟนภาพยนตร์ชาวบ้านชาวสวนมาช้านานก็เริ่มหายไปจากโปรแกรม กลายเป็นภาพยนตร์วัยรุ่น ซึ่งจะต้องมีคาราโอเกะ หรือนักร้องดังๆ นำแสดงเพื่อเรียกกลุ่มคนดูวัยรุ่นที่มีกำลังในการจ่ายสูง

“ปัจจุบันนี้คนดูเปลี่ยนไป ประมาณ 80% กลายเป็นวัยรุ่น หรือเด็กนักเรียน คนมีอายุ กลางๆ คน เหลือไม่ถึง 5% ตอนนี้นั่งที่จะอยู่ได้ก็เสาร์-อาทิตย์ แต่ต้องอยู่ในช่วงเปิดภาคการศึกษา เพราะบางครั้งเด็กไม่ได้เรียนหนังสือ เสาร์-อาทิตย์บางทีก็ออกมาตลาดบ้าง ถ้าหนังดี โปรแกรมดีก็อยากจะดูกันบ้าง แต่ถ้าช่วงปิดเทอมใหญ่เด็กก็ไปสอบเอ็นทรานส์บ้าง ไปสอบเข้าเรียนต่อบ้าง บางทีก็โยกย้ายไปต่างจังหวัดกัน ก็จะไม่มียูธ วัยรุ่น หรือเด็กนักเรียนให้เราเห็นเลย เพราะฉะนั้นช่วงที่ชมเขาที่สุดคือช่วงตั้งแต่สอบเสร็จ จนเปิดเทอม แต่เหตุการณ์ที่ว่ามันเพิ่งเกิดขึ้นสักสองปีที่เป็นช่วงลดค่าเงินบาท คือเป็นปัญหาเศรษฐกิจ ท้องมันยังไม่อิ่ม คนก็ไม่อยากจะเอ็นเตอร์เทน”

ปัญหาเศรษฐกิจส่งผลกระทบไปในธุรกิจและอุตสาหกรรมทั่วทุกแขนง อุตสาหกรรมภาพยนตร์ของไทยก็เป็นอีกหนึ่งห่วงโซ่ที่ได้รับความกระทบกระเทือน ในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมา (ขณะสัมภาษณ์ 8 มิถุนายน 2542) มีภาพยนตร์ไทยออกฉายน้อยมาก แม้ว่าพอจะมีภาพยนตร์ฟอร์มใหญ่ทุ่มทุนการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ อย่างกว้างขวาง แต่ก็มีไม่กี่เรื่องจากทั้งหมดซึ่งมีจำนวนน้อย

อยู่แล้วที่พอจะเรียกร้องความสนใจให้กลุ่มคนดูวัยรุ่นชาวสมุทรสงครามออกจากบ้านมาเข้าโรงภาพยนตร์ได้ ภาพยนตร์ฝรั่งเองถึงจะมีจำนวนให้เลือกมากกว่า แต่ก็ต้องเป็นเรื่องที่น่าสนใจจริงๆ เท่านั้นถึงจะขึ้นโรงฉายผ่านเวลา 1 สัปดาห์ไปได้ (เฉพะศุกร์ เสาร์ อาทิตย์)

ในขณะที่ธุรกิจหนังกลางแปลงจะไม่ได้รับผลกระทบในเรื่องนี้เลย คนดูหนังกลางแปลงเคยคิดคั่งอย่างไกรก็เป็นอย่างนั้น ขอให้เป็นจอใหญ่ เครื่องเสียงดี มีเวลาว่างมาดู และรู้ว่าฉายที่ไหนเท่านั้น แต่กลุ่มคนดูหนังกลางแปลงในจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งมีทุกเทศทุกวัยนั้นจะแตกต่างจากกลุ่มคนดูวัยรุ่นของโรงภาพยนตร์ไอยราตรงที่ เด็กวัยรุ่นยังเลือกชมภาพยนตร์ไทยมากกว่า ภาพยนตร์ของชาติอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นจีน หรือภาพยนตร์จากฮอลลีวู้ด แต่กลุ่มคนดูหนังกลางแปลงจะชอบภาพยนตร์ฝรั่ง ยิ่งเป็นเรื่องบู๊ๆ หรือมีเทคนิคพิเศษจะยิ่งเป็นที่นิยมมาก ถึงจะเป็นภาพยนตร์เก่า แต่ถ้าสนุกหรือเคยดูมาแล้วก็ยังดูได้ ภาพยนตร์ไทย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ฯลฯ จะไม่ค่อยได้รับความสนใจ นอกจากเป็นภาพยนตร์ใหม่ที่สนุกน่าติดตามจริงๆ

จอกลางแปลงแต่ละจอ นั้นแม้ว่าจะเรไปฉายตามสถานที่ต่างๆ เปลี่ยนไปอยู่เสมอ แต่ก็พบว่าบางจอมีแฟนที่เหนียวแน่นถึงขนาดตามไปดูในทุกที่ๆจอไปฉาย จอดูชฎิภาพยนตร์นั้นมีแฟนหนังตัวจริงเป็นคนรุ่นอายุกว่า 50 ปี เวลาที่จอไปฉายที่ไหนก็จะตามไปนั่งดูอยู่หน้าจอจนคนของจอจำหน้าได้ จำนวนคนดูของแต่ละจอ นั้นมีความสำคัญมาก เพราะเคยมีประวัติอันลือลั่นเรื่องความดุเดือดในการแข่งขันกันระหว่างจอกลางแปลง โดยการท้าพนันให้นับจำนวนคนดูของสองจอที่ฉายประชันกัน จอไหนคนน้อยกว่าต้องเผาจอ เผาเครื่องกันเลยทีเดียว หมายความว่าจอ นั้นใช้อุปกรณ์เครื่องเสียงที่คุณภาพต่ำกว่า เลนส์ภาพไม่คมชัด ทำให้คนดูน้อยกว่าอีกจอหนึ่ง นี่เป็นสิ่งที่ช่วยยืนยันว่าจอกลางแปลงของสมุทรสงครามนั้นแข่งขันกันเรื่องระบบแสง เสียง และภาพ เพื่อเรียกศักดิ์ศรี ชื่อเสียง และคนดูกันอย่างเอาจริงเอาจัง ส่วนจะมีการเผากันจริงๆหรือไม่เมื่อแพ้นั้น เรื่องนี้ผู้วิจัยไม่มีข้อมูล

องค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรมคือความเคลื่อนไหว วัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของสมุทรสงครามเองก็เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และโดยภาพรวมก็จะเป็นเคลื่อนไหวไปในทำนองเดียวกันกับวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ของผู้คนในท้องถิ่นอื่นๆ แต่ในความคิดคล้ายคลึงย่อมมีข้อแตกต่าง ในหัวข้อ 4.3 จะเป็นผลการศึกษาวิจัยซึ่งจะทำให้ได้เห็นอย่างชัดเจนว่ากลุ่มวัยรุ่นระดับมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งเป็นคนดูกลุ่มหลักของโรงภาพยนตร์ในขณะนี้ จะมีพฤติกรรมการชมภาพยนตร์อย่างไร

4.3 รูปแบบพฤติกรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสนใจชมภาพยนตร์ ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ในหัวข้อนี้จะเป็นการเสนอผลการวิจัยจากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 608 คนตอบ ซึ่งจะแบ่งการนำเสนอเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แสดงผลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 แสดงผลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่างๆ

ตอนที่ 3 แสดงผลเกี่ยวกับรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์

ตอนที่ 4 แสดงผลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์

ตอนที่ 5 เป็นการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (ตารางที่ 4.1-4.7)

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	214	35.2
หญิง	394	64.8
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามของผู้วิจัยทั้งสิ้น 608 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ มีเพศหญิง 394 คน คิดเป็น ร้อยละ 64.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 214 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.2

การที่มีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายอยู่ถึงร้อยละ 29.6 สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะ โรงเรียนมัธยมที่สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียนมีนักเรียนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือมีจำนวนนักเรียนหญิงคิดเป็นร้อยละ 56.3 และมีนักเรียนชายร้อยละ 43.7 ส่วนอีกสาเหตุหนึ่งมาจากการที่ผู้วิจัยต้องฝากแบบสอบถามให้อาจารย์บางโรงเรียนเป็นผู้กระจายให้นักเรียนทำ อาจารย์อาจจะเลือกนักเรียนที่สะดวกในการทำ ซึ่งกลายเป็นนักเรียนหญิงที่ว่างเนื่องจากเป็นชั่วโมงที่นักเรียนชายไปเรียนวิชารักษาดินแดน(ร.ด.)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้น	จำนวน	ร้อยละ
ม. 4	244	40.1
ม.5	210	34.5
ม.6	154	25.4
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 40.1 นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 จำนวน 210 คน หรือ ร้อยละ 34.5 และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 จำนวน 154 คน เท่ากับร้อยละ 25.4

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแผนกวิชาที่ศึกษา

แผนกวิชา	จำนวน	ร้อยละ
วิทยาศาสตร์	266	43.8
ศิลป์-คำนวณ	204	33.6
ศิลป์-ภาษา	77	12.7
ศิลป์-ทั่วไป	61	10.0
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์มากที่สุดคือ 266 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 แผนกศิลป์ - คำนวณ 204 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 แผนกศิลป์ภาษา 77 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.7 และแผนกศิลป์ - ทั่วไป จำนวน 61 คน เป็นร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง

แผนกศิลป์-ทั่วไป ซึ่งเป็นแผนกวิชาที่เน้นหนักด้านสังคมศึกษาและภาษาไทยแทนภาษาอังกฤษ หรือคณิตศาสตร์นี้ ไม่มีอยู่ในตัวเลือกของแบบสอบถาม แต่กลุ่มตัวอย่างในบางโรงเรียนเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในแผนกนี้ ผู้วิจัยจึงเข้าไปแจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง จึงต้องให้กลุ่มตัวอย่างเติมลงไปเป็นตัวเลือกที่ 4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 300 บาท	45	7.4
301-600 บาท	102	16.8
601-900 บาท	154	25.3
901-1200 บาท	140	23.0
1201-1500 บาท	104	17.1
มากกว่า 1500 บาท ขึ้นไป	63	10.4
รวม	108	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักเรียนส่วนมากได้ค่าขนมอยู่ในราว 600-1200 บาท คือ มีนักเรียนที่ได้ค่าขนมเดือนละ 601-900 บาท มากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 และ เดือนละ 901-1200 บาท จำนวน 140 คน หรือร้อยละ 23.0 นักเรียนที่ได้ค่าขนมน้อยที่สุดและนักเรียนที่ได้รับค่าขนมมากที่สุดมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือคนที่ได้ไม่เกิน 300 บาทต่อเดือน มีจำนวน 45 คน หรือร้อยละ 7.4 และมากกว่า 1500 บาทต่อเดือนเป็นจำนวน 63 คนคิดเป็นร้อยละ 10.4

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะทางจากที่พัก ไปยังโรงภาพยนตร์

ระยะทาง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 กิโลเมตร	53	8.7
1-4 กิโลเมตร	109	17.9
4-7 กิโลเมตร	92	15.1
7-10 กิโลเมตร	120	19.7
มากกว่า 10 กิโลเมตร	234	38.5
รวม	608	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่าส่วนใหญ่ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีที่พักที่อยู่ห่างจากโรงภาพยนตร์ที่ใกล้ที่สุดเกิน 10 กิโลเมตร คือจำนวนถึง 234 คนหรือร้อยละ 38.5 กลุ่มตัวอย่าง 120 คน มีบ้าน

ที่อยู่ห่างจากโรงพยาบาลนครประมาณ 7-10 กิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 19.7 นักเรียนที่บ้านอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลนครเป็นระยะทางไม่เกิน 1 กิโลเมตรนั้นมีจำนวนเพียง 53 คน หรือร้อยละ 8.7

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิธีการเดินทางไปยังโรงพยาบาลนคร*

วิธีการเดินทาง	จำนวน (N=608)	ร้อยละ
เดิน	114	18.8
รถประจำทาง	492	80.9
เรือ	30	4.9
รถจักรยาน	25	4.1
จักรยานยนต์ส่วนตัว	151	24.8
จักรยานยนต์รับจ้าง	43	7.1
รถยนต์ส่วนตัว	137	22.5

* ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

เมื่อเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามนั้นมีที่พักห่างจากโรงพยาบาลนครตั้งแต่ 7 กิโลเมตร ไปจนถึง 10 กิโลเมตร ดังที่แสดงในตารางที่ 4.5 ทำให้เห็นตัวเลขของตารางที่ 4.6 ว่า นักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ 80.9 ต้องโดยสารรถประจำทางเพื่อมาชมภาพนคร ส่วนเด็กที่มีรถจักรยานยนต์ หรือรถยนต์ส่วนตัวก็จะเดินทางโดยยานพาหนะของตน จากตารางจะเห็นว่าเด็กนักเรียนร้อยละ 24.8 เดินทางโดยรถจักรยานยนต์ และเด็กนักเรียนร้อยละ 22.5 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และมีจำนวนไม่น้อยที่ต้องใช้พาหนะหลายชนิดในการเดินทาง เช่นนักเรียนบางคนมีที่พักอยู่ในสวน ต้องเดินทางทางเรือ โดยคิดเป็นร้อยละ 4.9 แล้วจึงมาต่อรถโดยสารประจำทางอีกทอดหนึ่ง ส่วนเด็กที่บ้านอยู่ไม่ไกลจากโรงพยาบาลนครมากนักก็จะเดินไป มีจำนวนร้อยละ 18.8

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในการใช้เวลาว่างและการพักผ่อน*

ประเภทของงานอดิเรก	จำนวน	ร้อยละ
ชมโทรทัศน์/ฟังวิทยุ	444	73.0
อ่านหนังสือ	50	8.2
เล่นเกมส	20	3.3
ซื้อปิ้ง ซื้อของ	10	1.6
เล่นดนตรี	12	2.0
เล่นกีฬา	36	5.9
ปลูกต้นไม้	11	1.8
ไปชมคอนเสิร์ต	4	0.7
ชมภาพยนตร์จากวิดีโอ	8	1.4
ชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์	13	2.1
รวม	608	100.0

* ให้เรียงตามลำดับความสำคัญ แต่นำเสนอเฉพาะที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเป็นลำดับที่ 1 ของทุกๆหัวข้อ

จากตารางที่ 4.7 จะเห็นว่าการใช้เวลาว่างของนักเรียนส่วนใหญ่จะหมดไปกับการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุ ซึ่งนักเรียนให้ความสำคัญมากเป็นอันดับหนึ่งถึงร้อยละ 73 ซึ่งมากกว่าการใช้เวลาในการอ่านหนังสือถึงเกือบ 9 เท่าตัว เพราะกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญในการอ่านหนังสือเป็นอันดับหนึ่งมีเพียงร้อยละ 8.2 และสังเกตว่ามีกลุ่มตัวอย่างสนใจใช้เวลาว่างในการชมภาพยนตร์ทั้งจากโรงภาพยนตร์ และจากวิดีโอเพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 2.1 และ 1.4 ตามลำดับ

ในการทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับความสำคัญในการใช้เวลาว่างของตน ผลที่ออกมาส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะให้ความสำคัญกับการชมภาพยนตร์ในลำดับท้ายๆ

ตารางที่ 4.1 ถึง 4.7 แสดงให้เห็นถึงสภาพทั่วไปของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลายทั้งหมด ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปรากฏผลออกมาว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 มากที่สุด รองลงมาคือนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 และมัธยมปีที่ 6 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เรียนในแผนกวิทยาศาสตร์ รองลงมาคือแผนกศิลป์ - คำนวณ และศิลป์ - ภาษา โดยมีนักเรียนแผนกศิลป์ - ทวิไป เป็นลำดับสุดท้าย นักเรียนส่วนใหญ่จะมีรายได้ค่าขนมจากผู้ปกครองประมาณเดือนละ 600 - 1200 บาท

เมื่อถามถึงตำแหน่งของที่พัก โดยใช้โรงพยาบาลศูนย์ไอยราเป็นศูนย์กลาง นักเรียนส่วนมากมีที่พักอยู่ห่างจากโรงพยาบาลเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป และจะต้องเดินทางมาโดยรถประจำทางเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการใช้เวลาว่างของนักเรียนจึงไม่ใช่การชมภาพยนตร์จากโรงพยาบาล แต่เป็นการดูโทรทัศน์และฟังวิทยุ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ (ตารางที่ 4.8 - 4.17)

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละตามประเภทของสื่อที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเปิดรับมากที่สุดในแต่ละวัน*

สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	จำนวน(N=608)	ร้อยละ
โทรทัศน์	531	87.4
วิทยุ	47	7.7
หนังสือพิมพ์	17	2.8
นิตยสาร	3	0.5
ภาพยนตร์	10	1.6
รวม	608	100.0

* ให้กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับ 1-5 และผู้วิจัยนำเสนอเฉพาะสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเป็นอันดับ 1

ตัวเลขจากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละวันกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในบรรดาสื่อมวลชนมีทั้งหมดโดยคิดเป็นร้อยละ 87.4 สื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และภาพยนตร์ มีการเปิดรับไล่เรียงกันเป็นลำดับ แต่จำนวนคนที่เปิดรับก็ห่างไกลจากสื่อโทรทัศน์มากแต่จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับนิตยสารมากที่สุดในแต่ละวันมีจำนวนน้อยมาก เพียงร้อยละ 0.5 เท่านั้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.6 ที่ตอบว่ารับสื่อภาพยนตร์มากที่สุดในแต่ละวัน เข้าใจว่าอาจเข้าใจความหมายในแบบสอบถามผิด ซึ่งในการแจกแบบสอบถามแต่ละครั้งผู้วิจัยได้อธิบายคำถามในแบบสอบถามก่อนทุกครั้ง

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของรายการโทรทัศน์ที่เลือกชม *

ประเภทรายการโทรทัศน์	จำนวน (N=608)	ร้อยละ
ข่าว	497	81.7
ทอล์คโชว์/วาไรตี้โชว์	429	70.6
เกมส์โชว์	456	75.0
ภาพยนตร์(ไทย/จีน/ฝรั่ง)	422	69.4
ละคร หรือภาพยนตร์ชุด	469	77.1
สารคดี	236	38.8
รายการแม่กนกอินทรี	291	47.9
รายการกีฬา	377	62.0
รายงานวงการบันเทิง	437	71.9
เพลง/คอนเสิร์ต/มิวสิกวิดีโอ	516	84.9

* กลุ่มตัวอย่างเลือกได้ในทุกหัวข้อที่เปิดรับ

ตารางที่ 4.9 พบว่ารายการโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ติดตามชมมากที่สุดถึงร้อยละ 84.9 คือ รายการเพลง คอนเสิร์ต และมิวสิกวิดีโอ มากกว่ารายการข่าวซึ่งตามมาเป็นอันดับสอง อยู่ที่ร้อยละ 81.7 ละครหรือภาพยนตร์ชุดที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจเป็นอันดับที่ 3 มีผู้เลือกร้อยละ 77.1 ส่วนรายการประเภทสารคดีนั้นกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 38.8

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาเฉลี่ยต่อวันในการชมรายการโทรทัศน์

เวลาเฉลี่ยต่อวันในการชม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	10	1.6
1-2 ชั่วโมง	70	11.5
2-3 ชั่วโมง	88	14.5
3-4 ชั่วโมง	104	17.1
4-5 ชั่วโมง	164	27.0
5 ชั่วโมงขึ้นไป	152	25.0
ไม่ตอบ	20	3.3
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.10 แสดงเวลาเฉลี่ยในการชมโทรทัศน์ในแต่ละวันของกลุ่มตัวอย่างซึ่งพบว่าส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่หน้าจอโทรทัศน์ประมาณ 4-5 ชั่วโมง แต่จะสังเกตว่ามีนักเรียนจำนวนมากถึงร้อยละ 25 ที่ดูโทรทัศน์เกินวันละ 5 ชั่วโมง และมีนักเรียนที่ดูโทรทัศน์เฉลี่ยวันละไม่เกิน 1 ชั่วโมงอยู่เพียงร้อยละ 1.6 ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายการวิทยุที่เลือกฟัง*

ประเภทของรายการวิทยุ	จำนวน (N=608)	ร้อยละ
ข่าว	280	46.1
ละคร	120	19.7
เพลงสากล	402	66.1
เพลงไทยสากล	343	56.4
เพลงลูกทุ่ง	108	17.8
สนทนา/สัมภาษณ์	105	17.3
สารคดี/ปณิณกะ	45	7.4
รายงานจราจร/บริการสังคม	88	14.5

* กลุ่มตัวอย่างเลือกได้ในทุกหัวข้อที่เปิดรับ

ตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกฟังรายการเพลงสากลถึงร้อยละ 66.1 รองลงมาคือรายการเพลงไทยสากล คือร้อยละ 56.4 และรายการข่าว ร้อยละ 46.1 ส่วนรายการประเภทที่กลุ่มตัวอย่างเลือกฟังน้อยที่สุดคือรายการประเภทสารคดีและปณิณกะ มีเพียงร้อยละ 7.4 เท่านั้น

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาเฉลี่ยต่อวันในการฟังรายการวิทยุ

เวลาเฉลี่ยต่อวันในการฟัง	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	75	12.3
1-2 ชั่วโมง	175	28.8
2-3 ชั่วโมง	141	23.2
3-4 ชั่วโมง	96	15.8
4-5 ชั่วโมง	55	9.0
5 ชั่วโมงขึ้นไป	62	10.2
ไม่ตอบ	4	0.7
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 28.8 ฟังวิทยุประมาณวันละ 1-2 ชั่วโมง และกลุ่มถัดมาร้อยละ 23.2 คือกลุ่มที่ฟังรายการวิทยุวันละ 2-3 ชั่วโมง นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 9.0 ฟังรายการวิทยุประมาณ 4-5 ชั่วโมงต่อวัน น้อยกว่าคนที่ตอบว่าฟังวันละ 5 ชั่วโมงขึ้นไป ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 10.2

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่เลือกอ่าน *

คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
หัวข่าว หน้า 1	442	72.7
หน้าต่างประเทศ	132	21.7
หน้าเศรษฐกิจ	110	18.1
หน้าสตรี-สังคม	116	19.1
หน้าการศึกษา	219	36.0
หน้ากีฬา	347	57.1
หน้าบันเทิง	502	82.7
บทวิเคราะห์ข่าว	120	19.7

* กลุ่มตัวอย่างเลือกได้ในทุกหัวข้อที่เปิดรับ

จากตารางที่ 4.13 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจหน้าข่าวบันเทิงมากกว่าหน้าอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 82.7 รองลงมาคือ หัวข่าวหน้า 1 มีผู้อ่านร้อยละ 72.7 และข่าวที่กลุ่มตัวอย่างสนใจอ่านน้อยที่สุดคือหน้าสตรี-สังคม และหน้าข่าวเศรษฐกิจ คิดเป็นเพียงร้อยละ 19.1 และ 18.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ต่อสัปดาห์ในการอ่านหนังสือพิมพ์

ความถี่ต่อสัปดาห์ในการอ่าน	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	155	25.5
เกือบทุกวัน(5-6 วัน)	153	25.2
บางวัน (3-4 วัน)	204	33.6
ไม่ค่อยได้อ่าน (1-2 วัน)	93	15.3
ไม่ตอบ	3	0.5
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 33.6 จะอ่านหนังสือพิมพ์ประมาณ 3-4 วันต่อสัปดาห์ และมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25.5 และ 25.2 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันและเกือบทุกวันในหนึ่งสัปดาห์ แต่นักเรียนร้อยละ 15.3 อ่านหนังสือพิมพ์เพียงสัปดาห์ละ 1-2 วัน เท่านั้น

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของนิตยสารที่เลือกอ่าน *

ประเภทของนิตยสาร	จำนวน(N=608)	ร้อยละ
วัยรุ่น	410	67.4
กีฬา	266	43.8
ผู้หญิง	229	37.7
การเมือง	79	13.0
แฟชั่น	295	48.5
สารคดี/ความรู้ทั่วไป	205	33.7
เกี่ยวกับภาพยนตร์	297	48.8
เกี่ยวกับรายการและละครโทรทัศน์	254	41.8
เพลงและดนตรี	380	62.5
คอมพิวเตอร์/อิเล็กทรอนิกส์	118	19.4
รถยนต์/จักรยานยนต์	142	23.4

* กลุ่มตัวอย่างเลือกได้ในทุกหัวข้อที่เปิดรับ

จากตาราง พบว่านิตยสารที่กลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านมากที่สุดคือนิตยสารสำหรับวัยรุ่น ซึ่งมีผู้เลือกมากถึงร้อยละ 67.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด นิตยสารที่เกี่ยวกับเพลงและดนตรีคืออันดับรองลงมาที่ร้อยละ 62.5 และนิตยสารที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ ตามมาเป็นอันดับสามที่ร้อยละ 48.8 ส่วนนิตยสารที่มีนักเรียนให้ความสนใจน้อยที่สุดคือ นิตยสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง มีผู้อ่านเพียงร้อยละ 13 เท่านั้น

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกจำนวนเฉลี่ยของนิตยสารที่อ่านในแต่ละเดือน

จำนวนนิตยสารที่อ่านต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 2 ฉบับ	273	44.9
3-5 ฉบับ	244	40.1
6-8 ฉบับ	55	9.0
9 ฉบับ	26	4.3
ไม่ตอบ	10	1.6
รวม	608	100.0

ตัวเลขจากตารางที่ 4.16 ทำให้เห็นว่่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 44.9 อ่านนิตยสารไม่เกินเดือนละ 2 ฉบับ รองลงมานักเรียนร้อยละ 40.1 อ่านนิตยสารเดือนละ 3-5 ฉบับ และมีนักเรียนเพียงร้อยละ 4.3 ที่อ่านนิตยสารเกิน 9 ฉบับต่อเดือน

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่เข้าฉายตามโรงภาพยนตร์ทั่วไป*

สื่อที่เปิดรับมากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	470	77.3
วิทยุ	25	4.1
หนังสือพิมพ์	46	7.6
นิตยสาร	17	2.8
โปสเตอร์	6	1.0
รถแห่	5	0.8
ใบปิดบริเวณโรงภาพยนตร์	14	2.3
เพื่อนๆและคนรอบข้าง	25	4.1
รวม	608	100.0

* ให้กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับ 1-6 และผู้วิจัยนำเสนอสื่อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเป็นอันดับ 1

จากตารางที่ 4.17 พบว่าสื่อที่กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่เข้าฉายตามโรงภาพยนตร์มากที่สุดก็คือสื่อโทรทัศน์ ถึงร้อยละ 77.3 หนังสือพิมพ์คือสื่อที่นักเรียนได้รับข่าวสารในอันดับรองลงมาที่ร้อยละ 7.6 ส่วนโปสเตอร์ และรถแห่ ซึ่งโรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามยังคงใช้วิธีนี้ในการประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ที่เข้าฉายนั้น ไม่ได้รับความสนใจจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมากนัก มีนักเรียนเลือกร้อยละ 1.0 และ 0.8 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4.8 ถึง 4.17 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งโดยภาพรวมพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 87.4 เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุดและเป็นสื่อที่นักเรียนร้อยละ 77.3 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์มากที่สุดด้วย นักเรียนร้อยละ 27.0 และ 25.0 จะใช้เวลาอยู่หน้าจอโทรทัศน์วันละ 4 ชั่วโมงขึ้นไป โดยรายการที่ชอบชมมากที่สุดซึ่งมีนักเรียนเลือกถึงร้อยละ 84.9 คือ รายการประเภทเพลง คอนเสิร์ต และมิวสิกวิดีโอ รองลงมาในอันดับที่ 2 คือรายการข่าวร้อยละ 81.7 และนักเรียนชมรายการสารคดีน้อยที่สุดที่ร้อยละ 38.8

วิทยุคือสื่อที่นักเรียนเปิดรับน้อยเป็นอันดับสอง คือร้อยละ 7.7 ซึ่งถือว่าการเปิดรับที่น้อยกว่าการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่นๆอย่างเห็นได้ชัด ผู้ที่ชอบฟังวิทยุส่วนใหญ่ร้อยละ 28.8 จะใช้เวลาในการเปิดรับประมาณ 1- 2 ชั่วโมง รายการที่ชอบฟังมากที่สุดร้อยละ 66.1 คือรายการเพลงสากลและเพลงไทยสากลเป็นอันดับสองในร้อยละ 56.4 ส่วนรายการสารคดีและปกิณกะเป็นรายการที่เลือกฟังน้อยที่สุดมีเพียงร้อยละ 7.4

สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 33.6 อ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 3-4 วัน โดยเลือกอ่านหน้าบันเทิงเป็นอันดับแรกคิดเป็นร้อยละ 82.7 มากกว่าหัวข่าวหน้า 1 ซึ่งมีคะแนนเป็นอันดับสองที่ร้อยละ 72.7 และจากการตรวจสอบแบบสอบถาม พบว่ามีนักเรียนหลายคนที่อ่านเฉพาะหน้าบันเทิงหน้าเดียว ในส่วนของนิตยสาร นักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าใดนัก ส่วนใหญ่นักเรียนร้อยละ 44.9 อ่านนิตยสารไม่เกินเดือนละ 2 ฉบับ และเลือกอ่านนิตยสารสำหรับวัยรุ่น และคนตรี มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 67.4 และ 62.5 โดยนิตยสารเกี่ยวกับการเมืองเป็นสิ่งที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.0

ตอนที่ 3 รูปแบบพฤติกรรมกรรมการชมภาพยนตร์ (ตารางที่ 4.18 - 4.31)

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อหรือแหล่งที่ชมภาพยนตร์บ่อยที่สุดและสื่อหรือแหล่งชมภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบชมมากที่สุด

แหล่งที่ชมภาพยนตร์	ชมบ่อยที่สุด	ชอบชมมากที่สุด
วิดีโอ	403 (66.3)	287 (47.2)
หนังเร่/หนังกลางแปลง	57 (9.4)	38 (6.3)
โรงภาพยนตร์	131 (21.5)	265 (43.6)
เลเซอร์ดิสก์	15 (2.5)	13 (2.1)
ไม่ตอบ	2 (0.3)	5 (0.8)
รวม	608 (100.0)	608 (100.0)

ตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างชมภาพยนตร์จากวิดีโอบ่อยกว่าจากแหล่งอื่นๆ ถึงร้อยละ 66.3 และวิดีโอก็เป็นสื่อที่กลุ่มตัวอย่างชอบชมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือการชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์ ซึ่งมีนักเรียนร้อยละ 21.5 ที่ตอบว่าชมจากโรงภาพยนตร์บ่อยที่สุด แต่มีนักเรียนที่ตอบว่าชอบชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์มากที่สุดถึงร้อยละ 43.6 ในขณะที่มีนักเรียนที่ชมหนังกลางแปลงบ่อยที่สุดร้อยละ 9.4 แต่กลับมีนักเรียนตอบว่าชอบชมหนังกลางแปลงมากที่สุดเพียงร้อยละ 6.3

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่ชมภาพยนตร์จากแหล่งที่ชอบที่สุด*

เหตุผล	สื่อ			
	วิดีโอ (N=287)	กลางแปลง (N=38)	โรงภาพยนตร์ (N=265)	เลเซอร์ดิสก์ (N=13)
เสียค่าใช้จ่ายน้อย	153 (53.3)	23 (60.5)	23 (8.7)	3 (23.1)
ชมที่บ้านได้ ไม่ต้องเดินทาง	212 (73.9)	4 (10.5)	22 (8.3)	7 (53.8)
เลือกเวลาชมเองได้	206 (71.8)	8 (21.0)	86 (32.5)	7 (53.8)
คุณภาพของภาพ/เสียงดีกว่าสื่ออื่น	31 (10.8)	10 (26.3)	151 (57.0)	8 (61.5)
มีภาพยนตร์ให้เลือกหลากหลาย	128 (44.6)	5 (13.1)	103 (38.9)	7 (53.8)
ชอบบรรยากาศขณะชม	27 (9.4)	12 (31.6)	121 (45.7)	1 (7.7)
สามารถชมพร้อมกันทั้งครอบครัว	172 (59.9)	11 (28.9)	69 (26.0)	7 (53.8)
สามารถชมพร้อมกับเพื่อน	91 (31.7)	17 (44.7)	154 (58.1)	4 (30.8)
ชอบความทันสมัย ทันเหตุการณ์	40 (13.9)	3 (7.9)	85 (32.1)	5 (38.5)
มีความเป็นส่วนตัว เป็นอิสระ	159 (55.4)	15 (39.5)	78 (29.4)	6 (46.2)

*เลือกได้หลายคำตอบ

ตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นถึงเหตุผลที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างชอบการชมภาพยนตร์จากแหล่งที่ตัวเองเลือก พบว่า นักเรียนที่ชอบชมภาพยนตร์จากวิดีโอ เพราะสามารถชมอยู่ที่บ้านได้ และสามารถเลือกเวลาในการชมได้เอง เป็นเหตุผลหลัก คิดเป็นร้อยละ 73.9 และ 71.8 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสามารถชมพร้อมครอบครัวได้ ร้อยละ 59.9 มีความเป็นส่วนตัว ร้อยละ 55.4 และเสียค่า

ใช้จ่าน้อย คิดเป็นร้อยละ 53.3 ส่วนนักเรียนที่ชอบชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์มากที่สุด เนื่องจากสามารถชมพร้อมกับเพื่อนๆ ได้เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดร้อยละ 58.1 และยังรู้สึกว่าคุณภาพของภาพและเสียงของภาพยนตร์จะดีกว่าสื่ออื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 57.0 และหลายๆคนเลือกข้อนี้เพราะชอบบรรยากาศของการชมในโรงภาพยนตร์มากกว่าสื่ออื่นถึงร้อยละ 45.7

มีนักเรียนร้อยละ 6.3 ของกลุ่มตัวอย่าง ที่ชอบชมภาพยนตร์กลางแปลง หรือภาพยนตร์เร่มากที่สุดด้วยเหตุผลเรื่องค่าใช้จ่าย เพราะภาพยนตร์กลางแปลงจะไม่มีค่าใช้จ่ายในการชม ส่วนนักเรียนที่ชอบภาพยนตร์จากเลเซอร์ดิสก์ ก็ด้วยเหตุผลที่คล้ายๆกับคนที่เลือกสื่อวิดีโอ แต่เน้นเรื่องของคุณภาพของภาพยนตร์และเสียงเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบชม

ภาพยนตร์	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	205	33.7
จีน	89	14.6
ฝรั่ง	299	49.2
อื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย	8	1.3
ไม่ตอบ	7	1.2
รวม	608	100.0

นอกจากจะชอบฟังเพลงสากลมากที่สุดแล้ว (ตารางที่ 4.11) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างยังชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุดอีกด้วย คิดเป็นร้อยละถึง 49.2 มากกว่าภาพยนตร์ไทย ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 33.7 ซึ่งอาจเป็นเพราะปริมาณของภาพยนตร์ฝรั่งที่เข้าฉายตามโรงภาพยนตร์ก็ดี หรือที่อยู่ในรูปของวิดีโอ หรือ เลเซอร์ดิสก์ก็ดีนั้นมิให้ผู้ชมเลือกชมได้มากกว่า

ตารางที่ 4.21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในการเลือกภาษาเมื่อชมภาพยนตร์ต่างประเทศ

ภาษา/การพากย์	จำนวน	ร้อยละ
เสียงในฟิล์ม เพื่อฝึกภาษาอังกฤษ	80	13.2
เสียงในฟิล์ม เพราะได้รรถรสกว่าการพากย์ทับ	84	13.8
เสียงในฟิล์ม เหตุผลอื่นๆ	3	0.5
พากย์ไทย เพราะเข้าใจเนื้อเรื่องชัดเจน	326	53.6
พากย์ไทย เพราะนักพากย์พากย์ได้สนุกสนาน	89	14.6
พากย์ไทย เหตุผลอื่นๆ	19	3.1
ไม่ตอบ	7	1.2
รวม	608	100.0

จากตารางที่ 4.21 ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทย หรือภาพยนตร์ของชาติอื่นๆ แต่เมื่อต้องเลือกแล้ว นักเรียนร้อยละ 53.6 ก็จะเลือกภาพยนตร์ที่มีการพากย์ภาษาไทยมากที่สุด เพราะการดูภาพยนตร์ที่มีการพากย์ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างชัดเจน นักเรียนร้อยละ 3.1 ที่ชอบดูภาพยนตร์พากย์ไทยด้วยเหตุผลอื่นๆ ตอบว่าเพราะไม่ชอบภาพยนตร์เสียงในฟิล์มที่มีคำบรรยายไทย เพราะอ่านไม่ทัน และถ้ามีอ่านคำบรรยายอาจจะพลาดจากสำคัญได้ หรือฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง แต่ก็มีนักเรียนถึงร้อยละ 27 ที่เลือกชมภาพยนตร์เสียงในฟิล์มมีคำบรรยายไทย เพื่อฝึกภาษาอังกฤษ และให้ได้อรรถรสของภาพยนตร์อย่างเต็มที่

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของภาพยนตร์ที่ชอบที่สุด*

ประเภทของภาพยนตร์	จำนวน (N=608)	ร้อยละ
วัยรุ่น	285	46.9
ตลก เบาสมอง	372	61.2
บู๊แอ็คชั่น	327	53.8
สยองขวัญ ลึกลับ	377	62.0
ชีวิต	98	16.1
ผจญภัย แฟนตาซี	223	36.7
วิทยาศาสตร์/เน้นเทคนิค	168	27.6

* เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ภาพยนตร์ประเภทที่นักเรียนชอบชมมากที่สุดคือภาพยนตร์ของขวัญ ลีกล้วย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.0 ประเภทตลก เมาสมองประเภทบู๊ แอ็คชั่น เป็นอันดับต่อมาที่ร้อยละ 61.2 และ 53.8 ตามลำดับ ส่วนภาพยนตร์ประเภทที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจน้อยที่สุดคือภาพยนตร์ประเภทชีวิต จำนวนร้อยละ 16.1

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์

ความถี่ต่อเดือน ในการเข้าชม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง	260	42.8
1 เรื่อง	184	30.3
2-3 เรื่อง	69	11.3
4 เรื่องขึ้นไป	20	3.3
ไม่ตอบ	75	12.3
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นถึงความถี่ในการชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จะพบว่านักเรียนร้อยละ 42.8 เข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง มีผู้ที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้หลายคน ถึงร้อยละ 12.3 ผู้วิจัยสอบถามดูปรากฏว่าที่ไม่ตอบเพราะกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ไม่ได้ชมภาพยนตร์ภายในปี 2542 เลย (เวลาขณะที่ทำแบบสอบถามประมาณเดือนสิงหาคม 2542) จึงคิดความถี่เป็นจำนวนเรื่องต่อเดือนไม่ได้

ตารางที่ 4.24 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาที่ชมภาพยนตร์

ช่วงเวลา	จำนวน	ร้อยละ
เฉพาะช่วงปิดเทอม	92	15.1
ช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์	195	32.1
ช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิก	8	1.3
ช่วงปิดเทอมและวันหยุด	157	25.8
ไม่แน่นอน	119	19.6
ไม่ตอบ	37	6.1
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.24 พบว่า นักเรียนร้อยละ 32.1 เลือกชมภาพยนตร์ในช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ แต่นักเรียนอีกร้อยละ 25.8 สามารถชมภาพยนตร์ได้ทั้งช่วงวันหยุดเสาร์- อาทิตย์และช่วงปิดภาคเรียน นักเรียนอีกส่วนหนึ่งคือร้อยละ 15.1 จะชมภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์เฉพาะช่วงปิดภาคเรียนเท่านั้น สังกัดว่ามีนักเรียนเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้นที่ชมภาพยนตร์ในช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิก

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชม

รอบที่ชม	จำนวน	ร้อยละ
รอบเช้า (10.00-12.30 น.)	266	43.8
รอบบ่าย (12.31-15.30 น.)	130	21.4
รอบเย็น (15.31-18.00 น.)	32	5.3
รอบค่ำ (18.01-21.00 น.)	22	3.6
รอบดึก (หลัง 21.00 น.)	26	4.3
ไม่แน่นอน	102	16.8
ไม่ตอบ	30	4.9
รวม	608	100.0

จากตารางที่ 4.25 จะเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 43.8 จะเลือกชมภาพยนตร์ในรอบเช้า รองลงมาร้อยละ 21.4 จะเลือกชมในรอบบ่าย นักเรียนร้อยละ 16.8 ไม่สามารถระบุรอบที่แน่นอนได้

ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์

ลักษณะการเข้าชม	จำนวน	ร้อยละ
ชมคนเดียว	43	7.1
ชมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	237	39.0
ชมสองคน	22	3.6
ชมกับญาติพี่น้อง	88	14.5
ชมกับคู่ปกครอง	36	5.9
ไม่แน่นอน	166	27.3
ไม่ตอบ	16	2.6
รวม	608	100.0

จากตารางที่ 4.26 จะเห็นว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 39 จะชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์พร้อมกับเพื่อนๆเป็นกลุ่ม จะเห็นว่ามึนักเรียนที่ตอบว่าชมคนเดียว และชมสองคนอยู่จำนวนน้อย ร้อยละ 7.1 และ 3.6 และนักเรียนก็ไม่นิยมไปชมกับผู้ปกครองด้วย โดยคิดเป็นร้อยละ 5.9

ตารางที่ 4.27 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์*

วัตถุประสงค์ในการชม	จำนวน(N=608)	ร้อยละ
เพื่อความบันเทิง	467	76.8
ติดตามผลงานของดารานักแสดง	165	27.1
ติดตามผลงานของผู้กำกับ	50	8.2
เพื่อฆ่าเวลา/เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	177	29.1
การโฆษณาที่ดึงดูดใจ	122	20.1
เพื่อเป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อนๆ	101	16.6
สนใจเทคนิคแปลกใหม่	221	36.3
เพื่อเล่นเกมส์ตอบคำถามชิงรางวัล	48	7.9

* เลือกได้มากกว่า 1 เหตุผล

ตารางที่ 4.27 ถ้ามถึงวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 76.8 จะมุ่งความสนใจไปที่ความบันเทิงเป็นหลัก อีกร้อยละ 36.3 สนใจเรื่องของเทคนิคแปลกใหม่ของภาพยนตร์ จะเห็นว่ามึผู้ตอบว่าชมภาพยนตร์เพราะติดตามผลงานของนักแสดง แม้จะมีจำนวนไม่มากนักเพียงร้อยละ 27.1 แต่เมื่อเทียบกับความสนใจในตัวผู้กำกับภาพยนตร์ ที่มีอยู่ร้อยละ 8.2

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประมาณการค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์

ค่าใช้จ่าย ต่อครั้ง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 100 บาท	255	41.9
101-150 บาท	118	19.4
151-200 บาท	105	17.3
201-250 บาท	32	5.3
251-300 บาท	27	4.4
300 บาทขึ้นไป	32	5.3
ไม่ตอบ	39	6.4
รวม	608	100.0

ตารางที่ 4.28 นี้ให้เห็่นว่านักเรียนส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้งไม่มากนัก นักเรียนร้อยละ 41.9 เสียค่าใช้จ่ายไม่เกิน 100 บาท รองลงมาคือนักเรียนร้อยละ 19.4 เสียค่าใช้จ่ายประมาณ 101-150 บาท นักเรียนที่เสียค่าใช้จ่ายครั้งละ 200 -300 บาทขึ้นไปมีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบเป็นอัตราส่วน คือ ร้อยละ 5.3 ,4.4 และ 5.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินที่ใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์

แหล่งที่มาของเงินค่าใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
เก็บจากค่าขนม	338	55.6
ขอผู้ปกครองเป็นพิเศษ	126	20.7
รายได้จากการทำงานพิเศษ	57	9.4
ไปกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองจ่าย	46	7.6
เงินส่วนอื่นๆ	14	2.3
ไม่ตอบ	27	4.4
รวม	608	100.0

จากตารางที่ 4.29 พบว่ากลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 55.6 ที่ตอบแบบสอบถาม จะเก็บเงินค่าขนมสำหรับการไปชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง นักเรียนร้อยละ 20.7 จะขอจากผู้ปกครองเป็นพิเศษ ส่วนนักเรียนที่ตอบว่าใช้เงินส่วนอื่นๆ ไม่ระบุว่าเป็นเงินจากแหล่งใด

ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความพึงพอใจต่อการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์

ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมแล้ว	287	47.2
เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไป	254	41.8
เสียค่าใช้จ่ายน้อย สามารถจ่ายได้อีก	36	5.9
ไม่ตอบ	31	5.1
รวม	608	100.0

จากตารางที่ 4.28 และ 4.29 เราพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เงินไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์ และเป็นเงินที่เก็บออมจากค่าขนม ในตารางที่ 4.31 เมื่อถามถึงความพึงพอใจเรื่องค่าใช้จ่าย นักเรียนส่วนใหญ่จึงตอบว่ารู้สึกเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม ถึงร้อยละ 47.2 แต่ในจำนวนนักเรียนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 41.8 คิดว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไป อยากจะใช้จ่ายให้น้อยกว่านี้ในการชมภาพยนตร์ มีนักเรียนเพียงร้อยละ 5.9 สามารถจ่ายได้มากกว่าที่เป็นอยู่

ในเรื่องเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ ผู้วิจัยมีคำถามที่เกี่ยวกับการสะสมของที่ระลึกจากภาพยนตร์ เนื่องจากเห็นว่ากำลังเป็นที่นิยมของกลุ่มวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร โดยจะเห็นได้จากปริมาณของร้านค้าที่จำหน่ายสิ่งของกระจุกกระจิกที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ โดยเฉพาะภาพยนตร์จากฮอลลีวูด ซึ่งเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ แม้แต่ตามสะพานลอยที่อยู่ในบริเวณโรงภาพยนตร์ก็จะมีวางแผงขายรูปภาพ เข็มกลัด ฯลฯ ที่เกี่ยวกับภาพยนตร์อยู่ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากทราบว่า วัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามนั้นสนใจการสะสมสิ่งของที่ระลึกจากภาพยนตร์มากน้อยเพียงไร และได้คำตอบจากแบบสอบถามว่า

มีนักเรียนที่สะสมสิ่งของที่ระลึก จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ไม่สะสม จำนวน 493 คน คิดเป็นร้อยละ 81.1

ไม่ตอบแบบสอบถามในข้อนี้ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

สิ่งของที่กลุ่มตัวอย่างสะสม มีดังต่อไปนี้

- รูปภาพ โปสเตอร์ ปฏิทิน การ์ด แผ่นพับ ที่คั่นหนังสือ จำนวน 33 คน

- แก้วน้ำ พวงกุญแจ ตุ๊กตา ปากกา ของเล่น จำนวน 18 คน

- หนังสือ เทปเพลง วิดีโอ จำนวน 3 คน
- ตัวชมภาพยนตร์ จำนวน 27 คน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังให้กลุ่มตัวอย่างบอกรายชื่อโรงภาพยนตร์ที่ตัวเองไปชมในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ไม่เกิน 5 โรง ซึ่งผลปรากฏออกมาว่ามีรายชื่อโรงภาพยนตร์ ถึง 35 รายชื่อ เป็นโรงภาพยนตร์ ในจังหวัดสมุทรสงคราม 1 โรง คือโรงภาพยนตร์ไอยรา เป็นโรงภาพยนตร์ในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับสมุทรสงคราม ได้แก่โรงภาพยนตร์ในจังหวัดราชบุรี 5 โรง ได้แก่ โรงภาพยนตร์ชั้นนี้ ธนาซีนีเพล็กซ์ ราชบุรีศรีทอง รอยัลพาร์ค และราชบุรีราม่า โรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสาคร 2 โรง คือมหาชัยราม่า และโรงภาพยนตร์ท่าฉลอม โรงภาพยนตร์ในจังหวัดนครปฐม 2 โรง คือบีจี นครปฐม และธนาซีนีเพล็กซ์ นครปฐม นอกจากนั้นเป็นโรงภาพยนตร์ในกรุงเทพมหานครที่กระจายอยู่ตามศูนย์การค้า และพื้นที่ต่างๆ จำนวน 25 แห่ง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงภาพยนตร์ที่เคยชมในระยะ 2-3 ปี

ที่ตั้งของโรงภาพยนตร์	จำนวน (N= 608)	ร้อยละ
สมุทรสงคราม (1 โรง)	303	49.8
ราชบุรี (5 โรง)	162	26.6
สมุทรสาคร (2 โรง)	7	1.2
นครปฐม (2 โรง)	9	1.5
กรุงเทพฯ (25 แห่ง)	435	71.6

จากตารางที่ 4.31 จะเห็นว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพมหานครมีจำนวนมากที่สุด ถึง ร้อยละ 71.6 มากกว่า กลุ่มที่ไปชมที่โรงภาพยนตร์ไอยรา ซึ่งมีเพียงร้อยละ 49.8 นอกจากนี้ โรงภาพยนตร์ในจังหวัดราชบุรีก็ได้รับความนิยมจากกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยถึงร้อยละ 26.6

ข้อมูลเรื่องสิ่งของสะสมจากภาพยนตร์ และรายชื่อโรงภาพยนตร์นั้น ผู้วิจัยไม่ได้นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในสมมติฐานข้อใดๆ เพียงแต่ต้องการเสริมข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและพฤติกรรมชมภาพยนตร์ของนักเรียนมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงครามเท่านั้น

ตารางที่ 4. 18 ถึง 4.31 แสดงให้เห็นถึงรูปแบบพฤติกรรมด้านต่างๆในการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยจะแบ่งรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ถึงกว่าร้อยละ 76 เลือกที่จะไปชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง รองลงมาคือความต้องการที่จะชมเทคนิคที่แปลกใหม่ที่ทันสมัยในภาพยนตร์ ร้อยละ 36.3 (ตารางที่ 4.27)

2. รูปแบบของภาพยนตร์ที่เลือกชม พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์ในรูปแบบของวิดีโอเบย์ที่สุดถึงร้อยละ 66.3 รองลงมาคือชมในโรงภาพยนตร์ ร้อยละ 21.5 และวิดีโอที่เป็นรูปแบบของภาพยนตร์ที่นักเรียนชื่นชอบมากที่สุดด้วยที่ร้อยละ 47.2 ภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์อยู่ในอันดับรองลงมาเช่นเดียวกันที่ร้อยละ 43.6 แต่เมื่อดูตัวเลขแล้ว (ตารางที่ 4.18) จะสังเกตว่ามีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ถึงแม้จะชมภาพยนตร์จากวิดีโอเบย์ที่สุด แต่กลับชอบการชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์มากกว่า และขอให้สังเกตว่าตัวเลขที่ปรากฏอยู่ในแหล่งภาพยนตร์ที่ดูบ่อยที่สุดเมื่อเทียบกับแหล่งภาพยนตร์ที่ชอบดูที่สุดในสื่อหรือแหล่งเดียวกัน จะลดจำนวนลงทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นวิดีโอหนังเร่/หนังกลางแปลง หรือเลเซอร์ดิสก์ นอกจากภาพยนตร์เท่านั้นที่มีตัวเลขเพิ่มขึ้น

นักเรียนที่ชอบภาพยนตร์ในรูปแบบของวิดีโอ เพราะเห็นว่าชมที่บ้านได้ไม่ต้องเดินทาง ร้อยละ 73.9 เลือกเวลาชมเองได้ ร้อยละ 71.8 และสามารถชมพร้อมๆกันได้ทั้งครอบครัว ร้อยละ 59.9 ส่วนคนที่ชอบชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ เนื่องจากสามารถชมพร้อมกับเพื่อนๆ มากที่สุด ร้อยละ 58.1 เห็นว่าคุณภาพของภาพและเสียงดีกว่าการชมภาพยนตร์จากสื่ออื่นๆ ร้อยละ 57.0 รวมทั้งชอบบรรยากาศในขณะที่ชมด้วย ที่ร้อยละ 45.7

สำหรับประเภทของภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบภาพยนตร์สยองขวัญ ลึกลับ มากที่สุดโดยคิดเป็นร้อยละ 62.0 ภาพยนตร์ตลกคือประเภทที่ชอบรองลงมาในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดคือร้อยละ 61.2 และภาพยนตร์บู๊แอ็คชั่น อยู่ในอันดับที่สาม ร้อยละ 53.8

สถิติของภาพยนตร์ที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกชมคือภาพยนตร์ฝรั่ง ที่ร้อยละ 49.2 รองลงมาคือภาพยนตร์ไทย ร้อยละ 33.7 แต่ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทย และไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ประเภทใด เมื่อเข้าไปชม นักเรียนจะเลือกชมภาพยนตร์ที่มีการพากย์ไทยมากกว่าภาพยนตร์เสียง Sound Track เนื่องจากการพากย์ทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจน

กว่า คิดเป็นร้อยละ 53.6 แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อย ถึงร้อยละ 27 ที่เลือกภาพยนตร์เสียง Sound Track เพราะรู้สึกว่าได้รรถรสของภาพยนตร์มากกว่า และเพื่อฝึกภาษาอังกฤษ

3. พฤติกรรมทั่วไปในการชมภาพยนตร์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง โดยคิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือเดือนละ 1 เรื่อง ร้อยละ 30.3 บางคนไม่เคยเข้าโรงภาพยนตร์เลยในระยะ 2- 3 ปีที่ผ่านมา ช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่จะไปชมภาพยนตร์คือช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ และมักจะไปชมในรอบเช้า (10.00 -12.30 น.) มากที่สุดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือรอบบ่าย (12.31-15.30 น.) ที่ร้อยละ 21.4 และจะชอบไปชมพร้อมกับกลุ่มเพื่อนๆมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 39.0 นักเรียนส่วนมากร้อยละ 71.6 จะเคยไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโรงภาพยนตร์ที่อยู่ในห้างสรรพสินค้า หรือศูนย์การค้าใหญ่ๆ มีนักเรียนเพียงประมาณครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 49.8 เท่านั้นที่เคยชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์อิสระในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา

4. พฤติกรรมการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 41.9 จะใช้เงินไม่เกินครั้งละ 100 บาท ในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง ซึ่งในจำนวนนักเรียนที่ทำแบบสอบถาม มีนักเรียนที่สะสมของที่ระลึกเกี่ยวกับภาพยนตร์คิดเป็นร้อยละ 13.3 ของที่สะสมส่วนใหญ่จะเป็นรูปภาพ โปสเตอร์ การ์ด และตัวชมภาพยนตร์ เป็นต้น ซึ่งเงินที่นำมาใช้จ่ายในเรื่องที่เกี่ยวกับภาพยนตร์เหล่านี้เป็นเงินที่เก็บออมจากค่าขนมของตัวเอง ถึงร้อยละ 55.6 และสำหรับรายจ่ายจำนวนเท่านี้ นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 47.2 คิดว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมแล้ว

ตอนที่ 4 ปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ (ตารางที่ 4.32 - 4. 35)

ตารางที่ 4.32 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยโดยรวมที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์*

ปัจจัย	จำนวน (N= 608)	ร้อยละ
เพื่อนชักชวน	165	27.1
มีการลดราคาตั๋วบัตรเข้าชม	42	6.9
มีภาพยนตร์ที่น่าสนใจจริงๆ	264	43.4
โรงเรียนเป็นผู้จัดหาไปชม	27	3.8
ผู้ปกครองสนับสนุน	13	2.1
มีเวลาว่างมากพอ	68	11.2
มีโรงภาพยนตร์อยู่ใกล้บ้าน	21	3.5
มีการปรับปรุงโรงภาพยนตร์ใกล้บ้าน	8	1.3
โรงภาพยนตร์มีการจัดเวลาฉายที่แน่นอน	36	5.9

*ให้เรียงลำดับความสำคัญ ไม่เกิน 5 ลำดับ โดยตารางนี้แสดงจำนวนเฉพาะหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกเป็นอันดับ 1

ตารางที่ 4.32 แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดร้อยละ 43.4 อยู่ที่ตัวภาพยนตร์เองว่าจะน่าสนใจมากพอหรือไม่ ปัจจัยรองลงมาร้อยละ 27.1 คือการชักชวนจากเพื่อนๆ ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับโรงภาพยนตร์ ไม่ค่อยมีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างเท่าใดนัก มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้นที่ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงโรงภาพยนตร์ใกล้บ้าน

ตารางที่ 4.38 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์

สื่อที่เป็นปัจจัย ในการตัดสินใจชมภาพยนตร์	ระดับ (N=608)				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล	
การโฆษณาทางโทรทัศน์	437 (71.9)	97 (15.9)	43 (7.1)	31 (5.1)	608 (100.0)
การโฆษณา ในนิตยสาร	178 (29.3)	263 (43.2)	135 (22.2)	32 (5.3)	608 (100.0)
การโฆษณา ในหนังสือพิมพ์	309 (50.8)	211 (34.7)	74 (12.2)	14 (2.3)	608 (100.0)
การโฆษณา ทางวิทยุ	243 (40.0)	224 (36.8)	104 (17.1)	37 (6.1)	608 (100.0)
ใบปิดบริเวณหน้าโรงภาพยนตร์	172 (28.3)	239 (39.3)	143 (23.5)	54 (8.9)	608 (100.0)
ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์	262 (43.1)	173 (28.5)	128 (21.0)	45 (7.4)	608 (100.0)
คำโฆษณาจากกรดแห่	113 (18.6)	183 (30.1)	183 (30.1)	129 (21.2)	608 (100.0)
คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในหนังสือพิมพ์	186 (30.6)	234 (38.5)	131 (21.5)	57 (9.4)	608 (100.0)
คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในนิตยสาร	135 (22.2)	256 (42.1)	150 (24.7)	67 (11.0)	608 (100.0)
การวิจารณ์จากนักจัดรายการวิทยุ	186 (30.6)	195 (32.1)	171 (28.1)	56 (9.2)	608 (100.0)
รายการบันเทิง หรือรายการที่เกี่ยวกับเบื้อง หลังการถ่ายทำภาพยนตร์ทางโทรทัศน์	414 (68.1)	130 (21.4)	49 (8.1)	15 (2.4)	608 (100.0)
คำแนะนำ/ชักชวนจากเพื่อน	340 (55.9)	186 (30.6)	56 (9.2)	26 (4.3)	608 (100.0)
คำแนะนำ/ชักชวนจากญาติพี่น้อง หรือผู้ ปกครอง	254 (41.8)	202 (33.2)	107 (17.6)	45 (7.4)	608 (100.0)

ตารางที่ 4.33 พบว่า สื่อมวลชนบางประเภทมีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมาก แต่สื่อบางประเภทก็ไม่ค่อยมีความสำคัญต่อการตัดสินใจมากนัก จะเห็นว่าสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับ “มาก” ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 71.9 คือสื่อโทรทัศน์ทั้งการโฆษณา และ รายการที่เกี่ยวกับเบื้องหลังภาพยนตร์ที่ร้อยละ 68.1 การโฆษณาในหนังสือพิมพ์ที่ร้อยละ 50.8 ในวิทยุที่ร้อยละ 40 และภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ คิดเป็นร้อยละ 43.1 เป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ สื่อบุคคลได้แก่ การชักชวนจากเพื่อนที่ร้อยละ 55.9 หรือญาติพี่น้องที่ร้อยละ 41.8 ก็มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในระดับ “มาก” ด้วย

ส่วนสื่อที่เป็นปัจจัยในระดับ “ปานกลาง” ก็ได้แก่ คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์คิดเป็นร้อยละ 42.1 และการโฆษณาทางนิตยสาร ที่ร้อยละ 43.2 ใบปิดบริเวณโรงภาพยนตร์ที่ร้อยละ 39.3 และการวิจารณ์จากนักจัดรายการวิทยุ ที่ร้อยละ 32.1

ตารางที่ 4.34 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยด้านตัวภาพยนตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจชม

ปัจจัยด้านตัวภาพยนตร์ ที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์	ระดับ				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล	
ดารานำแสดงที่ชื่นชอบอยู่แล้ว	379 (62.3)	161 (26.5)	42 (6.9)	26 (4.3)	608 (100.0)
มีดารานำใหม่ที่น่าสนใจร่วมแสดง	265 (43.6)	259 (42.6)	58 (9.5)	26 (4.3)	608 (100.0)
ชื่อเสียงของผู้กำกับ	216 (35.5)	270 (44.4)	82 (13.5)	40 (6.6)	608 (100.0)
เป็นภาพยนตร์จากค่าย(หนัง/เพลง) ที่ชื่นชอบ	288 (47.4)	220 (36.2)	57 (9.4)	43 (7.0)	608 (100.0)
เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล	312 (51.3)	191 (31.4)	70 (11.5)	35 (5.8)	608 (100.0)
เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูง	403 (66.3)	150 (24.7)	37 (6.1)	18 (3.0)	608 (100.0)
เนื้อหาต้องแปลกใหม่ ทันสมัย	408 (67.1)	149 (24.5)	35 (5.8)	16 (2.6)	608 (100.0)
ต้องมีเทคนิคพิเศษ น่าตื่นตาตื่นใจ	420 (69.1)	129 (21.2)	33 (5.4)	26 (4.3)	608 (100.0)
เป็นภาพยนตร์ที่ทุ่มทุนสร้างมหาศาล	286 (47.1)	223 (36.7)	67 (11.0)	32 (5.3)	608 (100.0)
เพลงประกอบภาพยนตร์ที่ไพเราะ ดึงดูดใจ	351 (57.7)	181 (29.8)	48 (7.9)	28 (4.6)	608 (100.0)

จากตารางที่ 4.34 พบว่า องค์ประกอบของภาพยนตร์ส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่างในระดับ “มาก” ซึ่งสอดคล้องกับผลจากตารางที่ 4.32 ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับตัวภาพยนตร์มากที่สุดในการตัดสินใจชมภาพยนตร์

จากตารางนี้จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านเทคนิคพิเศษของภาพยนตร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.1 องค์ประกอบด้านเนื้อหา ที่ร้อยละ 67.1 ความสำเร็จของภาพยนตร์ที่ร้อยละ 66.3 และองค์ประกอบด้านดารานำแสดงซึ่งคิดเป็นร้อยละ 62.3 ก็เป็นปัจจัยที่

กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับ “มาก” มากที่สุดเช่นกัน ส่วนองค์ประกอบเรื่องชื่อเสียงของผู้กำกับนั้นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับ “ปานกลาง” มากที่สุด คือร้อยละ 44.4

ตารางที่ 4.35 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยและองค์ประกอบในการเลือกโรงภาพยนตร์

ปัจจัยด้านโรงภาพยนตร์ ที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์	ระดับ				รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล	
ได้มาตรฐาน ทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด ความปลอดภัย	439 (72.2)	114 (18.8)	32 (5.3)	23 (3.8)	608 (100.0)
จำหน่ายบัตรราคาถูก	348 (57.2)	190 (31.3)	42 (6.9)	28 (4.6)	608 (100.0)
เป็นโรงภาพยนตร์ชั้น 1	261 (42.9)	236 (38.8)	69 (11.3)	42 (6.9)	608 (100.0)
อยู่ในศูนย์การค้า หรือห้างสรรพสินค้า	258 (42.4)	218 (35.9)	87 (14.3)	45 (7.4)	608 (100.0)
ใกล้บ้าน หรือโรงเรียน	254 (41.8)	204 (33.6)	105 (17.3)	45 (7.4)	608 (100.0)
สามารถนำขนมและน้ำเข้าโรงได้	325 (53.5)	197 (32.4)	47 (7.7)	39 (6.4)	608 (100.0)
ต้องเป็นโรงที่คุ้นเคย ไปดูเป็นประจำ	284 (46.8)	223 (36.7)	52 (8.6)	49 (8.1)	608 (100.0)
ต้องทันสมัย เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น	285 (46.9)	211 (34.7)	70 (11.5)	42 (6.9)	608 (100.0)
มีโรงภาพยนตร์หลายโรงอยู่ในบริเวณเดียว กันเพื่อให้เลือกดูภาพยนตร์ได้หลากหลาย	271 (44.6)	186 (30.6)	104 (17.1)	47 (7.7)	608 (100.0)
มีร้านค้า และร้านอาหาร อยู่ในบริเวณโรง ภาพยนตร์	290 (47.7)	198 (32.6)	81 (13.3)	39 (6.4)	608 (100.0)
สะดวกในการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน ที่จอดรถเพียงพอ	409 (67.3)	136 (22.4)	33 (5.4)	30 (4.9)	608 (100.0)

ตารางที่ 4.35 พบว่าองค์ประกอบต่างๆ ของโรงภาพยนตร์มีความสำคัญ และเป็นปัจจัยในการตัดสินใจเข้าชมภาพยนตร์ทั้งสิ้น จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกให้ความสำคัญกับทุกหัวข้อในระดับ “มาก” เป็นจำนวนมากที่สุด โดยเฉพาะ โรงภาพยนตร์ที่ได้มาตรฐาน ทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด และความปลอดภัย เป็นข้อที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด ถึงร้อยละ 72.2 รองลงมาคือปัจจัยเรื่องความสะดวกในการเดินทางไป และที่สำหรับจอดรถ ร้อยละ 67.3 นอกจากนี้ เรื่องราคาบัตรเข้าชม และความสามารถเอาน้ำและขนมเข้าโรงภาพยนตร์ได้ ก็มีผู้ให้ความสำคัญ ในระดับ “มาก” เป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 57.2 และ 53.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.32 - 4.35 แสดงให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนตัดสินใจชมภาพยนตร์ที่ร้อยละ 27.1 แต่การชักชวนของเพื่อนยังเป็นปัจจัยที่สำคัญรองลงมา จากความน่าสนใจของภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่จะตัดสินใจชมภาพยนตร์ก็ต่อเมื่อมีภาพยนตร์ที่ น่าสนใจจริงๆ ที่ร้อยละ 43.4 ความน่าสนใจของภาพยนตร์นั้นหมายถึงเทคนิคอันทันสมัยของ ภาพยนตร์ ร้อยละ 69.1 รวมทั้งเนื้อหาสาระที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ร้อยละ 67.1 อิทธิพลของสื่อมวลชนก็มีผลต่อการตัดสินใจในระดับสูงเช่นกัน โดยเฉพาะการโฆษณาและรายการที่เกี่ยวกับเบื้องหลัง ภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ ที่ร้อยละ 71.9 และ 68.1 ตามลำดับ ส่วนโรงภาพยนตร์ที่นักเรียนจะเลือก ชมนั้นจะต้องได้มาตรฐานทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด ความปลอดภัย โดยมีผู้ให้ความสำคัญมากถึงร้อยละ 72.2 และมีความสะดวกสบายในการเดินทาง และการจอดรถด้วย โดยคิดเป็น ร้อยละ 67.3

เมื่อมองโดยภาพรวม จะเห็นถึงการให้น้ำหนักความสำคัญในปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ของนักเรียนมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงครามว่า เริ่มต้นจากการได้รับข่าวสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่เรียกความสนใจได้มากที่สุดเพราะเห็นทั้งภาพและเสียง เมื่อนักเรียนรู้สึกว่าการโฆษณาน่าสนใจมากๆ ซึ่งอาจจะมาจากปัจจัยด้านเทคนิคพิเศษที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจมากที่สุด หรือปัจจัยที่ตัวดารานำแสดง ก็จะกระตุ้นให้นักเรียนอยากไปชม โดยจะชักชวนกันไปกับเพื่อนๆ หรือญาติพี่น้อง และโรงภาพยนตร์ที่จะเลือกชมก็ควรจะเป็นโรงที่ได้มาตรฐานและมีความสะดวกในการเดินทาง แต่จะเห็นว่านักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงโรงภาพยนตร์ใกล้บ้านมากนัก รวมทั้งการโฆษณาจากรถแหก็ไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชม แสดงว่านักเรียนมีทางเลือกในการชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ในพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจากโรงภาพยนตร์ในท้องถิ่น

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยทั้ง 7 สมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (Chi - Square) โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในสมมติฐานที่ 1-4 ส่วนสมมติฐานที่ 6-8 ผู้วิจัยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยได้ผลจากการทดสอบดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ความแตกต่างทางเพศ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมในการชมภาพยนตร์ประเภทของภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ (ตารางที่ 4.36 - 4.44)

ตารางที่ 4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์

ลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	ชาย	หญิง	รวม
ชมคนเดียว	22 (3.6)	21 (3.5)	43 (7.1)
ชมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	96 (15.8)	141 (23.2)	237 (39.0)
ชมสองคน	7 (1.2)	15 (2.5)	22 (3.6)
ชมกับญาติพี่น้อง	19 (3.1)	69 (11.3)	88 (14.5)
ชมกับผู้ปกครอง	10 (1.6)	26 (4.3)	36 (5.9)
ไม่แน่นอน	56 (9.2)	110 (18.1)	166 (27.3)
ไม่ตอบ	4 (0.7)	12 (2.0)	16 (2.6)
รวม	214 (35.2)	394 (64.8)	608 (100.0)

$$X^2 = 16.74$$

$$D.F. = 6$$

$$P < 0.05$$

ตารางที่ 4.36 แสดงให้เห็นว่า เพศมีความสัมพันธ์กับลักษณะการชมภาพยนตร์ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงจะมีลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์คล้ายๆกัน คือส่วนใหญ่จะเข้าชมเป็นกลุ่ม รองลงมาคือมีลักษณะการชมที่ไม่แน่นอน และทั้งชายและหญิง เลือกชมสองคนน้อยที่สุด แต่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงจะไปชมภาพยนตร์กับญาติพี่น้องและผู้ปกครองมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 4.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสัญชาติของภาพยนตร์ที่เลือกชม

สัญชาติของภาพยนตร์	ชาย	หญิง	รวม
ไทย	45 (7.4)	160 (26.3)	205 (33.7)
จีน	31 (5.1)	58 (9.5)	89 (14.6)
ฝรั่ง	133 (21.9)	166 (27.3)	299 (49.2)
อื่นๆ เช่นญี่ปุ่น อินเดีย	4 (0.6)	4 (0.7)	8 (1.3)
ไม่ตอบ	1 (0.2)	6 (1.0)	7 (1.2)
รวม	214 (35.2)	394 (64.8)	608 (100.0)

$$X^2 = 31.69$$

$$D.F. = 6$$

$$P < 0.05$$

ตารางที่ 4.37 จะเห็นความแตกต่างระหว่างเพศชาย และเพศหญิงที่มีต่อสัญชาติของภาพยนตร์ที่เลือกชม แม้ว่าทั้งชายและหญิงจะเลือกชมภาพยนตร์ฝรั่งเป็นอันดับแรก ภาพยนตร์ไทยเป็นอันดับ 2 ภาพยนตร์จีนในอันดับ 3 และภาพยนตร์สัญชาติอื่นเป็นอันดับที่ 4 ทั้งคู่ แต่เพศชายจะเลือกชมภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุด ในขณะที่ เพศหญิง จะเลือกชมภาพยนตร์ฝรั่งและภาพยนตร์ไทยในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงว่าเพศมีความสัมพันธ์กับสัญชาติของภาพยนตร์ที่เลือกชม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์

ความถี่ต่อเดือน ในการชมภาพยนตร์	ชาย	หญิง	รวม
น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง	91 (15.0)	169 (27.8)	260 (42.8)
1 เรื่อง	66 (10.9)	118 (19.4)	184 (30.3)
2-3 เรื่อง	29 (4.8)	40 (6.6)	69 (11.3)
4 เรื่องขึ้นไป	8 (1.3)	12 (2.0)	20 (3.3)
ไม่ตอบ	20 (3.3)	55 (9.0)	75 (12.3)
รวม	214 (35.2)	394 (64.8)	608 (100.0)

$$X^2 = 4.05$$

$$D.F. = 4$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.38 จะเห็นว่าเมื่อเทียบร้อยละระหว่างหญิงและชายแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความถี่ในการชมภาพยนตร์ คือส่วนใหญ่ของทั้งเพศชาย และหญิงจะไปชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง นั่นคือไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างเพศกับความถี่ในการชมภาพยนตร์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับช่วงเวลาชมภาพยนตร์

ช่วงเวลาชมภาพยนตร์	ชาย	หญิง	รวม
เฉพาะช่วงปิดเทอม	29 (4.8)	63 (10.4)	92 (15.1)
ช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์	69 (11.3)	126 (20.7)	195 (32.1)
ช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิก	3 (0.5)	5 (0.8)	8 (1.3)
ช่วงปิดเทอมและวันหยุด	46 (7.6)	111 (18.3)	157 (25.8)
ไม่แน่นอน	59 (9.7)	60 (9.9)	119 (19.6)
ไม่ตอบ	8 (1.3)	29 (4.8)	37 (6.1)
รวม	214 (35.2)	394 (64.8)	608 (100.0)

$$X^2 = 16.74 \quad D.F. = 5 \quad P < 0.05$$

ตารางที่ 4.39 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิง จะชมภาพยนตร์มากที่สุดในช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ แต่จะต่างกันในระดับที่สองของการเลือก เพศหญิงจะชมภาพยนตร์ในช่วงปิดเทอมและวันหยุดส่วนลำดับที่สองของเพศชายคือในข้อ ไม่แน่นอน และเมื่อดูที่ระดับของนัยสำคัญทางสถิติจะพบว่า ความแตกต่างทางเพศมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาที่นักเรียนชมภาพยนตร์ที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่

รอบที่ชมเป็นส่วนใหญ่	ชาย	หญิง	รวม
รอบเช้า (10.00-12.30 น.)	85 (39.7)	181 (45.9)	266 (43.8)
รอบบ่าย (12.31-15.30 น.)	48 (22.4)	82 (20.8)	130 (21.4)
รอบเย็น (15.31-18.00 น.)	16 (7.5)	16 (4.1)	32 (5.3)
รอบค่ำ (18.01-21.00 น.)	6 (2.8)	16 (4.1)	22 (3.6)
รอบดึก (หลัง 21.00 น.)	14 (6.6)	12 (3.0)	26 (4.3)
ไม่แน่นอน	39 (18.2)	63 (16.0)	102 (16.8)
ไม่ตอบ	6 (2.8)	24 (6.1)	30 (4.9)
รวม	214 (100.0)	394 (100.0)	608 (100.0)

$$X^2 = 12.49$$

$$D.F. = 6$$

$$P > .05$$

ตารางที่ 4.40 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่ พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับเรื่องรอบของการเข้าชมภาพยนตร์ที่ระดับนัยสำคัญ .05 นั่นคือทั้งสองเพศ เลือกชมภาพยนตร์ในรอบเช้า (10.00 -12.30 น.) มากที่สุด รองลงมาคือรอบบ่าย (12.31 - 15.30 น.)

ตารางที่ 4.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์

งบประมาณ	ชาย	หญิง	รวม
ไม่เกิน 100 บาท	88 (14.5)	167 (27.5)	255 (41.9)
101-150 บาท	40 (6.6)	78 (12.8)	118 (19.4)
151-200 บาท	43 (7.1)	62 (10.2)	105 (17.3)
201-250 บาท	12 (2.0)	20 (3.3)	32 (5.3)
251-300 บาท	11 (1.8)	16 (2.6)	27 (4.4)
300 บาทขึ้นไป	11 (1.8)	21 (3.5)	32 (5.3)
ไม่ตอบ	9 (1.5)	30 (4.9)	39 (6.4)
รวม	214 (35.2)	394 (64.8)	608 100.0

$$X^2 = 4.62$$

$$D.F. = 6$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.41 แสดงให้เห็นถึงการใช้จ่ายของนักเรียนเปรียบเทียบระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า เพศชายมีความสัมพันธ์กับการใช้จ่ายที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 โดยส่วนใหญ่ของเพศชายและเพศหญิง ใช้เงินครั้งละไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง แต่ในอันดับรองลงมาของเพศชาย จะใช้จ่ายเงินอยู่ที่ประมาณ 151-200 บาท ในขณะที่เพศหญิงจะใช้จ่ายเงินในอันดับรองลงมาที่ 101-150 บาท

ตารางที่ 4.42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศและประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม*

ประเภทของภาพยนตร์	ชาย(N=214)	หญิง(N=394)	รวม (N=608)
วัยรุ่น	74 (12.2)	211 (34.7)	285 (46.9)
ตลก เบาสมอง	111 (18.3)	261 (42.9)	372 (61.2)
บู๊แอ็คชั่น	137 (22.5)	190 (31.3)	327 (53.8)
สยองขวัญ ลึกลับ	120 (19.7)	257 (42.3)	377 (62.0)
ชีวิต	23 (3.8)	75 (12.3)	98 (16.1)
ผจญภัย แฟนตาซี	62 (10.2)	161 (26.5)	223 (36.7)
วิทยาศาสตร์/เน้นเทคนิค	67 (11.0)	101 (16.6)	168 (27.6)

* เลือกได้ได้มากกว่า 1 หัวข้อ

ตารางที่ 4.42 พบว่า เพศชายจะชอบภาพยนตร์ประเภทบู๊แอ็คชั่นเป็นอันดับหนึ่ง เป็นร้อยละ 22.5 รองลงมาคือ ประเภทสยองขวัญ ลึกลับร้อยละ 19.7 ส่วนเพศหญิงนั้น จะชอบภาพยนตร์ประเภทตลกเบาสมองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.9 และชอบภาพยนตร์ประเภทสยองขวัญ ลึกลับเป็นอันดับสองในระดับความนิยมที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดที่ร้อยละ 42.3 ภาพยนตร์ประเภทที่ทั้งนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงให้ความสนใจน้อยที่สุด คือภาพยนตร์ประเภทชีวิต ร้อยละ 16.1

ตารางที่ 4.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์*

วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	ชาย(N=214)	หญิง(N=394)	รวม (N=608)
เพื่อความบันเทิง	160 (26.3)	307 (50.5)	467 (76.8)
ติดตามผลงานของดารานักแสดง	36 (5.9)	129 (21.2)	165 (27.1)
ติดตามผลงานของผู้กำกับ	16 (2.6)	34 (5.6)	50 (8.2)
เพื่อฆ่าเวลา/เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	57 (9.4)	120 (19.7)	177 (29.1)
การโฆษณาที่ดึงดูดใจ	37 (6.1)	85 (14.0)	122 (20.1)
เพื่อเป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อนๆ	27 (4.4)	74 (12.2)	101 (16.6)
สนใจเทคนิคแปลกใหม่	78 (12.8)	143 (23.5)	221 (36.3)
เพื่อเล่นเกมส่ตอบคำถามชิงรางวัล	17 (2.8)	31 (5.1)	48 (7.9)

* เลือกได้มากกว่า 1 หัวข้อ

ตารางที่ 4.43 แสดงให้เห็นว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ไปในทิศทางเดียวกัน คือทั้งเพศชาย และเพศหญิง มุ่งเพื่อความบันเทิงเป็นวัตถุประสงค์หลัก คือร้อยละ 26.3 และ 50.5 ตามลำดับ วัตถุประสงค์ที่รองลงมาคือเพื่อชมเทคนิคแปลกใหม่ของภาพยนตร์ที่ร้อยละ 12.8 และ 23.5 ตามลำดับ

ดังนั้น สมมติฐานที่ 1 โดยผลจากตารางที่ 4.36 ถึง ตารางที่ 4.43 จึงสรุปได้ว่า ความแตกต่างทางเพศมีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ในเรื่องของลักษณะการไปชมสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบชม ช่วงเวลาที่ชม และประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนเลือกชม โดยส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและเพศหญิงจะไปชมภาพยนตร์กับเพื่อนเป็นกลุ่ม แต่เพศหญิงจะไปชมกับญาติพี่น้องและผู้ปกครองมากกว่าเพศชาย

ส่วนเรื่องสัญชาติของภาพยนตร์ก็เช่นกันแม้ว่าส่วนใหญ่ของทั้งเพศหญิงและเพศชายจะชอบภาพยนตร์ฝรั่ง แต่ เพศหญิงจะชอบภาพยนตร์ไทยในอันดับสองโดยมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับภาพยนตร์ฝรั่ง ในขณะที่เพศชายจะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทยในอัตราส่วนที่สูงกว่ามาก

ในเรื่องช่วงเวลา que เข้าชมนักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงจะชมภาพยนตร์ในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ในอันดับรองลงมาของเพศชายจะเข้าชมในช่วงเวลาที่ไม่แน่นอน ในขณะที่ฝ่ายหญิงชมภาพยนตร์ในช่วงปิดเทอมและวันหยุดเป็นอันดับสอง

สำหรับประเภทของภาพยนตร์จะพบว่าส่วนใหญ่ของเพศชายจะชอบภาพยนตร์แนวบู๊แอ็คชั่น รองลงมาคือประเภทสยองขวัญ ลึกลับ และตลกเบาสมอง ตามลำดับ ส่วนเพศหญิงส่วนมากจะชอบภาพยนตร์แนวตลกเบาสมอง ภาพยนตร์แนวสยองขวัญลึกลับ และภาพยนตร์วัยรุ่นเป็นอันดับรองลงมา โดยทั้งสองเพศชอบภาพยนตร์แนวชีวิตน้อยที่สุด

แต่เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชม รอบที่ชม และงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการชมภาพยนตร์ รวมถึงวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ด้วย

สมมติฐานที่ 2 แผนกวิชาที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม ประเภทของภาพยนตร์ และ เหตุผลในการชมภาพยนตร์ (ตารางที่ 4.44- 4.52)

ตารางที่ 4.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์

ลักษณะการเข้าชม ภาพยนตร์	แผนกวิชาที่ศึกษา				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
ชมคนเดียว	18 (3.0)	14 (2.3)	7 (1.2)	4 (0.7)	43 (7.1)
ชมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	88 (14.5)	85 (14.0)	39 (6.4)	25 (4.1)	237 (39.0)
ชมสองคน	9 (1.5)	9 (1.5)	3 (0.5)	1 (0.2)	22 (3.6)
ชมกับญาติพี่น้อง	43 (7.1)	29 (4.8)	6 (1.0)	10 (1.6)	88 (14.5)
ชมกับผู้ปกครอง	20 (3.3)	9 (1.5)	3 (0.5)	4 (0.7)	36 (5.9)
ไม่แน่นอน	83 (13.7)	50 (8.2)	18 (3.0)	15 (2.5)	166 (27.3)
ไม่ตอบ	5 (0.8)	8 (1.3)	1 (0.2)	2 (0.3)	16 (2.6)
รวม (ร้อยละ)	266 (43.8)	204 (33.6)	77 (12.7)	61 (10.0)	608 (100.0)

$$X^2 = 17.80$$

$$D.F. = 18$$

$$P > 0.05$$

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ไม่ว่ากลุ่มตัวอย่างจะศึกษาในแผนกวิชาใด ก็มีลักษณะการไปชมภาพยนตร์เหมือนกัน คือ ส่วนใหญ่ของทุกแผนก จะชอบไปชมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม ดังนั้นความแตกต่างของแผนกวิชาที่ศึกษาอยู่จึง ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะของการชมภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบที่สุด

สัญชาติของภาพยนตร์	แผนกวิชาที่ศึกษา				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
ไทย	80 (13.2)	67 (11.0)	32 (5.3)	26 (4.3)	205 (33.7)
จีน	40 (6.5)	25 (4.1)	12 (2.0)	12 (2.0)	89 (14.6)
ฝรั่ง	139 (22.9)	108 (17.8)	32 (5.3)	20 (3.3)	299 (49.2)
อื่นๆเช่น ญี่ปุ่น อินเดีย	4 (0.7)	2 (0.3)	1 (0.2)	1 (0.2)	8 (1.3)
ไม่ตอบ	3 (0.5)	2 (0.3)	--- (0.3)	2 (0.3)	7 (1.2)
รวม (ร้อยละ)	266 (43.8)	204 (33.6)	77 (12.7)	61 (10.0)	608 (100.0)

$$X^2 = 18.47$$

$$D.F. = 18$$

$$P < 0.05$$

ตารางที่ 4.45 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบชม พบว่า ความแตกต่างของแผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับสัญชาติของภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยนักเรียนส่วนใหญ่ของแผนกวิทยาศาสตร์ และ ศิลป์คำนวณ ชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุด และชอบภาพยนตร์ไทยเป็นอันดับสอง แต่จะเห็นว่านักเรียนแผนกศิลป์ภาษาจะชอบภาพยนตร์ไทยเท่ากับภาพยนตร์ฝรั่ง และนักเรียนแผนกศิลป์ทั่วไปจะชอบภาพยนตร์ไทยมากกว่าภาพยนตร์ฝรั่ง

ตารางที่ 4.46 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับภาษาที่เลือกในการชมภาพยนตร์

ภาษา / การพากย์	แผนกวิชาที่ศึกษา				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
เสียงในฟิล์ม - ฝึกภาษาอังกฤษ	38 (6.3)	28 (4.6)	6 (1.0)	8 (1.3)	80 (13.2)
เสียงในฟิล์ม - ได้อรรถรสกว่า	36 (5.9)	32 (5.3)	6 (1.0)	10 (1.6)	84 (13.8)
เสียงในฟิล์ม - เหตุผลอื่นๆ	10 (1.6)	6 (1.0)	1 (0.2)	2 (0.3)	19 (0.5)
พากย์ - เข้าใจเรื่องชัดเจน	147 (24.2)	105 (17.3)	42 (6.9)	32 (5.3)	326 (53.6)
พากย์ - ชอบนักพากย์, สนุกกว่า	30 (4.9)	30 (4.9)	22 (3.6)	7 (1.2)	89 (14.6)
พากย์ เหตุผลอื่นๆ	3 (0.5)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (0.5)
ไม่ตอบ	2 (0.3)	3 (0.5)	--- (0)	2 (0.3)	7 (1.2)
รวม (ร้อยละ)	266 (43.8)	204 (33.6)	77 (12.7)	61 (10.0)	608 (100.0)

$X^2 = 26.74$

D.F. = 18

$P > 0.05$

ตารางที่ 4.46 พบว่า นักเรียนทุกแผนกวิชาจะชอบภาพยนตร์ต่างประเทศที่พากย์ไทยมากที่สุด เพราะทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างชัดเจน จึงทำให้แผนกวิชาที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับภาษาที่ใช้ในภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1.6 ในแผนกวิทยาศาสตร์ ที่เลือกภาพยนตร์ที่เป็นเสียงในฟิล์ม (sound track) ด้วยเหตุผลอื่นๆ บอกว่าชอบเพราะเป็นธรรมชาติและสมจริงสมจังกว่าการพากย์ไทยทับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แผนกที่เลือกการชมภาพยนตร์แบบพากย์ไทยด้วยเหตุผลอื่น ก็ให้เหตุผลว่าอ่านคำบรรยายไม่ทัน และฟังภาษาอังกฤษไม่รู้เรื่อง

ตารางที่ 4.47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับความถี่ต่อเนื่องในการเข้าชมภาพยนตร์

ความถี่ต่อเนื่อง ในการเข้าชม	แผนกวิชาที่ศึกษา				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง	131 (21.5)	76 (12.5)	22 (3.6)	31 (5.1)	260 (42.8)
1 เรื่อง	69 (11.3)	66 (10.9)	30 (4.9)	19 (3.1)	184 (30.3)
2-3 เรื่อง	26 (4.3)	34 (5.6)	8 (1.3)	1 (0.2)	69 (11.3)
4 เรื่องขึ้นไป	5 (0.8)	9 (1.5)	5 (0.8)	1 (0.2)	20 (3.3)
ไม่ตอบ	35 (5.8)	19 (3.1)	12 (2.0)	9 (1.5)	75 (12.3)
รวม	266 (43.8)	204 (33.6)	77 (12.7)	61 (10.0)	608 (100.0)

$$X^2 = 31.19$$

$$D.F. = 12$$

$$P < 0.05$$

จากตาราง 4.47 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับความถี่ในการเข้าชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แล้วพบว่า แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเข้าชมภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 จะเห็นว่า นักเรียนแผนกศิลป์-ภาษาส่วนใหญ่ จะชมภาพยนตร์ด้วยความถี่ต่อเนื่อง 1 เรื่อง ซึ่งต่างจากแผนกวิชาอื่นๆ ที่ส่วนใหญ่จะชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง

จากตารางจะเห็นว่า มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ อยู่เป็นจำนวน ไม่น้อยในแต่ละแผนกวิชา ซึ่งเหตุผลที่ไม่ตอบ ได้กล่าวไว้แล้วในท้ายตารางที่ 4.23 (หน้า 64)

ตารางที่ 4.48 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่

รอบที่ชม	แผนกวิชาที่ศึกษา (ร้อยละ)				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
รอบเช้า (10.00-12.30 น.)	117 (19.2)	87 (14.3)	37 (6.1)	25 (4.1)	266 (43.8)
รอบบ่าย (12.31-15.30 น.)	54 (8.9)	44 (7.2)	18 (3.0)	14 (2.3)	130 (21.4)
รอบเย็น (15.31-18.00 น.)	16 (2.6)	12 (2.0)	2 (0.3)	2 (0.3)	32 (5.3)
รอบค่ำ (18.01-21.00 น.)	11 (1.8)	6 (1.0)	2 (0.3)	3 (0.5)	22 (3.6)
รอบดึก (หลัง 21.00 น.)	12 (2.0)	10 (1.6)	2 (0.3)	2 (0.3)	26 (4.3)
ไม่แน่นอน	45 (7.4)	36 (5.9)	11 (1.8)	10 (1.6)	102 (16.8)
ไม่ตอบ	11 (1.8)	9 (1.5)	5 (0.8)	5 (0.8)	30 (4.9)
รวม	266	204	77	61	608
(ร้อยละ)	(43.8)	(33.6)	(12.7)	(10.0)	(100.0)

$$X^2 = 7.155$$

$$D.F. = 18$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.48 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แผนกการศึกษานิยมไปชมภาพยนตร์ในรอบเช้า (10.00-12.30 น.) มากที่สุด รองลงมาคือรอบบ่าย (12.31 -15.30 น.) จึงทำให้แผนกวิชาที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับรอบที่นักเรียนเลือกเข้าชมภาพยนตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4.49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับช่วงเวลาเข้าชมภาพยนตร์

ช่วงเวลา	แผนกวิชาที่ศึกษา (ร้อยละ)				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
เฉพาะช่วงปิดเทอม	34 (5.6)	38 (6.3)	14 (2.3)	6 (1.0)	92 (15.1)
ช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์	83 (13.7)	59 (9.7)	30 (4.9)	23 (3.8)	195 (32.1)
ช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิก	4 (0.7)	3 (0.5)	1 (0.2)	0	8 (1.3)
ช่วงปิดเทอมและวันหยุด	73 (12.0)	56 (9.2)	14 (2.3)	14 (2.3)	157 (25.8)
ไม่แน่นอน	56 (9.2)	38 (6.3)	15 (2.5)	10 (1.6)	119 (19.6)
ไม่ตอบ	16 (2.6)	10 (1.6)	3 (0.5)	8 (1.3)	37 (6.1)
รวม (ร้อยละ)	266 (43.8)	204 (33.6)	77 (12.7)	61 (10.0)	608 (100.0)

$$X^2 = 16.72$$

$$D.F. = 15$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.49 นี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แผนกการศึกษาจะนิยมเข้าชมภาพยนตร์ในช่วงเวลาเดียวกันคือ ช่วงวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์ ช่วงที่กลุ่มตัวอย่างนิยมเป็นลำดับที่สองของแผนกวิทยาศาสตร์ ศิลป์-ภาษา และศิลป์-ทั่วไปคือ ช่วงปิดเทอม และวันหยุด ส่วนศิลป์คำนวณ มีช่วงเวลาที่ไม่น่าสนใจในการชม เป็นลำดับที่สอง และเมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 แล้ว พบว่า แผนกวิชาที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการเข้าชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์

ค่าใช้จ่าย ต่อครั้ง	แผนกวิชาที่ศึกษา (ร้อยละ)				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
ไม่เกิน 100 บาท	104 (17.1)	87 (14.3)	39 (6.4)	25 (4.1)	255 (41.9)
101-150 บาท	53 (8.7)	42 (6.9)	16 (2.6)	7 (1.2)	118 (19.4)
151-200 บาท	45 (7.4)	36 (5.9)	11 (1.8)	13 (2.1)	105 (17.3)
201-250 บาท	17 (2.8)	10 (1.6)	4 (0.7)	1 (0.2)	32 (5.3)
251-300 บาท	15 (2.5)	5 (0.8)	3 (0.5)	4 (0.7)	27 (4.4)
300 บาทขึ้นไป	15 (2.5)	15 (2.5)	0 (0.3)	2 (0.3)	32 (5.3)
ไม่ตอบ	17 (2.8)	9 (1.5)	4 (0.7)	9 (1.5)	39 (6.4)
รวม (ร้อยละ)	266 (43.8)	204 (33.6)	77 (12.7)	61 (10.0)	608 (100.0)

$$X^2 = 25.09$$

$$D.F. = 18$$

$$P > 0.05$$

จากตารางที่ 4.50 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์ พบว่า ความแตกต่างของแผนกวิชาที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์ โดยจะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ของทุกแผนกจะใช้เงินในการชมภาพยนตร์ แต่ครั้งไม่เกิน 100 บาท แต่จะสังเกตว่าการใช้เงินของแผนกวิทยาศาสตร์ ศิลป์-คำนวณ และ ศิลป์ภาษา ในลำดับที่สอง คือ มากกว่า 100 แต่ไม่เกิน 150 บาท ส่วนศิลป์-ทั่วไปใช้เงิน 151-200 บาท เป็นอันดับสองของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของแผนกนี้ทั้งหมด

ตารางที่ 4.51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนการศึกษาและประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม

ประเภทของภาพยนตร์	แผนการศึกษาที่ศึกษา				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
วัยรุ่น	102 (16.8)	112 (18.4)	36 (5.9)	35 (5.8)	285 (46.9)
ตลก เบาสมอง	152 (25.0)	139 (22.9)	44 (7.2)	37 (6.1)	372 (61.2)
บู๊แอ็คชั่น	136 (22.4)	116 (19.1)	45 (7.4)	30 (4.9)	327 (53.8)
สยองขวัญ ลึกลับ	169 (27.8)	128 (21.1)	41 (6.7)	39 (6.4)	377 (62.0)
ชีวิต	41 (6.7)	32 (5.3)	10 (1.6)	15 (2.5)	98 (16.1)
ผจญภัย แฟนตาซี	91 (15.0)	76 (12.5)	26 (4.3)	30 (4.9)	223 (36.7)
วิทยาศาสตร์/เน้นเทคนิค	89 (14.6)	51 (8.4)	12 (2.0)	16 (2.6)	168 (27.6)

*เลือกตอบได้มากกว่า 1 หัวข้อ

จากตารางที่ 4.51 พบว่ามีความหลากหลายในเรื่องของประเภทภาพยนตร์ที่นักเรียนแต่ละแผนกชื่นชอบ โดยที่แผนกวิทยาศาสตร์และศิลป์-ทั่วไปจะชอบภาพยนตร์ประเภทลึกลับสยองขวัญเป็นอันดับแรก และชอบภาพยนตร์ตลก เป็นอันดับรองลงมา ส่วนศิลป์ - คำนวณ จะชอบภาพยนตร์ตลกเป็นอันดับแรก และภาพยนตร์ลึกลับสยองขวัญ เป็นอันดับสอง ส่วนศิลป์-ภาษานั้นชอบภาพยนตร์ประเภท บู๊ แอ็คชั่น เป็นอันดับแรก และชอบประเภทตลกเป็นอันดับรองลงมา

ตารางที่ 4.52 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนกวิชาที่ศึกษากับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์*

วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	แผนกวิชาที่ศึกษา				รวม
	วิทยาศาสตร์	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา	ศิลป์-ทั่วไป	
เพื่อความบันเทิง	197 (32.4)	162 (26.6)	65 (10.7)	43 (7.1)	467 (76.8)
ติดตามผลงานของดารานักแสดง	72 (11.8)	54 (8.9)	17 (2.8)	22 (3.6)	165 (27.1)
ติดตามผลงานของผู้กำกับ	19 (3.1)	22 (3.6)	5 (0.8)	4 (0.7)	50 (8.2)
เพื่อฆ่าเวลา/เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	67 (11.0)	63 (10.4)	24 (3.9)	23 (3.8)	177 (29.1)
การโฆษณาที่ดึงดูดใจ	51 (8.4)	42 (6.9)	16 (2.6)	13 (2.1)	122 (20.1)
เป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อน	39 (6.4)	41 (6.7)	13 (2.1)	8 (1.3)	101 (16.6)
สนใจเทคนิคแปลกใหม่	109 (17.9)	73 (12.0)	22 (3.6)	17 (2.8)	221 (36.3)
เพื่อเล่นเกมส์ตอบคำถามชิงรางวัล	20 (3.3)	14 (2.3)	6 (1.0)	8 (1.3)	48 (7.9)

*เลือกตอบได้มากกว่า 1 หัวข้อ

จากตารางที่ 4.52 พบว่า วัตถุประสงค์สำคัญที่สุดในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนส่วนใหญ่ในทุกแผนก ก็คือเพื่อหาความบันเทิง ส่วนวัตถุประสงค์ที่ตามมาเป็นอันดับสองของแผนกวิทยาศาสตร์ และศิลป์ - คำนวณ คือเพราะสนใจเทคนิคแปลกใหม่ของภาพยนตร์ แต่สำหรับนักเรียนแผนกศิลป์-ภาษา และศิลป์-ทั่วไป เลือกชมภาพยนตร์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเป็นวัตถุประสงค์อันดับที่ 2

สมมติฐานข้อ 2 ที่ว่าแผนกวิชาที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ ประเภทของภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ เมื่อดูผลการวิจัยจากตารางที่ 4.44 - 4.52 แล้ว พบว่าความแตกต่างเรื่องแผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับสัญชาติของภาพยนตร์ และความถี่ในการชมภาพยนตร์ ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือแผนกวิทยาศาสตร์ และศิลป์-คำนวณจะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทย ส่วนศิลป์-ภาษาจะชอบภาพยนตร์ทั้งสองสัญชาติเท่าๆกัน แต่ศิลป์-ทั่วไปชอบภาพยนตร์ไทยมากที่สุด และชอบภาพยนตร์ฝรั่งเป็นอันดับที่สอง

แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชมภาพยนตร์ นั่นคือศิลป์ - ภาษา จะมีความถี่ในการเข้าชมภาพยนตร์มากกว่าแผนกอื่นๆ คือจะเข้าชมภาพยนตร์เฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง ในขณะที่นักเรียนแผนกอื่นๆชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ยังพบว่า ความแตกต่างเรื่องแผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบ โดยพบว่า แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกศิลป์ทั่วไปชอบภาพยนตร์แนวสยองขวัญลึกลับมากที่สุด ศิลป์-คำนวณ ชอบแนวตลกเบาสมอง และศิลป์-ภาษาชอบภาพยนตร์แนวบู๊แอ็คชั่นมากที่สุด

ส่วนรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ประการอื่นๆ ได้แก่ เรื่องของลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์ สัญชาติของภาพยนตร์ที่ชม ภาษาที่เลือกในการชมภาพยนตร์ รอบ และช่วงเวลาที่ชม รวมทั้งงบประมาณในการชมภาพยนตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับแผนกวิชาที่ศึกษาแต่อย่างใด

สมมติฐานที่ 3 สถานภาพทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม และวัตถุประสงค์ในการเข้าชมภาพยนตร์ (ตารางที่ 4.53 - 4.62)

*สำหรับตารางที่ 4.53 ถึง 4.62 ซึ่งจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียนกับตัวแปรอื่นๆ ผู้วิจัยจัดกลุ่มรายได้ให้เหลือ 3 กลุ่มจาก 6 กลุ่ม (ดูตารางที่ 4.4 หน้า 53) เพื่อให้อ่านง่าย และมองเห็นความสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 4.53 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์

ลักษณะการ เข้าชมภาพยนตร์	รายได้ต่อเดือน			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201บาทขึ้นไป	
คนเดียว	18 (3.0)	11 (1.8)	14 (2.3)	43 (7.1)
กับเพื่อนเป็นกลุ่ม	62 (10.2)	112 (18.4)	63 (10.4)	237 (39.0)
สองคน	6 (1.0)	8 (1.3)	8 (1.3)	22 (3.6)
กับญาติพี่น้อง	27 (4.4)	45 (7.4)	16 (2.6)	88 (14.5)
กับผู้ปกครอง	4 (0.7)	22 (3.6)	10 (1.6)	36 (5.9)
ไม่แน่นอน	28 (4.6)	86 (14.1)	52 (8.6)	166 (27.3)
ไม่ตอบ	2 (0.3)	10 (1.6)	4 (0.7)	16 (2.6)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$X^2 = 27.24$

D.F. = 12

P < 0.05

ตารางที่ 4.53 ชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างทางสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับลักษณะการไปชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ของทุกๆระดับรายได้ นิยมไปชมภาพยนตร์กับเพื่อนเป็นกลุ่มก็ตาม

ตารางที่ 4.54 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับสัญชาติของภาพยนตร์ที่ชอบชมที่สุด

สัญชาติของภาพยนตร์	รายได้ต่อเดือน (บาท)			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201 บาทขึ้นไป	
ไทย	60 (9.9)	99 (16.3)	46 (7.6)	205 (33.7)
จีน	20 (3.3)	39 (6.4)	30 (4.9)	89 (14.6)
ฝรั่ง	63 (10.4)	147 (24.2)	89 (14.6)	299 (49.2)
อื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย	3 (0.5)	3 (0.5)	2 (0.3)	8 (1.3)
ไม่ตอบ	1 (0.2)	6 (1.0)	-- --	7 (1.2)
รวม	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$X^2 = 18.92$ D.F. = 12 $P > 0.05$

จากตารางที่ 4.54 แสดงว่า นักเรียนในทุกๆระดับรายได้ชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุด และภาพยนตร์ไทยเป็นอันดับสอง และภาพยนตร์จีนเป็นอันดับสาม โดยเมื่อวิเคราะห์หาค่าทางสถิติแล้วพบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับสัญชาติของภาพยนตร์ที่นักเรียนชื่นชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.55 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์

ต่อเดือน ในการเข้าชม	รายได้ต่อเดือน (บาท)			รวม
	ไม่เกิน 600บาท	601-1200 บาท	1201 บาทขึ้นไป	
น้อยกว่า 1 เรื่อง	61 (10.0)	133 (21.9)	66 (10.9)	260 (42.8)
1 เรื่อง	43 (7.1)	80 (13.2)	61 (10.0)	184 (30.3)
2-3 เรื่อง	13 (2.1)	31 (5.1)	25 (4.1)	69 (11.3)
4 เรื่องขึ้นไป	8 (1.3)	10 (1.6)	2 (0.3)	20 (3.3)
ไม่ตอบ	22 (3.6)	40 (6.6)	13 (2.1)	75 (12.3)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 15.23$$

$$D.F. = 8$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.55 แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างทางสถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชมภาพยนตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยจะเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกๆระดับรายได้จะชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง รองลงมาคือชมเดือนละ 1 เรื่อง และมีนักเรียนที่ชมภาพยนตร์เดือนละประมาณ 4 เรื่องอยู่จำนวนน้อยที่สุดในทุกๆระดับรายได้

ตารางที่ 4.56 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่

รอบที่ชม	รายได้ต่อเดือน			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201 บาท ขึ้นไป	
รอบเช้า (10.00-12.30 น.)	66 (10.9)	134 (22.0)	66 (10.9)	266 (43.8)
รอบบ่าย(12.31-15.30 น.)	36 (5.9)	59 (9.7)	35 (5.8)	130 (21.4)
รอบเย็น (15.30-18.00 น.)	7 (1.2)	17 (2.8)	8 (1.3)	32 (5.3)
รอบค่ำ (18.01-21.00 น.)	4 (0.7)	9 (1.5)	9 (1.5)	22 (3.6)
รอบดึก (หลัง 21.00 น.)	7 (1.2)	12 (2.0)	7 (1.2)	26 (4.3)
ไม่แน่นอน	19 (3.1)	46 (7.6)	37 (6.1)	102 (16.8)
ไม่ตอบ	8 (1.3)	17 (2.8)	5 (0.8)	30 (4.9)
รวม	147	294	167	608
(ร้อยละ)	(24.2)	(48.4)	(27.5)	(100.0)

$X^2=10.48$

D.F. = 12

P > 0.05

จากตารางที่ 4.56 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับรายได้ จะนิยมชมภาพยนตร์ในรอบเช้า (10.00- 12.30 น.) มากที่สุด และรอบบ่าย (12.31- 15.30 น.) เป็นอันดับรองลงมา และเมื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ก็จะเห็นว่า ความแตกต่างกันของรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับรอบของภาพยนตร์ที่นักเรียนเลือกชม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.57 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับช่วงเวลาเข้าชมภาพยนตร์

ช่วงเวลา	รายได้ต่อเดือน			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201 บาท ขึ้นไป	
ปิดเทอม	23 (3.8)	46 (7.6)	23 (3.8)	92 (15.1)
เสาร์-อาทิตย์	55 (9.0)	94 (15.5)	46 (7.6)	195 (32.1)
เย็นเลิกเรียน	2 (0.3)	3 (0.5)	3 (0.5)	8 (1.3)
ปิดเทอมและวันหยุด	40 (6.6)	72 (11.8)	45 (7.4)	157 (25.8)
ไม่แน่นอน	21 (3.5)	55 (9.0)	43 (7.1)	119 (19.6)
ไม่ตอบ	6 (1.0)	24 (3.9)	7 (1.2)	37 (6.1)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 13.05$$

$$D.F. = 10$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.57 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับของรายได้กับช่วงเวลาที่นักเรียนนิยมไปชมภาพยนตร์ ปรากฏว่า ความแตกต่างเรื่องระดับรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาที่นักเรียนไปชมภาพยนตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยนักเรียนส่วนใหญ่ในทุกะดับรายได้จะไปชมภาพยนตร์ในช่วงวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือช่วงปิดเทอมและวันหยุด

ตารางที่ 4.58 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์

ค่าใช้จ่าย ต่อครั้ง	รายได้ต่อเดือน			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201บาท ขึ้นไป	
ไม่เกิน100บาท	68 (11.2)	120 (19.7)	67 (11.0)	255 (41.9)
101-150 บาท	27 (4.4)	60 (9.9)	31 (5.1)	118 (19.4)
151-200 บาท	28 (4.6)	47 (7.7)	30 (4.9)	105 (17.3)
201-250 บาท	8 (1.3)	17 (2.8)	7 (1.2)	32 (5.3)
251-300 บาท	5 (0.8)	14 (2.3)	8 (1.3)	27 (4.4)
300 บาทขึ้นไป	5 (0.8)	11 (1.8)	16 (2.6)	32 (5.3)
ไม่ตอบ	6 (1.0)	25 (4.1)	8 (1.3)	39 (6.4)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$X^2 = 14.87$

D.F. = 12

P > 0.05

ตารางที่ 4.58 พบว่า แม้จะมีระดับรายได้ที่ต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ของทุกระดับรายได้ก็เลือกที่จะใช้จ่าย ไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง และใช้จ่ายไม่เกิน 150 บาทในอันดับรองลงมา แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างกันของระดับรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4.59 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับแหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในการชมภาพยนตร์

แหล่งที่มา ของเงินค่าใช้จ่าย	รายได้ต่อเดือน (บาท)			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201 บาทขึ้นไป	
เก็บจากค่าขนม	86 (14.1)	165 (27.1)	87 (14.3)	338 (55.6)
ขอผู้ปกครอง	29 (4.8)	57 (9.4)	40 (6.6)	126 (20.7)
ทำงานพิเศษ	14 (2.3)	25 (4.1)	18 (3.0)	57 (9.4)
ผู้ปกครองจ่าย	9 (1.5)	25 (4.1)	12 (2.0)	46 (7.6)
เงินส่วนอื่นๆ	5 (0.8)	5 (0.8)	4 (0.7)	14 (2.3)
ไม่ตอบ	4 (0.7)	17 (2.8)	6 (1.0)	27 (4.4)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 6.82$$

$$D.F. = 10$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.59 แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างเรื่องระดับรายได้ของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เพราะนักเรียนในทุกระดับรายได้ จะใช้เงินที่เก็บจากค่าขนม มาเป็นค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ และอันดับรองลงมาคือจะขอเป็นพิเศษจากผู้ปกครอง แต่จะเห็นว่า นักเรียนที่มีรายได้น้อยจะมีอัตราส่วนในการขอเงินพิเศษจากผู้ปกครองที่น้อยกว่านักเรียนที่มีรายได้มาก

ตารางที่ 4.60 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับความพึงพอใจต่อการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์

ความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่าย	รายได้ต่อเดือน (บาท)			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201 บาท ขึ้นไป	
เหมาะสมแล้ว	76 (12.5)	132 (21.7)	79 (13.0)	287 (47.2)
ค่าใช้จ่ายสูงไป	53 (8.7)	133 (21.9)	68 (11.2)	254 (41.8)
ค่าใช้จ่ายน้อย ยังจ่ายได้อีก	10 (1.6)	14 (2.3)	12 (2.0)	36 (5.9)
ไม่ตอบ	8 (1.3)	15 (2.5)	8 (1.3)	31 (5.1)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 4.38$$

$$D.F. = 6$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.60 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับของรายได้กับความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ ซึ่งผลปรากฏว่า ความแตกต่างเรื่องระดับของรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเรื่องค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ตารางนี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์นั้นมีความเหมาะสมแล้ว และมีนักเรียนจำนวนรองลงไปในปริมาณที่ใกล้เคียงกันเห็นว่าค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ควรจะลดลง

ตารางที่ 4.61 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของกลุ่มตัวอย่างกับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์*

วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	รายได้ต่อเดือน			รวม
	ไม่เกิน 600 บาท	601-1200 บาท	1201 บาท ขึ้นไป	
เพื่อความบันเทิง	111 (18.3)	225 (37.0)	131 (21.5)	467 (76.8)
ชอบตัวนักแสดง	41 (6.7)	81 (13.3)	43 (7.1)	165 (27.1)
ชอบงานผู้กำกับ	10 (1.6)	28 (4.6)	12 (2.0)	50 (8.2)
พักผ่อนหย่อนใจ	53 (8.7)	81 (13.3)	53 (8.7)	177 (29.1)
โฆษณาดึงดูดใจ	36 (5.9)	57 (9.4)	29 (4.8)	122 (20.1)
สนทนากับเพื่อน	23 (3.8)	45 (7.4)	33 (5.4)	101 (16.6)
สนใจเทคนิคใหม่	54 (8.9)	101 (16.6)	66 (10.8)	221 (36.3)
เล่นเกมชิงรางวัล	11 (1.8)	22 (3.6)	15 (2.5)	48 (7.9)
รวม (ร้อยละ)	147 (24.2)	294 (48.4)	167 (27.5)	608 (100.0)

*เลือกตอบได้มากกว่า 1 หัวข้อ

จากตารางที่ 4.61 พบว่า นักเรียนที่มีระดับรายได้ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ นั่นคือนักเรียนส่วนใหญ่ทุกระดับรายได้ไปชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง และวัตถุประสงค์ในอันดับรองลงมา คือเพราะต้องการชมเทคนิคแปลกใหม่ของภาพยนตร์ ดังนั้น ความแตกต่างกันของระดับรายได้จึงไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์

สมมติฐานที่ 3 ที่ว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชมภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ เมื่อผลการวิจัยจากตารางที่ 4.53 - 4.61 ออกมาแล้วพบว่า ความแตกต่างเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์ของนักเรียน เพียงประการเดียว ถึงแม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับรายได้จะนิยมไปชมภาพยนตร์กับเพื่อนเป็นกลุ่ม เลือกข้อ “ไม่แน่นอน” ในอันดับสอง และชมกับญาติพี่น้องเป็นอันดับสาม ทั้งสามระดับรายได้ แต่จะเห็นว่า นักเรียนที่มีรายได้เดือนละ 601-1200 บาท จะเลือกไปชมภาพยนตร์กับผู้ปกครอง มากกว่าการไปชมคนเดียว ในขณะที่นักเรียนที่มีรายได้ ไม่เกิน 600 บาท และเกิน 1200 บาทขึ้นไป จะไปชมภาพยนตร์คนเดียว มากกว่าที่จะไปกับผู้ปกครอง

ที่น่าสนใจก็คือ เรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ รวมทั้งแหล่งของงบประมาณ แม้ว่ารายได้ของนักเรียนจะแตกต่างกัน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับรายได้ก็จะใช้จ่ายอย่างประหยัดเพียงไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง ดังนั้นนักเรียนส่วนใหญ่จึงรู้สึกพอใจกับรายจ่ายที่เสียไปในการชมภาพยนตร์ และเห็นว่าเหมาะสมแล้ว และเงินที่นักเรียนนำมาใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกระดับรายได้ก็ใช้เงินที่เก็บออมจากค่าขนม

ดังนั้น การที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานเรื่องสถานะทางเศรษฐกิจ ว่าน่าจะมีผลต่อรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จึงสรุปได้ว่า สถานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและพฤติกรรม รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ นอกจากลักษณะของการไปชมภาพยนตร์เพียงอย่างเดียว

สมมติฐานที่ 4 ระยะทางจากที่พักถึงโรงภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ (ตารางที่ 4.62 - 4.68)

ตารางที่ 4.62 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์

ลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม
	ไม่ถึง 1 กม.	1-4 กม.	4-7 กม.	7-10 กม.	เกิน 10 กม.	
คนเดียว	3 (0.5)	7 (1.2)	8 (1.3)	8 (1.3)	17 (2.8)	43 (7.1)
กับเพื่อนเป็นกลุ่ม	15 (2.5)	39 (6.4)	35 (5.8)	56 (9.2)	92 (15.1)	237 (39.0)
สองคน	0 (0)	5 (0.8)	2 (0.3)	6 (1.0)	9 (1.5)	22 (3.6)
กับญาติพี่น้อง	11 (1.8)	15 (2.5)	13 (2.1)	15 (2.5)	34 (5.6)	88 (14.5)
กับผู้ปกครอง	7 (1.2)	7 (1.2)	6 (1.0)	5 (0.8)	11 (1.8)	36 (5.9)
ไม่แน่นอน	14 (2.3)	33 (5.4)	23 (3.8)	29 (4.8)	67 (11.0)	166 (27.3)
ไม่ตอบ	3 (0.5)	3 (0.5)	5 (0.8)	1 (0.2)	4 (0.7)	16 (2.6)
รวม (ร้อยละ)	53 (8.7)	109 (17.9)	92 (15.1)	120 (19.7)	234 (38.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 23.52$$

$$D.F. = 24$$

$$P > 0.05$$

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ความแตกต่างเรื่องระยะทางไปโรงภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการไปชมภาพยนตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ นักเรียนส่วนใหญ่ของทุกๆพื้นที่ มักจะไปชมภาพยนตร์กับเพื่อนเป็นกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มที่รองลงมาไม่มีความแน่นอนว่าจะไปชมกับใครเหมือนกันในทุกๆพื้นที่

ตารางที่ 4.63 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับความถี่ต่อเดือนในการเข้าชมภาพยนตร์

ความถี่ต่อเดือน ในการเข้าชม	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม
	ไม่ถึง 1 กม.	1-4 กม.	4-7 กม.	7-10 กม.	เกิน 10 กม.	
น้อยกว่า 1 เรื่อง	19 (3.1)	47 (7.7)	39 (6.4)	59 (9.7)	96 (15.8)	260 (42.8)
1 เรื่อง	17 (2.8)	29 (4.8)	26 (4.3)	37 (6.1)	75 (12.3)	184 (30.3)
2-3 เรื่อง	3 (0.5)	13 (2.1)	11 (1.8)	9 (1.5)	33 (5.4)	69 (11.3)
4 เรื่องขึ้นไป	2 (0.3)	5 (0.8)	3 (0.5)	3 (0.5)	7 (1.2)	20 (3.3)
ไม่ตอบ	12 (2.0)	15 (2.5)	13 (2.1)	12 (2.0)	23 (3.8)	75 (12.3)
รวม (ร้อยละ)	53 (8.7)	109 (17.9)	92 (15.1)	120 (19.7)	234 (38.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 15.13$$

$$D.F. = 16$$

$$P > 0.05$$

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ความแตกต่างระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์ไม่มี
ความสัมพันธ์กับความถี่ในการชมภาพยนตร์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่อง
จากนักเรียนส่วนใหญ่ของแต่ละพื้นที่ จะชมภาพยนตร์ด้วยความถี่ที่น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง และ
ความถี่เดือนละประมาณ 1 เรื่อง ในอันดับรองลงมา แม้แต่นักเรียนที่มีที่พักอยู่ห่างจากโรง
ภาพยนตร์เพียงไม่เกิน 1 กิโลเมตรยังมีคนที่ชมภาพยนตร์เกินเดือนละ 4 เรื่องเพียงร้อยละ 0.3 เท่านั้น
นั้น ไม่ได้มีความถี่ในการชมมากกว่านักเรียนที่อยู่ไกลกว่าแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.64 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับรอบของภาพยนตร์ที่เลือกชมเป็นส่วนใหญ่

รอบที่ชม	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม
	ไม่ถึง 1 กม.	1-4 กม.	4-7 กม.	7-10 กม.	เกิน 10 กม.	
รอบเช้า	21 (3.5)	45 (7.4)	39 (6.4)	45 (7.4)	116 (19.1)	266 (43.8)
รอบบ่าย	14 (2.3)	19 (3.1)	2 (3.5)	24 (3.9)	52 (8.6)	130 (21.4)
รอบเย็น	1 (0.2)	4 (0.7)	5 (0.8)	7 (1.2)	15 (2.5)	32 (5.3)
รอบค่ำ	1 (0.2)	5 (0.8)	2 (0.3)	8 (1.3)	6 (1.0)	22 (3.6)
รอบดึก	4 (0.7)	8 (1.3)	3 (0.5)	5 (0.8)	6 (1.0)	26 (4.3)
ไม่แน่นอน	8 (1.3)	19 (3.1)	16 (2.6)	26 (4.3)	33 (5.4)	102 (16.8)
ไม่ตอบ	4 (0.7)	9 (1.5)	6 (1.0)	5 (0.8)	6 (1.0)	30 (4.9)
รวม	53 (8.7)	109 (17.9)	92 (15.1)	120 (19.7)	234 (38.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 27.21$$

$$D.F. = 6$$

$$P > 0.05$$

ตารางที่ 4.64 นี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างเรื่องระยะทางมาโรงภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกรอบที่ชมภาพยนตร์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกๆพื้นที่เลือกชมภาพยนตร์ในรอบเช้า (10.00-12.30 น.) มากที่สุด รองลงมาคือรอบบ่าย (12.31 -15.30 น.)

ตารางที่ 4.65 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับช่วงเวลาที่เหมาะสม

ช่วงเวลา	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม
	ไม่ถึง 1 กม.	1-4 กม.	4-7 กม.	7-10 กม.	เกิน 10 กม.	
ปิดเทอม	10 (1.6)	11 (1.8)	18 (3.0)	22 (3.6)	31 (5.1)	92 (15.1)
เสาร์-อาทิตย์	15 (2.5)	32 (5.3)	29 (4.8)	35 (5.8)	84 (13.8)	195 (32.1)
เย็นเลิกเรียน	2 (0.3)	1 (0.2)	1 (0.2)	2 (0.3)	2 (0.3)	8 (1.3)
ปิดเทอม/วันหยุด	9 (1.5)	27 (4.4)	21 (3.5)	31 (5.1)	69 (11.3)	157 (25.8)
ไม่แน่นอน	11 (1.8)	26 (4.3)	16 (2.6)	23 (3.8)	43 (7.1)	119 (19.6)
ไม่ตอบ	6 (1.0)	12 (2.0)	7 (1.2)	7 (1.2)	5 (0.8)	37 (6.1)
รวม	53	109	92	120	234	608
(ร้อยละ)	(1.8)	(17.9)	(15.1)	(19.7)	(38.5)	(100.0)

$$X^2 = 27.58$$

$$D.F. = 20$$

$$P > 0.05$$

จากตารางที่ 4.65 พบว่า ระยะทางที่จากบ้านถึงโรงภาพยนตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลา ที่นักเรียนเลือกชมภาพยนตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยนักเรียนส่วนใหญ่ในทุกๆพื้นที่จะเลือกชมภาพยนตร์ในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด นักเรียนส่วนใหญ่ที่บ้านอยู่ไกลจากโรงภาพยนตร์เกินกว่า 1 กิโลเมตร เลือกชมภาพยนตร์ในช่วงปิดเทอม และวันหยุด เป็นอันดับสอง แต่นักเรียนที่บ้านอยู่บริเวณเดียวกันกับโรงภาพยนตร์ (ไม่เกิน 1 กิโลเมตร) เลือกตอบว่า “ไม่แน่นอน” เป็นอันดับสอง

ตารางที่ 4.66 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์

ค่าใช้จ่าย ต่อครั้ง	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม
	ไม่ถึง 1 กม.	1-4 กม.	4-7 กม.	7-10 กม.	เกิน 10 กม.	
ไม่เกิน 100 บาท	18 (3.0)	42 (6.9)	34 (5.6)	50 (8.2)	111 (18.3)	255 (41.9)
101-150 บาท	12 (2.0)	11 (1.8)	24 (3.9)	22 (3.6)	49 (8.1)	118 (19.4)
151-200 บาท	9 (1.5)	22 (3.6)	16 (2.6)	22 (3.6)	36 (5.9)	105 (17.3)
201-250 บาท	2 (0.3)	9 (1.5)	4 (0.7)	6 (1.0)	11 (1.8)	32 (5.3)
251-300 บาท	0 (0)	7 (1.2)	1 (0.2)	7 (1.2)	12 (2.0)	27 (4.4)
300 บาทขึ้นไป	5 (0.8)	8 (1.3)	3 (0.5)	7 (1.2)	9 (1.5)	32 (5.3)
ไม่ตอบ	7 (1.2)	10 (1.6)	10 (1.6)	6 (1.0)	6 (1.0)	39 (6.4)
รวม	53 (8.7)	109 (17.9)	92 (15.1)	120 (19.7)	234 (38.5)	608 (100.0)

$$X^2 = 38.92$$

$$D.F. = 24$$

$$P < 0.05$$

ตารางที่ 4.66 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนในทุกๆพื้นที่ ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายไม่เกิน 100 บาทต่อครั้งในการชมภาพยนตร์ แต่เมื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติแล้ว พบว่าระยะทางจากบ้านมาถึงโรงภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กับงบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4.67 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับความพึงพอใจต่อการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์

ความคิดเห็นต่อ ค่าใช้จ่าย	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม
	ไม่ถึง 1 กม.	1-4 กม.	4-7 กม.	7-10 กม.	เกิน 10 กม.	
เหมาะสมแล้ว	27 (4.4)	50 (8.2)	42 (6.9)	58 (9.5)	110 (18.1)	287 (47.2)
ค่าใช้จ่ายสูงไป	19 (3.1)	49 (8.1)	37 (6.1)	47 (7.7)	102 (16.8)	254 (41.8)
ค่าใช้จ่ายน้อย	3 (0.5)	2 (0.3)	5 (0.8)	10 (1.6)	16 (2.6)	36 (5.9)
ไม่ตอบ	4 (0.7)	8 (1.3)	8 (0.3)	5 (0.8)	6 (1.0)	31 (5.1)
รวม	53 (8.7)	109 (17.9)	92 (15.1)	120 (19.7)	234 (38.5)	608 (100.0)

$X^2 = 13.23$

D.F. = 12

$P > 0.05$

จากตารางที่ 4.67 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ของทุกๆพื้นที่ คิดว่าค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการชมภาพยนตร์นั้นเหมาะสมแล้ว และกลุ่มที่รองลงมา เห็นว่าค่าใช้จ่ายสูงเกินไป ดังนั้นระยะทางจากบ้านมาถึงโรงภาพยนตร์จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์แต่อย่างใด

ตารางที่ 4.68 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางจากบ้านถึงโรงภาพยนตร์กับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์*

วัตถุประสงค์ในการชม ภาพยนตร์	ระยะทาง (หน่วย : กิโลเมตร)					รวม (N =608)
	ไม่ถึง 1 กม. (N = 53)	1-4 กม. (N =109)	4-7 กม. (N = 92)	7-10 กม. (N =120)	เกิน 10 กม. (N =234)	
เพื่อความบันเทิง	39 (6.4)	80 (13.2)	70 (11.5)	90 (14.8)	188 (30.9)	467 (76.8)
ชอบตัวนักแสดง	10 (1.6)	31 (5.1)	26 (4.3)	41 (6.7)	57 (9.4)	165 (27.1)
ชอบงานผู้กำกับ	3 (0.5)	11 (1.8)	7 (1.2)	15 (2.5)	14 (2.3)	50 (8.2)
พักผ่อนหย่อนใจ	17 (2.8)	32 (5.3)	35 (5.8)	28 (4.6)	65 (10.7)	177 (29.1)
โฆษณาดีดูใจ	6 (1.0)	28 (4.6)	23 (3.8)	28 (4.6)	37 (6.1)	122 (20.1)
สนทนากับเพื่อน	9 (1.5)	26 (4.3)	12 (2.0)	19 (3.1)	35 (5.8)	101 (16.6)
สนใจเทคนิคใหม่	20 (3.3)	38 (6.3)	33 (5.4)	40 (6.6)	90 (14.8)	221 (36.3)
เล่นเกมชิงรางวัล	2 (0.3)	14 (2.3)	5 (0.8)	14 (2.3)	13 (2.1)	48 (7.9)

ตารางที่ 4.68 แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างเรื่องระยะทางระหว่างที่พักไปยังโรงภาพยนตร์ ไม่ทำให้มีความแตกต่างเรื่องวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ นั่นคือส่วนใหญ่ของนักเรียนแต่ละพื้นที่ไปชมภาพยนตร์ก็เพื่อความบันเทิงเป็นอันดับแรก และสนใจในเทคนิคอันแปลกใหม่ในภาพยนตร์ เป็นอันดับสอง ดังนั้นระยะทางจึงไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การพิสูจน์สมมติฐานที่ 4 ว่าระยะทางจากที่พักถึงโรงภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ นั้น ปรากฏโดยผลจากตารางแล้วว่า ความแตกต่างเรื่องระยะทาง มีความสัมพันธ์กับงบประมาณค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ในแต่ละครั้งของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 4.67) โดยจะเห็นว่า แม้นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกๆพื้นที่ จะใช้จ่ายเงินไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์ แต่ในอันดับรองลงมา นักเรียนที่ที่พักห่างจากโรงภาพยนตร์ 1-4 กิโลเมตร ใช้จ่ายเงินประมาณ 151-200 บาท ในขณะที่นักเรียนที่อยู่ในพื้นที่อื่นๆจะจ่ายเงินประมาณ 101-150 บาท เป็นอันดับสอง

นอกจากเรื่องของงบประมาณแล้ว ระยะทางก็ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและพฤติกรรมอื่นๆ รวมถึงวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด

สำหรับสมมติฐานทั้ง 4 ข้อที่ผ่านมา อันได้แก่

1. ความแตกต่างทางเพศ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม ประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
2. แผนกวิชาที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม ประเภทของภาพยนตร์ และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์
4. ระยะทางจากบ้านมาถึงโรงภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการชม และวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์

จากการหาความสัมพันธ์ตามสมมติฐานทั้ง 4 ข้อที่ตั้งไว้นี้ เมื่อผลออกมาปรากฏว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในบางประการ ซึ่งพอจะสรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองส่วนเป็นตารางความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.69 แสดงผลของการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตามสมมติฐานแต่ละข้อ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่นำมาตั้งสมมติฐาน				
รูปแบบพฤติกรรมในการชมภาพยนตร์	เพศ	แผนกวิชาที่ศึกษา	ระดับรายได้	ระยะทางจากที่พักมาโรงภาพยนตร์
วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์	×	×	×	×
ประเภทของภาพยนตร์ที่ชอบชม	✓	✓	----	----
สัณฐานของภาพยนตร์ที่ชอบชม	✓	✓	×	----
ภาษาในภาพยนตร์	----	×	----	----
ลักษณะการไปชมภาพยนตร์	✓	×	✓	×
ความถี่ในการชมภาพยนตร์	×	✓	×	×
ช่วงเวลาที่ชมภาพยนตร์	✓	×	×	×
รอบที่ชม	×	×	×	×
งบประมาณในการชมภาพยนตร์	×	×	×	✓
แหล่งที่มาของงบประมาณ	----	----	×	----
ความพึงพอใจในการใช้จ่าย	----	----	×	×

✓ หมายถึงตัวแปรทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กัน

×

---- หมายถึงไม่ได้นำมาจับคู่ความสัมพันธ์

จากตารางที่ 4.69 ซึ่งเป็นตารางสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรตามที่ได้ตั้งสมมติฐานเอาไว้ จะเห็นว่า

1. วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายความว่า ไม่ว่านักเรียนจะเป็นเพศใด ศึกษาอยู่แผนกใด มีระดับรายได้อย่างไร หรือระยะทางจากที่พักจะอยู่ใกล้ไกลโรงภาพยนตร์แค่ไหน ก็มีวัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์เหมือนกันนั่นคือการชมเพื่อความบันเทิง (ดูตารางที่ 4.43 ,4.52 ,4.61 และ 4.68)

2. ประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบชมนั้นมีความสัมพันธ์กับเพศ และแผนกที่ศึกษา กล่าวคือ เพศชายจะชอบชมภาพยนตร์ประเภทแอ็คชั่นเป็นอันดับแรก ในขณะที่เพศหญิงจะชอบภาพยนตร์ตลกเบาสมอง ส่วนนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์และศิลป์-ทั่วไป ชอบภาพยนตร์ลึกลับของขวัญมากที่สุด นักเรียนศิลป์คำนวณ ชอบภาพยนตร์ตลก และแผนกศิลป์ภาษาชอบภาพยนตร์แนวบู๊ แอ็คชั่นมากที่สุดเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างเพศชายส่วนใหญ่

3. สัญชาติของภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบชมนั้นมีความสัมพันธ์กับเพศ และแผนกการศึกษา เช่น แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ของนักเรียน นั่นคือ นักเรียนชายจะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทยมาก ในขณะที่นักเรียนหญิงชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทยเพียงเล็กน้อย (ตารางที่ 4.37) และสำหรับนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์กับศิลป์-คำนวณก็จะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทยเช่นกัน แต่แผนกศิลป์ทั่วไปจะชอบภาพยนตร์ไทยมากกว่าภาพยนตร์ฝรั่ง ขณะที่แผนกศิลป์-ภาษานั้นชอบภาพยนตร์ไทยกับภาพยนตร์ฝรั่งในระดับที่เท่าๆกัน (ตารางที่ 4.45) และนักเรียนในทุกๆระดับรายได้จะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุด (ตารางที่ 4.54)

4. ภาษาที่นักเรียนเลือกเวลาชมภาพยนตร์ต่างประเทศ ไม่มีความสัมพันธ์กับแผนกที่ศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียนจะศึกษาอยู่ในแผนกวิชาใดก็จะเลือกชมภาพยนตร์ที่มีพากย์ภาษาไทยมากที่สุด (ตารางที่ 4.46)

5. ลักษณะการไปชมภาพยนตร์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศและระดับรายได้ของนักเรียน โดยไม่มีความสัมพันธ์กับแผนกที่ศึกษาและที่พักของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่ของทั้งหญิงและชายจะไปชมภาพยนตร์พร้อมกับเพื่อนๆมากที่สุด แต่ในระดับที่รองลงมา พบว่านักเรียนหญิงจะไปชมภาพยนตร์กับญาติพี่น้อง และผู้ปกครองมากกว่านักเรียนชาย (ตารางที่ 4.36) ส่วนในเรื่องระดับรายได้ก็เช่นเดียวกัน นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกๆระดับรายได้จะไปชมภาพยนตร์

พร้อมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม แต่ในนักเรียนที่มีระดับรายได้น้อยที่สุดคือไม่เกิน 600บาทต่อเดือน นอกจากจะไปกับเพื่อนๆแล้ว ในระดับรองลงมาคือจะไปชมกับญาติพี่น้องมากกว่านักเรียนในระดับรายได้อื่นๆ (ตารางที่ 4.53)

6. ความถี่ในการชมภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กับแผนกวิชาที่ศึกษา แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ ระดับรายได้ หรือที่พักของนักเรียน นั่นคือ นักเรียนแผนกศิลป์-ภาษาจะชมภาพยนตร์บ่อยกว่านักเรียนแผนกอื่น โดยจะไปชมภาพยนตร์เดือนละประมาณ 1 เรื่อง ในขณะที่นักเรียนแผนกอื่นๆที่เหลือชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่องทั้งสิ้น (ตารางที่ 4.47) ส่วนในตัวแปรอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนชายหรือหญิง ระดับรายได้เป็นเท่าใด หรือที่พักจะอยู่ใกล้หรือไกลจากโรงภาพยนตร์ก็ไม่มี ความต่างในเรื่องของความถี่ในการชมภาพยนตร์ (ดูตารางที่ 4.38 ,4.55 และ 4.63)

7. ช่วงเวลาในการชมภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับเพศ โดยไม่มีความสัมพันธ์กับแผนกวิชาที่ศึกษา ระดับรายได้ หรือที่พักของนักเรียนพักอยู่เลย โดยที่ เพศชายและเพศหญิงจะไปชมภาพยนตร์ในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์มากที่สุด แต่ในอันดับสองรองลงมาของเพศหญิง จะไปชมภาพยนตร์ในช่วงปิดเทอมและวันหยุด ในขณะที่เพศชายไม่มีความแน่นอนในการไปชมเป็นอันดับถัดมา (ตารางที่ 4.39) ส่วนตัวแปรอื่นๆ อันได้แก่แผนกวิชาที่ศึกษา ระดับรายได้ และที่พักของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ของตัวแปรเหล่านี้จะไปชมภาพยนตร์ในวันเสาร์ และอาทิตย์ และรองลงมาคือไปชมวันช่วงปิดเทอมและวันหยุด โดยจะเลือกไปชมในตอนเย็นหลังเลิกเรียนน้อยที่สุด (ดูตารางที่ 4.49, 4.57 และ 4.65)

8. รอบที่นักเรียนชมภาพยนตร์ ไม่มีความสัมพันธ์ใดๆกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ ไม่ว่าจะจัดประเภทของนักเรียนตามหมวดหมู่ใด นักเรียนส่วนใหญ่ของทุกหมวดหมู่ก็จะไปชมภาพยนตร์ในรอบเช้า (10.00 -12.30 น.) มากที่สุด และรองลงมาคือรอบบ่าย (12.31-15.30 น.) (ดูตารางที่ 4.40 ,4.48 ,4.56 และ 4.64)

9. งบประมาณที่ใช้ในการชมภาพยนตร์ในแต่ละครั้งมีความสัมพันธ์กับที่พักของนักเรียน โดยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับ เพศ แผนกที่ศึกษาหรือระดับรายได้ของนักเรียน นั่นคือ แม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ในทุกๆหมวดหมู่จะใช้จ่ายเงินไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง และนักเรียนที่ใช้จ่ายมากขึ้นก็จะมีจำนวนน้อยลงตามลำดับ เช่นนักเรียนที่ใช้เงินครั้งละ 101-150 บาทมีน้อยกว่านักเรียนที่ใช้ครั้งละไม่เกิน 100 บาท นักเรียนที่ใช้ครั้งละ 151-200 บาทมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนที่

ใช้เงิน 101 -150 บาท และนักเรียนที่ใช้ 201-250 บาท ก็จะมีจำนวนน้อยลงไปอีก และนักเรียนที่ใช้จ่ายเกินครึ่งละ 300 บาทขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด ดังนั้นเป็นต้น แต่ปรากฏว่านักเรียนที่มีที่พักห่างจากโรงภาพยนตร์ตั้งแต่ 1-4 กิโลเมตร ซึ่งใช้จ่ายครึ่งละประมาณ 151-200 บาท ในการชมภาพยนตร์ มีจำนวนมากกว่านักเรียนที่ใช้จ่ายประมาณครึ่ง 101-150 บาท โดยที่นักเรียนที่มีที่พักอยู่ในระยะทางอื่นๆ มีการใช้จ่ายเป็นไปตามลำดับ (ดูตารางที่ 4.66)

10. แหล่งที่มาของงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ของนักเรียน ไม่ว่านักเรียนจะมีระดับรายได้อย่างไร แหล่งที่มาของงบประมาณก็จะมาจากเงินที่เก็บออมจากค่าขนมทั้งสิ้น (ดูตารางที่ 4.59)

11. ความพึงพอใจในการใช้จ่ายของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ และระยะทางระหว่างที่พักของนักเรียนถึงโรงภาพยนตร์ กล่าวคือไม่ว่านักเรียนจะมีรายได้ในระดับใด หรือมีที่พักที่อยู่ห่างจากโรงภาพยนตร์เพียงใด เมื่อต้องเสียค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์แล้ว นักเรียนส่วนใหญ่ก็พอใจในค่าใช้จ่าย ส่วนนักเรียนในจำนวนรองลงมารู้สึกว่ายังเสียค่าใช้จ่ายมากเกินไป แต่ก็มียุทธศาสตร์จำนวนหนึ่งซึ่งไม่มากนัก รู้สึกว่าค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปนั้นไม่มากนักสามารถที่จะจ่ายได้อีก

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดใน 4 สมมติฐานจะเห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วนักเรียนมีรูปแบบพฤติกรรมในการชมภาพยนตร์ค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันไม่ว่าจะจัดหมวดหมู่ของนักเรียนตามลักษณะทางประชากรแบบใด ในสมมติฐานอีก 3 ข้อที่จะรายงานผลต่อไปเป็นสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง อันได้แก่ปัจจัยด้านสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ ปัจจัยหรือองค์ประกอบของตัวภาพยนตร์เอง และปัจจัยด้านคุณลักษณะของโรงภาพยนตร์

สมมติฐานที่ 5 อิทธิพลของสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์

ตารางที่ 4.70 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ระหว่างสื่อต่างๆ

สื่อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจชมภาพยนตร์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)*	S.D.
การโฆษณาทางโทรทัศน์	3.97	1.22
การโฆษณา ในนิตยสาร	3.02	1.03
การโฆษณา ในหนังสือพิมพ์	3.46	0.99
การโฆษณา ทางวิทยุ	3.20	1.10
ใบปิดบริเวณหน้าโรงภาพยนตร์	2.94	1.09
ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์	3.19	1.16
คำโฆษณาจากกรณแห่	2.49	1.12
คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในหนังสือพิมพ์	2.97	1.10
คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในนิตยสาร	2.77	1.00
การวิจารณ์จากนักจัดรายการวิทยุ	2.92	1.13
รายการบันเทิง หรือรายการที่เกี่ยวกับเบื้องหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ทางโทรทัศน์	3.83	1.05
คำแนะนำ/ชักชวนจากเพื่อน	3.58	1.08
คำแนะนำ/ชักชวนจากญาติพี่น้อง หรือผู้ปกครอง	3.23	1.16
รวม	3.20	0.60

ความเชื่อมั่น 0.8031

* การแบ่งช่วงระดับ 1.00 - 2.33 มีอิทธิพลในระดับต่ำ

2.34 - 3.66 มีอิทธิพลในระดับปานกลาง

3.67 - 5.00 มีอิทธิพลในระดับสูง

จากตารางที่ 4.70 พบว่า สื่อต่างๆที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ นั้นมีค่าเฉลี่ยของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์แตกต่างกันเล็กน้อย คือ สื่อโฆษณา และ รายการบันเทิง หรือรายการที่เกี่ยวกับเบื้องหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ จะมีอิทธิพลในระดับสูงต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ นอกนั้นสื่ออื่นๆ ทั้งที่เป็นสื่อมวลชน และสื่อบุคคล มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 6 อิทธิพลขององค์ประกอบต่างๆจากตัวภาพยนตร์ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

ตารางที่ 4.71 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆจากตัวภาพยนตร์

องค์ประกอบในตัวภาพยนตร์	$\bar{X}$	S.D.
ดารานำแสดงที่ชื่นชอบอยู่แล้ว	3.75	1.14
มีดารานำใหม่ที่น่าสนใจร่วมแสดง	3.41	1.07
ชื่อเสียงของผู้กำกับ	3.15	1.04
เป็นภาพยนตร์จากค่าย(หนัง/เพลง) ที่ชื่นชอบ	3.39	1.14
เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล	3.44	1.13
เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูง	3.84	1.08
เนื้อหาต้องแปลกใหม่ ทันสมัย	3.89	1.08
ต้องมีเทคนิคพิเศษ น่าตื่นตาตื่นใจ	3.94	1.15
เป็นภาพยนตร์ที่ทุ่มทุนสร้างมหาศาล	3.44	1.14
เพลงประกอบภาพยนตร์ที่ไพเราะ ดึงดูดใจ	3.68	1.15
รวม	3.59	0.78

ความเชื่อมั่น 0.8876

* การแบ่งช่วงระดับ 1.00 - 2.33 มีอิทธิพลในระดับต่ำ
2.34 - 3.66 มีอิทธิพลในระดับปานกลาง
3.67 - 5.00 มีอิทธิพลในระดับสูง

จากตารางที่ 4.72 พบว่าองค์ประกอบของภาพยนตร์นั้นมีค่าเฉลี่ยของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระดับที่แตกต่างกัน คือ องค์ประกอบด้านดารานำแสดง ความสำเร็จของภาพยนตร์ เนื้อหา เทคนิค และเพลงประกอบภาพยนตร์ นั้นมีอิทธิพลในระดับสูง องค์ประกอบอื่นๆนอกจากนั้นจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 7 ลักษณะของโรงพยาบาลนคร มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์

ตารางที่ 4.72 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ระหว่าง
คุณลักษณะต่างๆของโรงพยาบาลนคร

คุณลักษณะของโรงพยาบาลนคร	$\bar{X}$	S.D.
ได้มาตรฐาน ทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด ความปลอดภัย	4.04	1.15
จำหน่ายบัตรราคาถูก	3.66	1.14
เป็นโรงภาพยนตร์ชั้น 1	3.33	1.15
อยู่ในศูนย์การค้า หรือห้างสรรพสินค้า	3.26	1.16
ใกล้บ้าน หรือโรงเรียน	3.27	1.22
สามารถนำขนมและน้ำเข้าโรงได้	3.52	.15
ต้องเป็นโรงที่คุ้นเคย ไปดูเป็นประจำ	3.38	1.17
ต้องทันสมัย เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น	3.40	1.19
มีโรงภาพยนตร์หลายโรงอยู่ในบริเวณเดียวกันเพื่อให้เลือกดู ภาพยนตร์ได้หลากหลาย	3.29	1.23
มีร้านค้า และร้านอาหาร ในบริเวณโรงภาพยนตร์	3.38	1.17
สะดวกในการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน ที่จอดรถเพียงพอ	3.84	1.16
รวม	3.49	0.86

ความเชื่อมั่น 0.9141

* การแบ่งช่วงระดับ 1.00 - 2.33 มีอิทธิพลในระดับต่ำ

2.34 - 3.66 มีอิทธิพลในระดับปานกลาง

3.67 - 5.00 มีอิทธิพลในระดับสูง

ตารางที่ 4.72 แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยในเรื่องคุณลักษณะต่างๆของโรงภาพยนตร์นั้นมีค่าเฉลี่ยของอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระดับที่แตกต่างกัน คือ องค์ประกอบเรื่องมาตรฐานของโรงพยาบาลนคร ทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด ความปลอดภัย รวมทั้งปัจจัยเรื่องความสะดวกในการเดินทาง และความสะดวกในการจอดรถ มีอิทธิพลในระดับสูง ปัจจัยและองค์ประกอบอื่นๆนอกจากนั้น มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม” นี้เกิดขึ้นจากความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงภาพยนตร์กับผู้ชมภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงคราม จนทำให้เกิดการศึกษาค้นคว้า ในเบื้องต้นใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์ในจังหวัด เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจการภาพยนตร์ในจังหวัดซึ่งไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และต่อมาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 608 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ชมวัยรุ่นในจังหวัด เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมกรรมการชมภาพยนตร์ และปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มดังกล่าว

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าร้อยละ เพื่ออธิบายตัวแปรหรือข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน รูปแบบพฤติกรรมกรรมการชมภาพยนตร์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม ในส่วนที่ 2 ใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน คือสถิติการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการศึกษา

สภาพทางประชากรศาสตร์

สภาพทางประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมปลายกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 64.8 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.2 โดยเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมปีที่ 4 มากที่สุดร้อยละ 40.1 รองลงมาคือชั้นมัธยมปีที่ 5 มีร้อยละ 34.5 และอันดับสุดท้ายคือมัธยมปีที่ 6 ร้อยละ 25.4 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 43.8 ศึกษาในแผนกวิทยา

ศาสตร์ รองลงมาคือแผนกศิลป์-คำนวณซึ่งมีอยู่ร้อยละ 33.6 ศิลป์-ภาษา ร้อยละ 12.7 และศึกษาในแผนกศิลป์-ทั่วไปน้อยที่สุด มีอยู่ร้อยละ 10.0

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ร้อยละ 25.3 ได้รับเงินค่าขนมประมาณเดือนละ 601- 900 บาท มีนักเรียนที่ได้รับค่าขนมที่น้อยที่สุดไม่เกิน 300 บาทต่อเดือน อยู่ร้อยละ 7.4 และนักเรียนที่ได้รับค่าขนมมากที่สุดเกิน 1500 บาทต่อเดือน อยู่ร้อยละ 10.4

เมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกลุ่มตัวอย่างกับโรงภาพยนตร์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 38.5 มีที่พักห่างจากโรงภาพยนตร์ที่ใกล้ที่สุดเกิน 10 กิโลเมตร นักเรียนกลุ่มที่มีจำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 19.7 พักอยู่ห่างจากโรงภาพยนตร์ 7-10 กิโลเมตร มีนักเรียนกลุ่มเล็กที่สุดเพียงร้อยละ 8.7 ที่พักอยู่ใกล้กับโรงภาพยนตร์ในระยะไม่เกิน 1 กิโลเมตร เมื่อนักเรียนส่วนใหญ่พักอยู่ไกลจากโรงภาพยนตร์ วิธีที่เดินทางมาโรงภาพยนตร์ของนักเรียนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 80.9 จึงเป็นการโดยสารรถโดยสารประจำทาง รองลงมานักเรียนจะใช้จักรยานยนต์ส่วนตัว และรถยนต์ส่วนตัว โดยคิดเป็นร้อยละ 24.8 และ 22.5 ตามลำดับ

ในการใช้เวลาว่างของนักเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 73.0 จะชมโทรทัศน์หรือฟังวิทยุ รองลงมาที่ร้อยละ 8.2 จะอ่านหนังสือ โดยมีนักเรียนเพียงร้อยละ 2.1 เท่านั้นที่เลือกใช้เวลาว่างในการออกไปชมภาพยนตร์

พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชน

นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.4 เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ และโทรทัศน์ยังเป็นสื่อที่นักเรียนรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนต์มากที่สุดด้วยโดยคิดเป็นร้อยละ 77.3 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 27.0 จะใช้เวลาในชมโทรทัศน์ 4-5 ชั่วโมงต่อวัน และรายการที่เปิดรับมากที่สุดถึงร้อยละ 84.9 คือรายการเพลง คอนเสิร์ต และมิวสิกวิดีโอ รองลงมาที่ร้อยละ 81.7 คือรายการข่าว และรายการสารคดีทางโทรทัศน์มีนักเรียนให้ความสนใจน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 38.8

สื่อวิทยุคือสื่อที่นักเรียนเปิดรับรองลงมา โดยคิดเป็นร้อยละ 7.7 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 28.8 จะฟังวิทยุ 1-2 ชั่วโมงต่อวัน รายการเพลงสากล และรายการเพลงไทยสากล คือรายการที่

นักเรียนนิยมฟังมากที่สุดที่ร้อยละ 66.1 และ 56.4 ตามลำดับ ส่วนรายการที่นักเรียนเปิดฟังน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 7.4 คือรายการประเภทสารคดีและปกิณกะ

สื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งนักเรียนเปิดรับเป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 2.8 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 33.6 อ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 3-4 วัน โดยเลือกเปิดอ่านหน้าบันเทิงมากที่สุดถึงร้อยละ 82.7 และหัวข่าวหน้า 1 อยู่ในอันดับรองลงมาที่ ร้อยละ 72.7 หน้าเศรษฐกิจเป็นหน้าที่นักเรียนเลือกอ่านน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 18.1

สื่อนิตยสารคือสื่อที่นักเรียนเลือกเปิดรับน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ 0.5 ซึ่งน้อยกว่าสื่อภาพยนตร์ที่มีนักเรียนเลือกเปิดรับร้อยละ 1.6 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 44.9 อ่านนิตยสารเพียงเดือนละไม่เกิน 2 ฉบับ และประเภทของนิตยสารที่นักเรียนเลือกอ่านเป็นอันดับ 1 คือนิตยสารเกี่ยวกับวัยรุ่นคิดเป็นร้อยละ 67.4 รองลงมาคือนิตยสารประเภทเพลงและดนตรี ที่ร้อยละ 62.5 โดยนักเรียนเลือกอ่านนิตยสารประเภทการเมืองน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 13.0

กล่าวได้ว่านักเรียนให้ความสนใจกับสื่อที่ใช้ทักษะในการดูและฟัง มากกว่าสื่อที่ต้องใช้ทักษะในการอ่าน ทั้งการเลือกเปิดรับ และเวลาที่ใช้ในการเปิดรับสื่อ เนื้อหาของสื่อที่เปิดรับก็เข้าไปในทิศทางเดียวกันคือเนื้อหาที่ให้ความบันเทิง สนุกสนาน สื่อที่มีเนื้อหาในการให้สาระ ความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์จะเป็นที่สนใจของกลุ่มตัวอย่างในลำดับท้ายๆ ในทุกสื่อ

รูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้วิจัยแบ่งรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 76.8 ไปชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง วัตถุประสงค์รองลงมาร้อยละ 36.3 คือความต้องการชมเทคนิคอันแปลกใหม่ ทันสมัยของภาพยนตร์ และมีนักเรียนเพียงร้อยละ 8.2 เท่านั้นที่ไปชมภาพยนตร์เพื่อติดตามผลงานของผู้กำกับภาพยนตร์

2. รูปแบบของภาพยนตร์ที่เลือกชม จากการสำรวจ นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 47.2 ชอบชมภาพยนตร์ที่อยู่ในรูปแบบของวิดีโอมากที่สุด และชมบ่อยที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 66.3 โดยให้เหตุผลเรื่องความสะดวกสบายในการชมถึงร้อยละ 73.9 ส่วนคนที่ชอบชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ ซึ่งเป็นอันดับรองลงมาที่ร้อยละ 43.6 จะชอบชมในโรงภาพยนตร์ ร้อยละ 58.1 ตอบว่า เพราะสามารถไปชมพร้อมกับเพื่อนๆ และร้อยละ 57.0 เห็นว่าคุณภาพของภาพและเสียงดีกว่าการชมภาพยนตร์จากสื่ออื่นๆ รวมทั้งชอบบรรยากาศในขณะที่ชมด้วยที่ร้อยละ 45.7 เมื่อเปรียบเทียบกันในเรื่องค่าใช้จ่ายแล้ว วิดีโอเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการชมในโรง มีภาพยนตร์ให้เลือกหลากหลายกว่า แม้ว่าวิดีโอจะเสียเปรียบในเรื่องความใหม่ ทันสมัย

ประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.0 ชอบคือภาพยนตร์สยองขวัญ ลึกลับ ภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์บู๊แอ็คชั่น คือประเภทที่ชอบรองลงมาโดยคิดเป็นร้อยละ 61.2 และ 53.8 ตามลำดับ และภาพยนตร์ประเภทที่นักเรียนเลือกชมน้อยที่สุด คือภาพยนตร์ประเภทชีวิต มีเพียงร้อยละ 16.1 เท่านั้น

สัญชาติของภาพยนตร์ที่นักเรียนส่วนใหญ่เลือกชมคือภาพยนตร์ฝรั่ง โดยคิดเป็นร้อยละ 33.7 รองลงมาคือภาพยนตร์ไทยร้อยละ 49.2 และถ้าหากนักเรียนชมภาพยนตร์ฝรั่งก็จะเลือกภาพยนตร์ที่มีการพากย์ภาษาไทยมากกว่าการฟังเสียง Sound Track ถึงร้อยละ 71.3 ด้วยเหตุผลว่า การชมภาพยนตร์ที่พากย์ไทย ทำให้เข้าใจเรื่องได้ชัดเจนกว่า บางคนบอกว่านักพากย์ของไทยพากย์สนุกสนานดี

3. พฤติกรรมทั่วไปในการชมภาพยนตร์ ลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39.0 จะเลือกไปชมกับกลุ่มเพื่อนๆมากที่สุด แต่ร้อยละ 42.8 ของนักเรียนชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง รองลงมาร้อยละ 30.3 ชมเดือนละ 1 เรื่อง บางคนนั้นไม่เคยเข้าโรงภาพยนตร์เลยในระยะ 2- 3 ปีที่ผ่านมา ช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 32.1 จะไปชมภาพยนตร์คือช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์ และมักจะไปชมในรอบเช้า (10.00 -12.30 น.) มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือรอบบ่าย (12.31-15.30 น.) ที่ร้อยละ 21.4

4. พฤติกรรมการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 41.9 จะใช้เงินไม่เกินครั้งละ 100 บาท ในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง และมีนักเรียนที่ใช้งบประมาณเกิน 300 บาทต่อการชมหนึ่งครั้งอยู่ร้อยละ 5.3 และมีนักเรียนร้อยละ 13.3 ที่มีการสะสมของที่ระลึกจาก

ภาพยนตร์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นของสะสมประเภทรูปภาพ โปสเตอร์ และตัวชมภาพยนตร์ ซึ่งเงินที่นำมาใช้จ่ายของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเงินที่เก็บออมจากค่าขนมของตัวเอง โดยคิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมานักเรียนจะขอผู้ปกครองเป็นพิเศษ ที่ร้อยละ 20.7 และสำหรับรายจ่ายจำนวนเท่านี้ นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 47.2 คิดว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมแล้ว แต่ก็ยังมีนักเรียนถึงร้อยละ 41.8 ที่คิดว่าค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ของตนนั้นสูงเกินไป และมีนักเรียนจำนวนเล็กน้อย เพียงร้อยละ 5.9 ที่คิดว่าค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์นั้นยังไม่มาก สามารถจ่ายได้มากขึ้นกว่าเดิม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงคราม

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 43.4 เมื่อจะชมภาพยนตร์ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อการตัดสินใจ ก็คือตัวภาพยนตร์นั้นจะต้องน่าสนใจจริงๆ นอกจากนี้อิทธิพลของเพื่อนก็มีผลต่อการตัดสินใจอย่างมากเช่นเดียวกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 27.1 นอกจากนี้ปัจจัยที่ตัวของภาพยนตร์เอง และการชักชวนของเพื่อนๆ แล้ว สื่อมวลชนก็ยังมีผลอย่างมากที่จะช่วยในการตัดสินใจชมภาพยนตร์จากการสอบถามพบว่า สื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายกลุ่มตัวอย่างในระดับมาก คือสื่อโทรทัศน์ ทั้งในส่วนของโฆษณาและรายการที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 71.9 และ 68.1 ตามลำดับ การโฆษณาในหนังสือพิมพ์ วิทยุ และภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากเช่นเดียวกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 50.8 ,40.0 และ 43.1 ในขณะที่บรรดาคอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในสื่อต่างๆ และการโฆษณาทางนิตยสารนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง

ดังที่ปรากฏออกมาแล้วว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนมากที่สุดคือ ตัวภาพยนตร์เองจะต้องน่าสนใจจริงๆ ซึ่งปัจจัยหรือองค์ประกอบหลักๆ ในตัวภาพยนตร์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ชมกลุ่มตัวอย่างในระดับ “มาก” ได้แก่ เทคนิคแปลกใหม่ของภาพยนตร์ ร้อยละ 69.1 เนื้อหาของภาพยนตร์ที่แปลกใหม่ ทันสมัยที่ร้อยละ 67.1 และต้องเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูงร้อยละ 66.3 รวมทั้งถ้าตัวดารานำแสดงเป็นที่ชื่นชอบอยู่แล้วด้วย ยิ่งทำให้ผู้ชมตัดสินใจไปชมภาพยนตร์เรื่องนั้นๆง่ายขึ้น ส่วนชื่อเสียงของผู้กำกับการแสดงนั้นจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ชมในระดับปานกลางเท่านั้น

โรงภาพยนตร์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่นักเรียนให้ความสนใจพิจารณาถึงเมื่อจะต้องตัดสินใจชมภาพยนตร์ คุณลักษณะของโรงภาพยนตร์ที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนในระดับ

มากได้แก่ ความเป็นมาตรฐานทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด และความปลอดภัย ถึงร้อยละ 72.2 ความสะดวกในการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน หรือมีที่จอดรถเพียงพอ ร้อยละ 67.3 นอกจากนี้ ราคาของบัตรค่าเข้าชมก็เป็นเรื่องที่นักเรียนพิจารณามากเช่นกัน คือถ้าเป็นโรงที่บัตรค่าเข้าชมราคาถูกก็จะทำให้นักเรียนตัดสินใจชมภาพยนตร์ง่ายขึ้นที่ร้อยละ 57.2 และโรงภาพยนตร์นั้นก็ควรจะสามารคนำน้ำและขนมเข้าไปทานได้ แต่จะเห็นว่าปัจจัยเรื่องความใกล้และความคุ้นเคย ไม่ใช่สิ่งให้นักเรียนให้ความสนใจในระดับ “มาก” เท่าใดนัก กล่าวคือ มีนักเรียนเพียงร้อยละ 46.8 ที่เลือกไปชมในโรงภาพยนตร์ที่คุ้นเคยหรือไปดูเป็นประจำ และเพียงร้อยละ 41.8 ที่จะเลือกชมโรงภาพยนตร์ใกล้บ้าน หรือใกล้โรงเรียน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 7 ข้อ พบว่า

1. เพศมีความสัมพันธ์กับลักษณะการ ไปชม สัณฐานติของภาพยนตร์ที่ชม ช่วงเวลาที่ชม และประเภทของภาพยนตร์ที่ชม
2. แผนกวิชาที่ศึกษาีความสัมพันธ์กับสัณฐานติของภาพยนตร์ที่เลือกชม ความถี่ในการชมภาพยนตร์ และประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม
3. สถานภาพทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการชมภาพยนตร์ รวมทั้งรูปแบบพฤติกรรมกรชมภาพยนตร์อื่นๆของนักเรียน ยกเว้นความสัมพันธ์ในเรื่องของลักษณะการเข้าชมภาพยนตร์
4. ระยะทางจากที่พักมายังโรงภาพยนตร์ มีความสัมพันธ์กับงบประมาณในการชมภาพยนตร์
5. อิทธิพลของสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ในระดับปานกลาง
6. อิทธิพลขององค์ประกอบต่างๆจากตัวภาพยนตร์ มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ในระดับปานกลาง
7. ลักษณะของโรงภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ในระดับปานกลาง

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน

ผลของการวิจัยด้านการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทต่างๆที่พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับสื่อโทรทัศน์มากที่สุดในทุกๆด้าน รองลงมาคือสื่อวิทยุ หนังสือพิมพ์ และให้ความสนใจนิตยสารน้อยที่สุดนั้น สอดคล้องและใกล้เคียงกับผลการวิจัยของนักวิจัยท่านอื่นๆ เช่น งานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค (2531) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย” ได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครจำนวน 416 คนเรื่องการเปิดรับสื่อต่างๆ และพบว่า เยาวชนไทยเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และสื่อวิทยุรองลงมาในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน ใช้เวลากับสื่อทั้งสองประเภทนี้ เฉลี่ยแล้ว 2-4 ชั่วโมง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา มีไมตรีจิตต์ (2540) ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยการสื่อสารที่ทำให้เยาวชนหันมาชมโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์” ซึ่งสอบถามเยาวชนในระดับการศึกษาต่างๆในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่า เยาวชนเปิดรับสื่อโทรทัศน์วันละ 4-5 ชั่วโมง เปิดรับสื่อวิทยุ วันละ 2-3 ชั่วโมง แต่กลุ่มตัวอย่างที่ จันทนา มีไมตรีจิตต์พบ ส่วนใหญ่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์เลย หรืออ่านบ้างเดือนละ 4-5 ครั้ง ซึ่งถือว่าน้อยมาก

ในส่วนของเนื้อหาในสื่อแต่ละประเภท ที่เราเห็นว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในเนื้อหาประเภทบันเทิงเป็นพิเศษ McCombs and Becker (1979) ได้ให้แนวคิดว่า คนเราเปิดรับสื่อมวลชนก็เพื่อตอบสนองความต้องการ 6 ประการ คือ เพื่อให้ได้รับรู้เหตุการณ์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เพื่อสนทนาวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อการมีส่วนร่วม เพื่อย้ำความคิดเห็น และเพื่อความบันเทิง ซึ่งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้ได้ใช้สื่อมวลชนไปเพื่อตอบสนองความต้องการด้านความบันเทิงเป็นอันดับหนึ่ง แม้ว่าอาจจะมีความต้องการด้านอื่นๆด้วย เช่น ต้องการรับรู้เหตุการณ์ แต่ก็ เป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับเรื่องบันเทิงอันอยู่ในความสนใจของกลุ่มวัยรุ่น ไม่ใช่เหตุการณ์เกี่ยวกับบ้านเมืองหรือความเป็นไปในสังคมส่วนอื่นๆ เพราะพฤติกรรมการรับสื่อมวลชนเป็นพฤติกรรมที่อิสระ บุคคลจะเลือกรับรายการใดหรือหลีกเลี่ยงรายการใดก็ย่อมทำได้โดยง่าย ดังนั้นวัยรุ่นจึงมักเลือกรับรายการที่สอดคล้องกับความชอบและเจตนาคติของตน (ประดินันท์ อุปรมัย, 2532: 277)

รูปแบบพฤติกรรมชมภาพยนตร์

1. วัตถุประสงค์ในการชมภาพยนตร์ พบว่า นักเรียนไปชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิงเป็นอันดับแรก วัตถุประสงค์ถัดมาคือต้องการชมเทคนิคอันแปลกใหม่ ทันสมัยของภาพยนตร์ กล่าวอีกนัยหนึ่งว่า นักเรียนจะไปชมภาพยนตร์เรื่องใดนั้น ก็คาดหวังว่าจะได้รับความบันเทิงจากภาพยนตร์ ซึ่งผลที่ปรากฏออกมาเป็นไปตามทฤษฎีของการใช้สื่อและความพึงพอใจจากสื่อ (Palmgreen and Rayburn (1958) อ้างใน พิรฤดา พจนพิสุทธิ์, 2529: 26) ที่ว่า บุคคลแสวงหาความพึงพอใจจากสื่อ โดยมีความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนมีการประเมินค่าเกี่ยวกับความพึงพอใจที่สื่อจะให้ได้ ปัจจัยเหล่านี้เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเปิดรับสื่อมวลชนนั้นๆ และผลการวิจัยยังบอกอีกว่า นักเรียนให้ความสนใจในผลงานของผู้กำกับในอันดับท้ายๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ที่ว่า ผู้กำกับที่แสดงนั้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของเยาวชน

2. รูปแบบของภาพยนตร์ที่เลือกชม พบว่านักเรียนชอบชมภาพยนตร์ในรูปแบบของวิดีโอมากที่สุด และชมบ่อยที่สุด เนื่องจากมีความสะดวกสบายในการชม ความหลากหลายของภาพยนตร์ที่มีให้เลือก โดยมีโรงภาพยนตร์เป็นรูปแบบที่นักเรียนชอบรองลงมา ทั้งๆ ที่การชมวิดีโอเสียเปรียบการชมจากโรงภาพยนตร์ที่คุณภาพของภาพและเสียง รวมทั้งความทันสมัย ทันเหตุการณ์ แต่ในกรณีของจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งนักเรียนไม่มีโรงภาพยนตร์ให้เลือกชม ไม่มีภาพยนตร์ให้เลือกสัปดาห์ละหลายต่อหลายเรื่องเหมือนในกรุงเทพฯ หรือถึงแม้จะไปชมที่โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ ซึ่งมีความสะดวกสบาย ทันสมัยมีภาพยนตร์ให้เลือกมาก เครื่องปรับอากาศในโรงก็เย็นฉ่ำ แต่ถ้าเข้ามาชมในกรุงเทพฯ ก็จะต้องมีค่าใช้จ่ายในหลักร้อยขึ้นไป ในขณะที่หากชมที่โรงภาพยนตร์ไอยรา นักเรียนจะเสียค่าบัตรเข้าชมเพียง 40 บาทเท่านั้น แต่ความไม่แน่นอนในเรื่องการฉายและเวลาฉายของโรง และคุณภาพของโรงภาพยนตร์ในท้องถิ่น ที่ไม่อาจสู้โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ ได้ การชมภาพยนตร์ด้วยการเข้าวิดีโอจึงยังเป็นทางเลือกที่ดีกว่า

ถึงแม้ว่าโรงภาพยนตร์ไอยราจะเป็นโรงภาพยนตร์เพียงโรงเดียวในจังหวัด ไม่มีปัญหาเรื่องโรงคู่แข่งอื่นๆ แต่คุณสมบัติ เครื่องู ผู้เป็นเจ้าของมองว่า คู่แข่งของโรงภาพยนตร์ไอยราคือ “วิดีโอ” เด็กวัยรุ่นสามารถเข้าวิดีโอ 1 ม้วนในราคาที่ถูกลงกว่าตัวชมภาพยนตร์ 1 ใบ และยังดูได้ทั้งครอบครัว แลกเปลี่ยนกันดูระหว่างเพื่อนฝูงก็ยังได้ แต่ที่ยกมานั้น บางครั้งมีวิดีโอผิดกฎหมายหรือวิดีโอเถื่อนที่ใช้วิธีแอบเอากล่องเข้าไปบันทึกภาพในโรงภาพยนตร์ แล้วนำมาถือปวี (บันทึก

ซ้ำ) ให้เข้าในขณะที่ยาพยนตร์ยังไม่ออกจากโปรแกรม ทำให้มีผู้ชมบางส่วนเลือกเข้าวิดีโอเลื่อนเหล่านี้ เนื่องจากชมได้พร้อมๆกับโรงภาพยนตร์ ทำให้โรงภาพยนตร์สูญเสียรายได้ ซึ่งแตกต่างจาก “หนังกลางแปลง” ที่ทั้งคุณสมชาย และคุณสมศักดิ์ คุณฐิณิชา เจ้าของจอคุณฐิณิภาพยนตร์ มองว่าไม่ใช่ธุรกิจที่เป็นคู่แข่งแย่งชิงลูกค้ากันโดยตรง

สำหรับ “หนังกลางแปลง” จะเห็นว่าได้เปรียบภาพยนตร์ในรูปแบบอื่นที่เรื่องของค่าใช้จ่าย เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆเลย และสำหรับจังหวัดสมุทรสงครามนั้น มีหนังกลางแปลงให้ชมอยู่ตลอดเวลา แต่ข้อเสียเปรียบของหนังกลางแปลงคือ ผู้ชมเลือกเรื่องของหนังไม่ได้ ต้องแล้วแต่เจ้าภาพ หรือเจ้าของหนังจะจัดมาให้ และจากผลข้อมูลจึงทำให้นักเรียนที่ชมหนังกลางแปลงบ่อยที่สุดมีเพียงร้อยละ 9.4 และมีนักเรียนที่ชอบหนังกลางแปลงมากที่สุดเพียงร้อยละ 6.3 สาเหตุหนึ่งที่มีนักเรียนชอบหนังกลางแปลงไม่มากนัก อาจเป็นไปอย่างที่คุณสมศักดิ์ บอกไว้ว่า “คนที่มาดูหนังกลางแปลงนั้นไม่สนใจว่าจะฉายหนังเรื่องอะไร แต่จะมาดูที่เครื่องเสียง ว่าของใครดีกว่า” ซึ่งหมายความว่าคนที่ไปชมหนังกลางแปลงอาจไม่ใช่คนที่ชอบชมภาพยนตร์ หรือตั้งใจไปชมภาพยนตร์เป็นวัตถุประสงค์หลัก แต่จะไปดูเรื่องเครื่องเสียงกันมากกว่า

ประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนชอบชมที่สุดคือภาพยนตร์สยองขวัญ ลึกลับ รองลงมาคือภาพยนตร์ตลก และภาพยนตร์บู๊แอ็คชั่น ซึ่งผลที่ได้นี้ก็ใกล้เคียงกับที่สุชา จันทน์เฒ (2529: 53) กล่าวถึงประเภทของภาพยนตร์ที่วัยรุ่นสนใจว่า เป็นภาพยนตร์ประเภทโรแมนติค การผจญภัย เรื่องตลกขบขัน เพศศึกษา และเรื่องเกี่ยวกับสังคม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค โดยกลุ่มตัวอย่างของไพบูรณ์นั้นชอบภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น สยองขวัญ ผจญภัยมากที่สุด รองลงมาคือประเภทตลกขบขัน และบู๊ ดุเดือด ตามลำดับ ซึ่งงานวิจัยของไพบูรณ์นั้น ได้ทำไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 ก่อนงานวิจัยเล่มนี้ถึง 10 ปี แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มความชื่นชอบในประเภทของภาพยนตร์ของวัยรุ่นและเยาวชนในระยะ 10 ปียังคงไม่เปลี่ยนแปลง

อีกสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่ชื่นชอบภาพยนตร์ประเภทสยองขวัญมากที่สุด อาจเป็นเพราะมีภาพยนตร์สำหรับวัยรุ่นที่เป็นแนวสยองขวัญโดยเฉพาะจากฮอลลีวู้ดออกมาฉายอยู่มากเป็นพิเศษ และในช่วงที่ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม เป็นช่วงที่ ภาพยนตร์เรื่อง “นางนาก” กำลังฉายพอดี จากการสอบถาม นักเรียนส่วนใหญ่ได้ชมภาพยนตร์เรื่องนี้แล้ว ซึ่งนี่อาจเป็นที่มาของคำตอบที่ได้รับเรื่องประเภทของภาพยนตร์ก็เป็นได้

จากผลการวิจัย นักเรียนส่วนใหญ่ชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากที่สุด โดยชอบภาพยนตร์ไทยในอันดับรองลงมา ซึ่งผลที่รับนี้ คลาดเคลื่อนจากข้อมูลที่ คุณสมชาย เครือภู เจ้าของโรงภาพยนตร์ไอชรา ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า เด็กวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มผู้ชมหลักของโรงยังชอบชมภาพยนตร์ไทยมากกว่าภาพยนตร์ฝรั่ง หรือภาพยนตร์จีน เมื่อฉายภาพยนตร์ไทย จะมีเด็กวัยรุ่นมาชมมากกว่าภาพยนตร์สัญชาติอื่นๆ แต่เมื่อผลการวิจัยออกมาเช่นนี้ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะจำนวนของภาพยนตร์ฝรั่งนั้นมีมากกว่าภาพยนตร์ไทยหลายเท่า นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่ตัวเองสนใจได้มากกว่า แต่โรงภาพยนตร์ไอชราไม่ได้ฉายเรื่องที่นักเรียนต้องการชม นักเรียนจึงไปชมภาพยนตร์ฝรั่งที่โรงภาพยนตร์อื่นๆ เช่นโรงภาพยนตร์ในกรุงเทพ หรือโรงภาพยนตร์ที่จังหวัดราชบุรี แต่จะชมภาพยนตร์ไทยที่โรงภาพยนตร์ไอชราก็เป็นได้

3. พฤติกรรมทั่วไปในการชมภาพยนตร์ นักเรียนส่วนใหญ่จะชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง และมีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้เข้าโรงภาพยนตร์เลยในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งความถี่ในการเข้าชมภาพยนตร์ของนักเรียน ในจังหวัดสมุทรสงครามนั้นถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับกลุ่มเยาวชนในเมืองใหญ่เช่นกรุงเทพมหานคร ในงานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค ระบุว่าเยาวชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯ ชมภาพยนตร์เดือนละ 2-3 เรื่อง งานวิจัยของปริญดา จิตติรัตนกร พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯ ชมภาพยนตร์อเมริกันเดือนละ 1-3 เรื่อง และงานวิจัยของจันทนา มีไมตรีจิตต์ พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ เดือนละ 2-3 เรื่อง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ลืมว่า สมุทรสงครามมีโรงภาพยนตร์เหลืออยู่เพียง 1 โรง ในขณะที่กรุงเทพฯมีโรงภาพยนตร์กว่า 200 โรง กระจายอยู่ทั่วไป

ช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์คือช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และมักจะไปชมในรอบเข้ามากที่สุด รองลงมาเป็นรอบบ่าย ซึ่งคล้ายคลึงงานวิจัยของปริญดา จิตติรัตนกร ที่พบว่านิสิตนักศึกษา มักจะไปชมภาพยนตร์อเมริกัน ในช่วงบ่าย ของวันเสาร์ - อาทิตย์ ส่วนงานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค พบว่ารอบเที่ยง คือรอบที่เยาวชนนิยมไปชมภาพยนตร์มากที่สุด

เรื่องของช่วงเวลาและรอบในการชมภาพยนตร์ของเด็กนักเรียนเหล่านี้ คุณสมชาย เจ้าของโรงภาพยนตร์ไอชราให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ช่วงเสาร์ - อาทิตย์เด็กๆ ไม่ได้เรียนหนังสือ บางครั้งก็อาจจะนัดกันออกมาเที่ยวที่ตลาด ถ้าหากมีภาพยนตร์ที่น่าสนใจจริงๆ ก็จะชวนกันมาดู แต่ถ้าเป็นช่วงปิดภาคการศึกษา กลุ่มคนดูกลุ่มนี้จะหายไป อาจจะไปเรียนต่อ หรือไปที่ต่างจังหวัด ดังนั้นช่วงที่ชมเขาที่สุดของโรงภาพยนตร์จึงเป็นช่วงปิดภาคการศึกษา ซึ่งข้อมูลนี้เมื่อกลับมาดูแบบสอบถาม

พบว่า นักเรียนเลือกไปชมภาพยนตร์ในช่วงปิดภาคการศึกษาและวันหยุดเป็นอันดับรองจากวันเสาร์-อาทิตย์ แสดงว่าเมื่อถึงช่วงปิดภาคการศึกษานักเรียนไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์อื่นๆ อาจจะเป็นโรงภาพยนตร์ในกรุงเทพ หรือจังหวัดอื่นๆ ที่ใกล้เคียง

การไปชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนจะเลือกไปชมภาพยนตร์พร้อมกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลประการแรกที่ทำให้นักเรียนชอบการไปชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์มากที่สุด (ตารางที่ 4.19) เนื่องจากไปชมพร้อมกับเพื่อนๆ ได้ ผลในข้อนี้ตรงกับงานวิจัยเล่มอื่นๆ ที่ผู้ไปชมภาพยนตร์ที่โรงมักจะชอบไปกับกลุ่มเพื่อนมากที่สุด และสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องภาพยนตร์กับวัยรุ่น ของวัฒนา พุทธิฐานานนท์ (2531: 91) ที่ว่า วัยรุ่นชอบเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูงและสังคม วัยรุ่นจึงชอบรวมกลุ่ม มีกิจกรรมร่วมกัน ต้องการการแสดงออกอย่างอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจังหวัดสมุทรสงครามนั้นแทบจะไม่มีสถานที่ท่องเที่ยว บ้านเฝ้าสำหรับวัยรุ่นเลย การนัดกันออกมามชมภาพยนตร์จึงน่าจะเป็นกิจกรรมที่ทำให้วัยรุ่นรู้สึกมีอิสระ มีความสนุกสนานตามวัยได้ในระดับหนึ่ง

4. พฤติกรรมการใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ใช้เงินประมาณไม่เกิน 100 บาทในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง ปัจจุบัน ค่าบัตรเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ทั่วไป เช่น โรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ หรือซีนเพล็กซ์ ทั้งหลายในกรุงเทพ จะราคาประมาณ 80 - 120 บาท ดังนั้นจำนวนเงินที่ปรากฏผลออกมาทำให้ทราบว่า นักเรียนที่ใช้เงินไม่เกิน 100 บาท จะต้องชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์ ไอชรา ซึ่งคิดค่าบัตรเข้าชมราคา 40 บาททุกที่นั่ง หรือโรงภาพยนตร์อื่นๆ ที่ไม่ใช่โรงภาพยนตร์ชั้น 1 หรือโรงประเภทมัลติเพล็กซ์ในกรุงเทพฯ ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้จ่ายเงินเกิน 100 บาทขึ้นไป (เพราะนักเรียนจะต้องรวมค่าเดินทางไปชมภาพยนตร์ด้วย)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงคราม

ปัจจัยสำคัญที่สุดในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ ภาพยนตร์นั้นต้องน่าสนใจจริงๆ รองลงมาคืออิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน งานวิจัยของ ปรีญดา จิตศิริตนากร ก็พบว่ากลุ่มเพื่อนคือผู้ที่มีการสื่อสาร แนะนำ และชักชวนให้กลุ่มตัวอย่างไปชมภาพยนตร์อเมริกันมากที่สุด จะเห็นได้ว่า เพื่อน มีความสัมพันธ์และมีความสำคัญต่อการชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นมาก เหตุผลที่นักเรียนชอบชมภาพยนตร์ก็เพราะไปชมพร้อมกับเพื่อนๆ ได้ เมื่อจะไปชมก็จะเลือกไปชมกับเพื่อนเป็นกลุ่มๆ ดังที่บัณฑิต ฤทธิ์ถกล (2534) กล่าวไว้ในตอนหนึ่งของการอภิปรายที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่า “วัยรุ่นชอบการรวมกลุ่ม ชอบกิจกรรมนอกบ้าน ชอบสนุกสนานกับเพื่อน จึงเป็นเหตุให้ “หนัง” เป็นสื่อของกลุ่มวัยรุ่นโดยตรง”

ปัจจัยหรือองค์ประกอบในตัวภาพยนตร์ที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อการตัดสินใจชมของนักเรียนในระดับ “มาก” ก็คือ เนื้อหาที่แปลกใหม่ น่าสนใจของภาพยนตร์ รวมทั้งเทคนิคพิเศษต่างๆ ซึ่งผลที่ได้นี้ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค ที่ว่า ปัจจัยและองค์ประกอบในภาพยนตร์นั้น นักเรียนจะเลือกชมภาพยนตร์โดยพิจารณาที่ความทันสมัยของเนื้อหาสาระเป็นอันดับแรก เทคนิคการถ่ายทำ และดารานำแสดงเป็นอันดับถัดมา

ผลการวิจัยสามารถยืนยันได้ว่าการไปชมภาพยนตร์นั้นถือเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่วัยรุ่นจะถือปฏิบัติ จนกล่าวได้ว่า การชมภาพยนตร์นั้นเป็นวัฒนธรรมวัยรุ่นอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ชมรหัสที่ต้องคอยหน้าเทศกาลอย่างในสมัยก่อน แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่เปลี่ยนไปมากนักคือองค์ประกอบของภาพยนตร์ที่จะเรียกร้องให้คนเข้าโรงภาพยนตร์มีความตื่นตาตื่นใจ สมัยก่อน ภาพยนตร์ประเภท “ระเบิดภูเขา เผากระท่อม” คือความตื่นตาตื่นใจที่สุดของยุค ยิ่งถ้ามีดารานำแสดงระดับ “ซูเปอร์สตาร์” ก็ยิ่งได้รับความนิยม ในปัจจุบัน ภาพยนตร์ก็ยังแข่งขันกันในเรื่องของเนื้อหาที่แปลกใหม่ เทคนิคพิเศษทันสมัย ล้ำยุคแบบต่างๆ เพื่อที่จะสร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้ชม นอกจากนี้การาก็ยังมีความสำคัญกับการตัดสินใจของผู้ชมอยู่ในทุกยุคสมัย ไม่เปลี่ยนแปลง

ในเรื่องของสื่อ สื่อโทรทัศน์ ทั้งการโฆษณา และรายการที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ ก็พบว่ามีอิทธิพลในระดับสูงในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ส่วนการโฆษณาในสื่ออื่นๆ การวิจารณ์จากนักวิจารณ์ผ่านสื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์นั้นก็มีอิทธิพลในระดับปาน

กลางซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ในประเด็นเดียวกัน เช่นงานวิจัยของปริญดา จิตติรัตนกร พบว่า สื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์อเมริกันของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่คือภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ และสื่อที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือวิทยุกระจายเสียง

สำหรับโรงภาพยนตร์ไอชราในปัจจุบัน ยังมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ที่จะเข้าฉายด้วยการประกาศทางรถแห่ แต่สื่อประเภทรถแห่นี้ นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับ “ปานกลาง” ถึงระดับ “น้อย” ซึ่งคุณสมชาย เครือภู เจ้าของโรงภาพยนตร์ไอชราก็ทราบดีว่า การประชาสัมพันธ์ทางรถแห่ ไม่สามารถเรียกร้องความสนใจจากประชาชนได้เหมือนสมัยก่อน อีกทั้งผู้ชมมีทางเลือกอื่นๆ ในการชมภาพยนตร์ เช่นการไปชมที่โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ หรือโรงภาพยนตร์ใหญ่ๆตามจังหวัดใกล้เคียง (ซึ่งภาพยนตร์จะเข้าฉายเร็วกว่าที่โรงภาพยนตร์ไอชรา) การเช่าวิดีโอ หรือการรอม จาก “หนังกลางแปลง” จึงไม่ต้องคอยฟังจากรถแห่ว่าโรงจะฉายภาพยนตร์เรื่องอะไร ในวันไหนอีกต่อไป

ผลการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของโรงภาพยนตร์ จากการทำแบบสอบถามพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าคุณลักษณะต่างๆของโรงภาพยนตร์นั้นมีผลต่อการตัดสินใจในระดับ “มาก” ทั้งสิ้น ซึ่งน่าจะแสดงให้เห็นว่า หากนักเรียนสามารถเลือกได้ ก็อยากจะชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ที่สมบูรณ์แบบ แต่โรงภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามยังไม่สามารถสนองความต้องการได้ทุกประการ นักเรียนส่วนใหญ่จึงเลือกไปชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ที่กรุงเทพฯมากกว่า (ตารางที่ 4.31) เพราะนอกจากจะได้มาตรฐานกว่าโรงภาพยนตร์ในท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นเรื่องของความทันสมัย และโรงภาพยนตร์ส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯมักจะมีอยู่ในศูนย์การค้า หรือมีลักษณะเป็น “ศูนย์รวมความบันเทิง” คือมีร้านค้าประเภทต่างๆที่เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น เป็นแรงดึงดูดใจให้นักเรียนนักศึกษาเลือกเข้าไปชมที่โรงภาพยนตร์ประเภทนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

เพศ มีความสัมพันธ์กับลักษณะการไปชมภาพยนตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่จะไปชมภาพยนตร์กับเพื่อนเป็นกลุ่ม จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงไปชมภาพยนตร์กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค ซึ่งได้ผลการวิจัยว่า นักเรียนส่วนใหญ่ประมาณ 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างจะไปชมภาพยนตร์กันเป็นกลุ่ม

เพศ มีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม พบว่าเพศชายจะชอบภาพยนตร์บู๊แอ็คชั่น เป็นอันดับหนึ่ง ประเภทสยองขวัญ ลึกลับ เป็นอันดับสอง ส่วนฝ่ายหญิงนั้นชอบภาพยนตร์ตลก เบาสมอง เป็นอันดับแรกและภาพยนตร์สยองขวัญ ลึกลับ เป็นอันดับสองในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน สมมติฐานข้อนี้มีความสอดคล้องใกล้เคียงกับผลงานวิจัยของ ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค ที่ว่าเพศที่แตกต่างกันส่งผลให้เลือกชมภาพยนตร์ในประเภทที่แตกต่างกัน โดยในงานวิจัยของไพบูรณ์ เพศชายจะชอบชมภาพยนตร์ประเภทตื่นเต้น สยองขวัญ มากที่สุด ส่วนเพศหญิงจะชอบภาพยนตร์ตลก เบาสมอง และตื่นเต้น สยองขวัญ ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน และยังใกล้เคียงกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการชมภาพยนตร์อเมริกันของเยาวชนไทย ของปริญดา จิตติรัตนกรในบางส่วนว่า เพศชายนิยมภาพยนตร์แอ็คชั่นเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือประเภทรักโรแมนติก ตลกขบขัน และสงคราม ส่วนเพศหญิง นิยมภาพยนตร์ภาพยนตร์แอ็คชั่นเป็นอันดับแรก รักโรแมนติก ตลกขบขัน สยองขวัญ แฟนตาซี เป็นอันดับรองลงมา แต่ไม่ชอบภาพยนตร์ประเภทสงคราม แต่ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับข้อมูลของสุชา จันทน์เฒ (2529 : 53) ที่ว่า วัยรุ่นชายจะสนใจดูภาพยนตร์ที่เป็นเรื่องการผจญภัย เรื่องลึกลับ และเรื่องตลก ส่วนวัยรุ่นหญิงโดยทั่วไปจะชอบภาพยนตร์เกี่ยวกับความรัก ชีวิตเศร้า และงานวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อภาพยนตร์ไทย ของกิตติ กานต์ ภูมิสวัสดิ์ ที่พบว่า นักศึกษาชายจะนิยมภาพยนตร์ประเภทบู๊ ดุเดือด หรือสงคราม ส่วนนักศึกษาหญิงจะนิยมภาพยนตร์ชีวิตมากที่สุด

จะสังเกตว่า ในสมัยก่อนผู้หญิงอาจจะชื่นชอบภาพยนตร์ประเภทชีวิต สะเทือนอารมณ์ แต่ในปัจจุบัน ภาพยนตร์ประเภทชีวิตเศร้านี้ ไม่ได้รับความนิยมเลย แม้แต่เพศหญิงเองก็เลือกชมภาพยนตร์ประเภทนี้ในอันดับท้ายๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความเปลี่ยนแปลงของสังคม วิถีชีวิตที่ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ทำงานนอกบ้านมากขึ้น มีความมั่นใจ และแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตัวเองได้ ดังนั้น ภาพยนตร์ชีวิตที่มักจะเป็น โศกนาฏกรรม ตัวละครถูกเคราะห์กรรมซ้ำเติมชีวิต หรือโดนรังแก จึงไม่เป็นที่ประทับใจผู้ชมเพศหญิงในยุคปัจจุบันอีกต่อไป อีกประการหนึ่งในระยะ

หลัง อุตสาหกรรมภาพยนตร์มีการแข่งขันกันเรื่องเทคนิคพิเศษต่างๆ ในภาพยนตร์กันอย่างสูง รวมทั้งระบบเสียงในโรงภาพยนตร์ด้วย จึงทำให้มีการสร้างภาพยนตร์ประเภทแอ็คชั่น หรือภาพยนตร์ที่มีโอกาสโชว์เทคนิคพิเศษ หรือภาพยนตร์ที่มีการเดินเรื่องการตัดต่ออย่างฉับไว ทำให้ผู้ชมมีโอกาสชมภาพยนตร์ประเภทดังกล่าวมากกว่าภาพยนตร์ประเภทชีวิต

เพศมีความสัมพันธ์กับสัญชาติของภาพยนตร์ที่เลือกชม โดยเพศชายและเพศหญิงนิยมภาพยนตร์ฝรั่งเป็นอันดับแรก ภาพยนตร์ไทย และภาพยนตร์จีนอยู่ในอันดับรองลงมาตามลำดับ แต่พบว่า เพศหญิงนั้นมีความชอบภาพยนตร์ฝรั่งและภาพยนตร์ไทยในอัตราที่สูงใกล้เคียงกันมาก แต่ชอบภาพยนตร์จีนในระดับต่ำ ซึ่งต่างจากเพศชายที่ชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากทั้งห่างภาพยนตร์ไทยและจีน ซึ่งอยู่ในระดับต่ำใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เด็กผู้หญิงมักจะให้ความสนใจไปที่ตัวนักแสดงมากกว่าเพศชาย โดยอาจจะพยายามเลียนแบบการแต่งกาย ทรงผม การพูด การแสดงออกของดารานักแสดงที่ชื่นชอบ (สุชา จันทน์เอม ,2529:53) ซึ่งภาพยนตร์ไทยในยุคปัจจุบันมักจะใช้ดารานักแสดงที่ชื่นชอบ (สุชา จันทน์เอม ,2529:53) ซึ่งภาพยนตร์ไทยในยุคปัจจุบันมักจะใช้ดารานักแสดงที่ชื่นชอบ (สุชา จันทน์เอม ,2529:53) ซึ่งดารานักแสดงหรือศิลปินเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง หรือผู้ชาย จะดึงดูดใจผู้ชมที่เป็นเพศหญิงได้มากกว่าเพศชาย นี่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงชื่นชอบภาพยนตร์ไทยใกล้เคียงกับภาพยนตร์ฝรั่ง ในขณะที่เด็กนักเรียนชายชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ชาติอื่นๆ เป็นอย่างมาก อาจเนื่องจากปริมาณของภาพยนตร์ฝรั่ง โดยเฉพาะภาพยนตร์อเมริกัน (ฮอลลีวูด) นั้นมีให้เลือกชมมากกว่าภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์สัญชาติอื่นๆ หลายเท่าตัว

เพศมีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาชมภาพยนตร์ โดยพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงจะไปชมภาพยนตร์ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด รองลงมาคือในช่วงปิดเทอมและวันหยุด ซึ่งใกล้เคียงกับผลการวิจัยของปริญดา จิตติรัตนกร และกิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์ ที่พบว่านักศึกษาจะไปชมภาพยนตร์ในช่วงเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด

แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับสัญชาติของภาพยนตร์ที่เลือกชม คือแผนกวิทยาศาสตร์ และศิลป-คำนวณจะชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทย ส่วนศิลป-ภาษาจะชอบภาพยนตร์ทั้งสองสัญชาติเท่าๆกัน แต่ศิลป-ทั่วไปชอบภาพยนตร์ไทยมากที่สุด และชอบภาพยนตร์ฝรั่งเป็นอันดับที่สอง

การเลือกแผนการเรียนที่แตกต่างกันเป็นส่วนหนึ่งที่จะบอกถึงความสนใจกว้างๆของนักเรียนเหล่านั้นได้ เช่น นักเรียนที่เลือกเรียนในแผนกวิทยาศาสตร์ และศิลป์-คำนวณน่าจะเป็นคนที่มีเหตุผล มีความสนใจในการทดลอง การเรียนรู้ การค้นพบสิ่งใหม่ๆ ชอบความก้าวหน้า ความทันสมัย ซึ่งภาพยนตร์ฝรั่งนั้นมีลักษณะที่หลากหลาย และมีความก้าวหน้าในเรื่องของเทคนิคพิเศษต่างๆที่ทำให้เกิดความตื่นตาตื่นใจในการชม รวมทั้งมีเรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ในเนื้อหาของเรื่องราวให้ผู้ชมได้เรียนรู้ตามไปอยู่เสมอ นักเรียนในแผนกศิลป์-ภาษาและศิลป์-ทั่วไป น่าจะเป็นนักเรียนที่มีจินตนาการ มีความสนใจในภาษาและศิลปะแขนงต่างๆ รวมทั้งสนใจในเรื่องสังคม วัฒนธรรม ทำให้นักเรียนทั้งสองแผนกนั้นชื่นชอบภาพยนตร์ไทยพอๆกับภาพยนตร์ฝรั่ง หรืออาจจะชื่นชอบมากกว่า อีกทั้ง นักเรียนทั้งสองแผนกนี้น่าจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งในเรื่องของเพศกับสัญชาติของภาพยนตร์ก็ได้ผลออกมาว่านักเรียนเพศหญิงชอบภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทยไม่มากนัก

แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชมภาพยนตร์ นั่นคือศิลป์ - ภาษา จะมีความถี่ในการเข้าชมภาพยนตร์มากกว่าแผนกอื่นๆ คือจะเข้าชมภาพยนตร์เฉลี่ยเดือนละ 1 ครั้ง ในขณะที่นักเรียนแผนกอื่นๆชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งสมมติฐานข้อนี้อาจจะแสดงให้เห็นถึงความสนใจในตัวภาพยนตร์ของนักเรียนแผนกศิลป์-ภาษาที่มากกว่าแผนกอื่นๆ หรืออาจจะแสดงให้เห็นว่านักเรียนในแผนกนี้มีเวลาว่างและมีโอกาสออกมาชมภาพยนตร์มากกว่านักเรียนในแผนกอื่น นอกจากนี้นักเรียนในแผนกศิลป์-ภาษา ยังชอบภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ฝรั่งในระดับที่เท่าๆกันอีกด้วย

แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม โดยแผนกวิทยาศาสตร์ และศิลป์-ทั่วไปจะชอบภาพยนตร์ลึกลับ สยองขวัญมากที่สุด ในขณะที่ศิลป์-คำนวณจะชอบชมภาพยนตร์ตลกขบขัน ส่วนศิลป์ - ภาษา นั้นชอบภาพยนตร์บู๊ แอ็คชั่นเป็นอันดับหนึ่ง สมมติฐานข้อนี้ได้ผลออกมาในลักษณะที่แตกต่างกับผลการศึกษาของ ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ ซึ่งวิจัยออกมาว่า แผนกวิชาที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ที่ชม แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์ แม้ว่าประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนชื่นชอบจะเปลี่ยนแปลงไป โดยงานวิจัยของกิตติกานต์นั้นพบว่า แผนกวิชาที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ที่เลือกชม และภาพยนตร์ประเภทที่นักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ชอบมากที่สุดคือ ภาพยนตร์ชีวิต ในขณะที่นักเรียนแผนกศิลป์-ภาษา จะชอบภาพยนตร์เพลงมากที่สุด แต่สำหรับ

งานวิจัยฉบับนี้กลับพบว่าภาพยนตร์ชีวิตเป็นภาพยนตร์ประเภทที่ได้รับความสนใจจากนักเรียนน้อยที่สุดในทุกแผนกการศึกษา

สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับลักษณะการไปชมภาพยนตร์ ผลที่ปรากฏจากสมมติฐานข้อนี้ ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกแปลกใจพอสมควร เนื่องจากการคาดเดาไว้ในตอนต้นว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจที่ต่างกันน่าจะมีผลให้การใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ รวมทั้งความถี่ในการชมภาพยนตร์แตกต่างกันออกไปด้วย แต่ผลที่ออกมากลับตรงกันข้าม ก็คือนักเรียนในทุกๆระดับรายได้ส่วนใหญ่จะชมภาพยนตร์ไม่เกินเดือนละ 1 เรื่อง และใช้เงินอย่างประหยัดเพียงไม่เกิน 100 บาท ในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง นอกจากนี้ผลที่ได้ก็ตรงกันข้ามกับงานวิจัยอื่นๆด้วย เช่น ปริญดา จิตศิริตนากร ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ และกิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์ ซึ่งผลการวิจัยของทั้งสามในเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและการชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แต่ละคนไปทำการวิจัยพบว่า คนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีกว่า จะมีโอกาสเข้าชมภาพยนตร์บ่อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ

สาเหตุที่สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักเรียนแต่ละคนไม่มีผลต่อความถี่ และงบประมาณในการชมภาพยนตร์ อาจเนื่องจาก โอกาสที่นักเรียนจะไปชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์นั้นไม่มีมากเท่านักเรียนในกรุงเทพ เพราะในจังหวัดก็มีโรงภาพยนตร์ให้เลือกเพียงโรงเดียว และเปิดฉายเฉพาะศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ บางรอบหากคนน้อยเกินไปก็อาจฉาย ถ้าหากต้องการชมภาพยนตร์เรื่องใดมากจริงๆ ก็จะต้องเข้าไปชมที่โรงภาพยนตร์ในกรุงเทพ หรือราชบุรีที่มีโรงภาพยนตร์ที่ทันสมัยกว่า ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ยุ้งยาก เช่นอาจจะต้องขออนุญาตผู้ปกครองเป็นกรณีพิเศษ ทำให้นักเรียนที่แม้จะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีก็ไม่ทำให้ได้ชมภาพยนตร์ได้บ่อยขึ้น

ระยะทางจากที่พักมายังโรงภาพยนตร์มีความสัมพันธ์กับงบประมาณในการชมภาพยนตร์ โดยไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์อื่นๆเลย สมมติฐานข้อนี้ ผู้วิจัยตั้งขึ้นเนื่องจากคิดว่าความแตกต่างของระยะทางจากที่พักถึงโรงภาพยนตร์ อาจมีผลให้ความถี่ในการชมภาพยนตร์แตกต่างกัน แต่ผลออกมาทำให้ทราบว่าความถี่ในการชมภาพยนตร์ นอกจากจะไม่มี ความสัมพันธ์กับระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ยังไม่มีความสัมพันธ์กับระยะทางจากที่พักมายังโรงภาพยนตร์ด้วย นั่นคือไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรืออยู่ไกล นักเรียนส่วนใหญ่ก็ชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง ซึ่งหากย้อนกลับไปดูที่ทำให้สัมภาษณ์ของเจ้าของโรงภาพยนตร์ไอยราจะพบว่า สมัยก่อนกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์นั้นมาจากที่ใกล้และ ใกล้ๆ จากในสวน หรือจากจังหวัดอื่นๆ เพียงเพื่อ

มาชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์โดยเฉพาะ แต่ในปัจจุบันนั้นสถานการณ์กลับกัน ระยะทางจากที่พักจึงมีใช้ตัวแปร หรือปัจจัยที่ทำให้ชมภาพยนตร์ได้ถี่ห่างต่างกันอย่างที่ผู้วิจัยคาดเอาไว้

สมมติฐานใน 4 ข้อแรก อาจจะกล่าวโดยรวมนๆว่า ความแตกต่างทางลักษณะประชากร มีความสัมพันธ์กับรูปแบบและพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ในลักษณะต่างๆกันไป ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล ของ De Fleur (อ้างถึงในพัชนี เชยจรรยา และคณะ ,2534 :125) ซึ่งให้แนวความคิดพื้นฐานเรื่องในนี้ไว้ว่า บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ สภาพทางจิตวิทยา และสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้แต่ละคนมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป ในเรื่องของรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างเหล่านี้ แต่ก็มีสมมติฐานหลายส่วนที่ไม่เป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้ เช่น เรื่องของระดับรายได้กับความถี่ในการชมภาพยนตร์ และงบประมาณในการชมภาพยนตร์ รวมทั้งเรื่องของระยะทางในการมาชมภาพยนตร์กับความถี่ในการชม ซึ่งผลออกมาไม่มีความแตกต่างกัน หากลองย้อนไปดูเรื่องของการใช้เวลาว่างของนักเรียนจะพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับการชมโทรทัศน์และฟังวิทยุมากที่สุด และให้ความสำคัญกับการชมภาพยนตร์ในลำดับท้ายๆ ดังนั้นการที่ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ สาเหตุประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะนักเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการชมภาพยนตร์ในลำดับต้นๆ ระดับรายได้ที่แตกต่างกัน หรือระยะทางในการมาโรงภาพยนตร์ที่แตกต่างกันจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการชมหรืองบประมาณในการชม

สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับภาพยนตร์มีอิทธิพลในการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ซึ่งสื่อที่มีอิทธิพลในระดับ “มาก” ได้แก่ สื่อโฆษณา และรายการบันเทิง หรือรายการเกี่ยวกับเบื้องหลังภาพยนตร์ที่นำเสนอทางโทรทัศน์ สื่อชนิดอื่นๆ อันได้แก่ สื่อโฆษณา และการวิจารณ์ภาพยนตร์ทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ ใบปิดหน้าโรงภาพยนตร์ ตลอดจนคำแนะนำ ชักชวนจากเพื่อน และคนใกล้ชิด จะมีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อมองภาพรวมทั้งหมด สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่เกี่ยวกับภาพยนตร์ จึงมีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในระดับปานกลางเท่านั้น

ผลการวิจัยในสมมติฐานข้อนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ และปริยดา จิตติรัตนกรในบางส่วน ที่พบว่า ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมมากที่สุด รวมทั้งอิทธิพลของสื่อบุคคลเช่นเพื่อน และพี่น้องเป็นต้น ซึ่งงานวิจัยนี้สื่อที่

มีอิทธิพลมากที่สุดคือโฆษณาและรายการเกี่ยวกับภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ และคำชักชวนจากเพื่อน หรือญาติพี่น้องที่มีอิทธิพลในระดับปานกลางเท่านั้น

สาเหตุประการหนึ่งที่ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์มีอิทธิพลเพียงระดับปานกลาง แตกต่างไปจากผลการวิจัยของผู้อื่นนั้น อาจเป็นเพราะ จากผลการวิจัยในเรื่องความถี่ในการชมภาพยนตร์ของนักเรียนซึ่งพบว่าส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง เมื่อนักเรียนไม่ค่อยเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ ก็จะทำให้ไม่มีโอกาสชมภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์ไปด้วย หรือบางคนอาจมีนิสัยไม่ชอบเข้าไปนั่งรอก่อนเวลาฉายนานๆ ก็จะทำให้ไม่ได้เห็นภาพยนตร์ตัวอย่างอีกเช่นกัน

องค์ประกอบต่างๆในตัวภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ อิทธิพลในระดับ “มาก” ได้แก่ เทคนิคพิเศษที่น่าตื่นตาตื่นใจ เนื้อหาของภาพยนตร์ที่ทันสมัย ความนิยมในตัวดารานำแสดง ตัวภาพยนตร์ได้รับความนิยม รวมทั้งเพลงประกอบภาพยนตร์ที่ไพเราะดึงดูดใจ ส่วนเรื่องของชื่อเสียงผู้กำกับ การทุ่มทุนสร้างของภาพยนตร์ หรือการที่เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลนั้นมีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง เมื่อมองโดยภาพรวม องค์ประกอบที่ตัวภาพยนตร์จะมีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนในระดับปานกลางเท่านั้น

ในงานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ และปริญดา จิตศิริตนกร พบว่า เนื้อหาสาระของภาพยนตร์ เทคนิคการถ่ายทำที่ทันสมัย ดารานำแสดงที่มีคุณภาพ เป็นปัจจัยหลักที่นิสิตนักศึกษาจะตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ซึ่งสอดคล้องกันกับผลที่ได้รับจากการวิจัยในฉบับนี้

ลักษณะของโรงภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ ลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับ “มาก” ได้แก่ ความมีมาตรฐาน ทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด ความปลอดภัย ความสะดวกในการเดินทาง และการจำหน่ายบัตรในราคาถูก ส่วนปัจจัยเรื่องความเป็นโรงภาพยนตร์ที่คุ้นเคย เป็นโรงที่อยู่ใกล้บ้าน หรืออยู่ในศูนย์การค้า ทันสมัย เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น หรือเป็นโรงภาพยนตร์ชั้น 1 นั้นมีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง และเมื่อมองภาพรวมของปัจจัยเรื่องคุณลักษณะต่างๆที่เกี่ยวกับโรงภาพยนตร์ ก็พบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในระดับปานกลาง

ภาพรวมของปัจจัยเรื่องคุณลักษณะต่างๆที่เกี่ยวกับโรงภาพยนตร์ ก็พบว่า มีผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในระดับปานกลาง

ในงานวิจัยของไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์ พบว่าปัจจัยบางประการเรื่องโรงภาพยนตร์ ไม่ใช่เรื่องสำคัญสำหรับกลุ่มตัวอย่างเท่าใดนัก คือ กลุ่มตัวอย่างมิได้ให้ความสำคัญกับสถานที่ตั้งของโรงภาพยนตร์ ไม่จำกัดว่าจะต้องอยู่ใกล้บ้านหรือสถานศึกษา แต่จะเลือกโรงภาพยนตร์ชั้น 1 มากกว่าชั้น 2 สำหรับในงานวิจัยฉบับนี้ สถานที่ตั้งของโรงภาพยนตร์ ความใกล้ไกลจากบ้านและโรงเรียน ความเป็นโรงที่คุ้นเคย ไปชมเป็นประจำ นั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในระดับปานกลาง

จะเห็นว่า ในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้ง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมนั้นนอกความน่าสนใจของตัวภาพยนตร์ รวมทั้งสื่อโฆษณาที่ดึงดูดใจแล้ว โรงภาพยนตร์ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ชมตัดสินใจชมง่ายขึ้น หากโรงที่เลือกไปชมนั้นมีคุณลักษณะดังที่ปรากฏอยู่ในสมมติฐานข้อนี้ แต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยฉบับนี้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในสมุทรสงคราม ดังที่ทราบแล้วว่า มีโรงภาพยนตร์เพียงโรงเดียว และอยู่ในสภาพที่ไม่ได้มาตรฐานในเชิงความสมบูรณ์โอ่อ่า กว้างขวาง ทันสมัย คุณภาพของแสงและเสียง ไม่อาจเทียบเท่ากับโรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ที่เลือกได้ก็จะเลือกไปชมภาพยนตร์ที่โรงซึ่งมีมาตรฐานมากกว่า หรือมิฉะนั้นหากไม่ต้องการเสียค่าใช้จ่ายมาก กลุ่มผู้ชมส่วนหนึ่งก็ต้องยอมรับชมภาพยนตร์ที่ออกจากโรงภาพยนตร์ มาดูจอกกลางแปลง

ภาพรวมการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงคราม

หลังจากที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม” จนเสร็จสิ้นลง ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงรูปแบบพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ของกลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามอย่างชัดเจน โดยผ่านข้อมูลของตัวแทนวัยรุ่นในจังหวัดคือเด็กนักเรียนชั้นมัธยมปลายทั้งชายและหญิงจำนวน 608 คน ผลที่ได้ออกมาในบางส่วนเป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดหรือตั้งสมมติฐานเอาไว้ แต่ก็ยังมีอีกหลายส่วนที่ปรากฏผลออกมาเป็นไปในทางตรงกันข้าม เช่น เรื่องของระดับรายได้ของนักเรียนกับความถี่และงบประมาณค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ หรือเรื่องของแผนกวิชาที่ศึกษากับภาษาที่นักเรียนเลือกเมื่อไปชมภาพยนตร์ภาษาต่างประเทศ เป็นต้น มีพฤติกรรมในการชมภาพยนตร์บางประการของนักเรียนที่สอดคล้องกับ

พฤติกรรมของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบกับงานวิจัยของนักวิจัยท่านอื่นๆ แต่ก็มีบางประการที่ไม่สอดคล้องหรือเป็นไปในทางตรงกันข้าม ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียนก็เช่นเดียวกัน ซึ่งคำตอบที่เหมือนและแตกต่างไปจากงานวิจัยอื่นๆ ทำให้เห็นถึงลักษณะอันเป็นเฉพาะของวัยรุ่นในแต่ละท้องถิ่น สำหรับกลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามนั้นผู้วิจัยพอจะกล่าวโดยภาพรวมถึงลักษณะพฤติกรรมการชมภาพยนตร์ได้ดังนี้

กลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามนั้น ให้ความสนใจและให้เวลากับสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด ภาพยนตร์เป็นสื่อบันเทิงที่วัยรุ่นชื่นชอบแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนักวัยรุ่นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นนักเรียนจะชมภาพยนตร์จากวิดีโอมากกว่าชมจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าเด็กวัยรุ่นทั่วไปจะชอบออกมาทำกิจกรรมนอกบ้าน โดยเฉพาะที่เราเห็นวัยรุ่นออกมาพบปะกันตามแหล่งวัยรุ่นทั่วไปในกรุงเทพฯ แต่สำหรับเด็กวัยรุ่นในต่างจังหวัดที่ไม่มีแหล่งบันเทิงให้พบปะกันอย่างเป็นกิจจะลักษณะ โทรทัศน์จึงยังเป็นความบันเทิงใกล้ชิดที่วัยรุ่นพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้นการที่เด็กจะชักชวนกลุ่มเพื่อนๆ ไปชมภาพยนตร์ที่ฉายในโรงภาพยนตร์ ก็จะต้องได้รับข่าวสารการโฆษณาประชาสัมพันธ์จากสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่นๆ ซึ่งจะต้องทำให้เห็นว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ น่าสนใจจริงๆ หรือต้องมีความแปลกใหม่จนสามารถดึงดูดให้เด็กอยากออกไปชม เพราะปัจจุบันราคาค่าบัตรชมภาพยนตร์ก็มีอัตราค่าดูเหมือนในอดีต เด็กวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งส่วนใหญ่จะมีรายได้จากค่าขนมที่ผู้ปกครองให้ประมาณเดือนละ 600 -1200 บาท จึงไม่ได้ชมภาพยนตร์ตามโรงบอยนัก ส่วนใหญ่จะเข้าชมน้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง ซึ่งแตกต่างจากเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ที่ผลการวิจัยออกมามีค่าเฉลี่ยว่าเข้าชมภาพยนตร์ตามโรงเดือนละ 2-3 เรื่องขึ้นไป

ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีเด็กวัยรุ่นเพียงครึ่งหนึ่งเท่านั้นที่เคยเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ไอชรา โรงภาพยนตร์โรงเดียวในจังหวัด แต่มีได้หมายความว่าเด็กวัยรุ่นอีกครั้งหนึ่งที่เหลือจะไม่ได้ชมภาพยนตร์ เด็กส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 70 เคยเข้าชมโรงภาพยนตร์ในกรุงเทพฯ รวมทั้งในจังหวัดใกล้เคียง เช่นราชบุรี นครปฐม ซึ่งมีโรงภาพยนตร์ที่ทันสมัยได้มาตรฐานกว่าโรงภาพยนตร์ในท้องถิ่น การที่เด็กวัยรุ่นไปชมภาพยนตร์ที่อื่นๆ แสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านี้ให้ความสำคัญกับสภาพของโรงภาพยนตร์ด้วย ซึ่งเด็กส่วนใหญ่จะต้องการไปชมภาพยนตร์ที่โรงซึ่งมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความสะดวกสบายทั้งการเดินทาง และการชม มีความทันสมัย ปลอดภัย

ถึงแม้ว่าเด็กวัยรุ่นจะชอบชมภาพยนตร์ในโรงที่ทันสมัยได้มาตรฐาน แต่ก็ต้องการที่จะจ่ายค่าเข้าชมในราคาถูกลงด้วย เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ในสมุทรสงครามจะใช้เงินที่เก็บจากค่าขนมมาจ่ายค่าชมภาพยนตร์เพียงครั้งละไม่เกิน 100 บาท ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ก็พอใจกับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ทำให้ระดับรายได้ที่แตกต่างกันของเด็กแต่ละคนไม่มีผลต่อความถี่ในการชมภาพยนตร์ เพราะเด็กส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่องอยู่แล้ว และใช้จ่ายเงินไม่มากนัก

เมื่อเด็กวัยรุ่นจะชมภาพยนตร์ก็จะเลือกชมภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์สัญชาติอื่นๆ รวมทั้งภาพยนตร์สัญชาติไทย เหตุผลส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะมีภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์สัญชาติอื่นๆ ในตลาดอย่างเห็นได้ชัด เด็กวัยรุ่นจึงมีโอกาสดูชมภาพยนตร์ฝรั่งมากขึ้นและรู้สึกชื่นชอบ เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ในสมุทรสงคราม แม้ว่าจะมีความถี่ในการชมภาพยนตร์น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นในเมืองใหญ่ แต่ก็ชอบชมภาพยนตร์ฝรั่งมากกว่าภาพยนตร์ไทยเช่นเดียวกัน ส่วนที่อาจจะต่างกันบ้างก็คือ แม้ว่าจะชมภาพยนตร์ฝรั่งแต่ก็ยังชอบภาพยนตร์ประเภทพากย์ไทย แม้แต่นักเรียนในแผนกศิลป์-ภาษา ซึ่งควรจะชอบฟังภาษาอังกฤษเพื่อฝึกฝนทักษะในการฟัง ส่วนใหญ่ก็ยังชอบภาพยนตร์ที่พากย์ไทย แต่ถ้าให้เลือกประเภทของภาพยนตร์ เด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่จะชอบชมภาพยนตร์ประเภทสยองขวัญ ลึกลับ หรือภาพยนตร์ตลกเบาสมองและภาพยนตร์บู๊แอ็คชั่น ซึ่งก็เป็นประเภทหรือแนวของภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่เข้าฉายตามโรงอยู่แล้ว

มีการวิจัยกันเป็นที่กว้างขวางและได้รับการยอมรับว่า ภาพยนตร์นั้นเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอิทธิพลในทางลบ แต่เชื่อว่าภาพยนตร์จะไม่มีประโยชน์ต่อผู้ชมวัยรุ่นเสียทีเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่มีภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์เพิ่มจำนวนขึ้นให้ผู้ชมได้เลือกดูกันอย่างจุใจ และค่อนข้างเป็นอิสระ ดังนั้นคงเป็นไปได้ที่ผู้ปกครอง ครูอาจารย์จะห้ามมิให้เด็กวัยรุ่นเข้าไปชมภาพยนตร์ แต่น่าจะเป็นการดีกว่าที่จะให้อิสระแก่เด็กอย่างมีขอบเขตในการชมภาพยนตร์ พร้อมกับเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรับสื่อต่างๆ โดยเฉพาะภาพยนตร์ เพื่อที่ผู้ใหญ่จะได้ทำหน้าที่ความเป็นไปของเด็กวัยรุ่น และเมื่อผู้ใหญ่ทำหน้าที่ที่เด็กได้รับจากภาพยนตร์ชี้แนะแนวทาง ให้เด็กเห็นถึงความเป็นจริง ความถูกต้อง เหมาะสม หรือไม่เหมาะสมที่ภาพยนตร์นำเสนอ เด็กวัยรุ่นก็就会有ความเท่าทันสื่อ สามารถดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากผลการศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่านักเรียนจะเปิดรับเนื้อหาด้านบันเทิงเป็นอันดับต้นๆ และเปิดรับเนื้อหาที่เป็นสาระความรู้ อันมีประโยชน์ในอันดับท้ายๆ ดังนั้นผู้ปกครอง ครูอาจารย์ หรือผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด ควรชี้แนะการเปิดรับสื่อให้กับเด็กนักเรียนเหล่านี้
2. ลักษณะของโรงภาพยนตร์ที่นักเรียนจะเลือกชม พบว่านักเรียนต้องการโรงภาพยนตร์ที่ได้มาตรฐาน มีความทันสมัย สะดวกสบาย และปลอดภัย แต่ควรจะมีราคาถูกลง ซึ่งโรงภาพยนตร์ที่เหลืออยู่เพียงโรงเดียวในจังหวัดสมุทรสงคราม ตอบสนองความต้องการได้ประการเดียวคือเรื่องของราคาบัตรเข้าชม หากโรงมีการปรับปรุงคุณภาพในด้านต่างๆ ให้เป็นที่พอใจของกลุ่มผู้ชมก็อาจจะทำให้ผู้ชมหันมาใช้บริการของโรงมากขึ้นเหมือนในอดีตที่ผ่านมา
3. เนื่องจากผลการวิจัยที่ออกมาว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ชอบภาพยนตร์ประเภทสยองขวัญ ลึกลับ ตลกเบาสมอง และบู๊แอ็คชั่นตามลำดับ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ ควรจะสนใจว่าเด็กในปกครองของตนชอบชมภาพยนตร์ประเภทใด มีพฤติกรรมชมภาพยนตร์อย่างไร เพื่อผู้ใหญ่จะได้เท่าทันความเป็นไปของเด็กวัยรุ่น และอาจจะใช้เนื้อหาสาระที่ได้จากภาพยนตร์มาเป็นสื่อในการสั่งสอนอบรมแนะนำ ชี้ให้เห็นทั้งคุณและโทษ เพื่อให้เด็กมีความเท่าทันสื่อมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้นักเรียนชั้นมัธยมปลายในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นตัวแทนกลุ่มวัยรุ่นของจังหวัด เพื่อความสะดวกในการศึกษาวิจัย ซึ่งกลุ่มนักเรียนมัธยมปลายเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น และมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องของสภาพประชากรหลายประการในการทำวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในจังหวัดสมุทรสงครามครั้งต่อไป ควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายขึ้น เช่นกลุ่มนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวะ หรือกลุ่มแรงงานวัยรุ่น ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นภาพของตัวแทนวัยรุ่นในจังหวัดที่ใกล้เคียงความจริงมากกว่านี้

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีศึกษาเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาพยนตร์ ทักษะความคิดเห็น และข้อเสนอ ที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อภาพยนตร์และธุรกิจวงการภาพยนตร์ เพื่อให้ได้ภาพของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับกิจการภาพยนตร์ในประเทศไทยที่ชัดเจนขึ้น

3. สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับกิจการภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามในครั้งต่อไป ควรจะศึกษาทั้งการชมภาพยนตร์จากวิดีโอ เนื่องจากเป็นภาพยนตร์ในรูปแบบที่กลุ่มตัวอย่างชอบชมมากที่สุด และครอบคลุมไปถึงการศึกษากิจการชมภาพยนตร์กลางแปลง เนื่องจากสมุทรสงครามเป็นแหล่งจอหนังกลางแปลงแหล่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย จะทำได้ภาพของผู้ชมกับกิจการภาพยนตร์ในจังหวัดสมุทรสงครามที่แท้จริง

4. ควรมีการทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการชมภาพยนตร์ของประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้เพราะงานวิจัยเกี่ยวกับภาพยนตร์ส่วนใหญ่มักจะเก็บข้อมูลในพื้นที่กรุงเทพ ซึ่งอาจจะไม่สามารถจะเป็นตัวแทนภาพการชมภาพยนตร์ของคนทั่วไปทั้งประเทศได้ ผู้วิจัยเชื่อว่าในแต่ละท้องถิ่นจะมีความพิเศษ และข้อจำกัดต่างๆในรูปแบบที่ต่างกันออกไป ที่ทำให้ได้ผลการวิจัยออกมามีความหลากหลาย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤษฎา เกิดดี. (2534). “โครงสร้างทางสังคมกับภาพยนตร์ไทย” โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “สอนอย่างร่วมสมัย ให้ใส่ใจสื่อมวลชน” มุลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก(มพด.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กัลยา วานิชย์บัญชา (2542) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิตติกานต์ ภูมิสวัสดิ์. (2529) การศึกษาค้นคว้าของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเปิดในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อภาพยนตร์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร บัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิตติศักดิ์ สุวรรณโกณ, บัณฑิต ฤทธิ์ถกล และสายฤดี วรกิจโกกลาง (2534) “ดูหนังอย่างไร ให้ได้เนื้อให้ได้หนัง” โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “สอนอย่างร่วมสมัย ให้ใส่ใจสื่อมวลชน” มุลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก(มพด.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,2534
- จันทนา มีไมตรีจิตต์. (2540). ปัจจัยการสื่อสารที่ทำให้เยาวชนหันมานิยมโรงภาพยนตร์มัลติเพล็กซ์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร บัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย. (2541). ธุรกิจภาพยนตร์ไทย. คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อุดรธานี.
- จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย. (2541). บทบาทในการบันทึกสังคมของภาพยนตร์ไทย. คณะวารสาร ศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. อุดรธานี.
- ฉัตรกุล ทองเกต (2539) การวิเคราะห์เนื้อหาวัฒนธรรมวัยรุ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย ปีพ.ศ. 2535 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร บัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- เทียนฉาย กีระนันท์. (2537). สังคมศาสตร์วิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปรมะ สดะเวทิน. (2533). หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประดิษฐ์ อุประมัย (2532.) “ครอบครัวและชุมชนกับนักเรียนวัยรุ่น” พฤติกรรมวัยรุ่น เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 6 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปริญญา ปราชญานุพร. (มปป.). สื่อมวลชนทำให้เด็กเสียคนหรือไม่. กรุงเทพฯ : นีเคเอเชนส์
- ปริญญา จิตติรัตนกร. (2539). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์อเมริกัน(ฮอลลีวูด) ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- พรทิพย์ วินโกมินทร์. (2513). อิทธิพลของภาพยนตร์บันเทิงที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษา วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พัชนี เขยจรรยา, เมตตา กฤตวิทย์ และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2541). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์ กรุงเทพฯ:บริษัทเวิลด์การพิมพ์(1988) จำกัด
- พิเชศ รุ่งสว่าง(2542) พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนประจำจังหวัด ในจังหวัดกาญจนบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พิรฤดา พจนพิสุทธ์. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาพยนตร์กับการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์. (2532) . ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ยงศักดิ์ วีระเมธีวงศ์. (2539). มิติที่หยุดนิ่ง และมิติที่เคลื่อนไหวในพัฒนาการภาพยนตร์ไทย วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัฒนา พุทธางกูรานนท์. (2531) สื่อมวลชนกับสังคม กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รามคำแหง

ศิริชัย ศิริเกษ และกาญจนา แก้วเทพ. (2531). ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมภพ โรจนพันธ์. (2523). ความรู้พื้นฐานการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

สมาน งามสนิท. (2532) “แนวคิดและปัจจัยหลักในการบริหารงานภาพยนตร์”. การบริหารงานภาพยนตร์ เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 1 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุชา จันทน์เอม. (2529) จิตวิทยาวัยรุ่น กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

ภาษาอังกฤษ

DeFleur,M.L. Theories of mass communication, New York : David McKay ,1966

McQuail, Denis Mass communication theory , Great Britain : J.W Arrowsmith Ltd,Bristol,1983

Roger, E.M. and Svenning L. Modernization among Peasants : the impact of communication. New York : Holt Rinehart and Winston 1969

Schramm, W. Channels and audiences in handbook of communication. Chicago : Rand McNally College Publishing Company,1973

Sereno K, Mortensen C.D. Foundations of communication theory New York : Harper&Row publishers,1970

สัมภาษณ์

สมชาย เครืออยู่ เจ้าของโรงภาพยนตร์ไอชรา ,สัมภาษณ์ 8 มิถุนายน 2542

สมศักดิ์ ดุษฎีวนิช เจ้าของจอหนังกลางแปลงดุสิตภาพยนตร์ , สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2543

ภาคผนวก ก

จดหมายของอนุญาตทำการวิจัย

เลขที่ 907 ต. แม่กลอง อ. เมือง

จ. สมุทรสงคราม

..... สิงหาคม 2542

เรื่อง ขออนุญาตทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ดิฉัน นางสาวสรรรส ชัยสวัสดิ์ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ใ้ขอขออนุญาตจากท่าน ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การ
ศึกษาการชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม” ด้วยการใช้แบบ
สอบถาม สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมปลายทั้งชายและหญิงในโรงเรียนของท่าน
จำนวน.....คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยจะขอใช้เวลาในชั่วโมงใดๆตามแต่ท่านจะเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และขอกราบขอพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสรรรส ชัยสวัสดิ์)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาการเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ในจังหวัดสมุทรสงคราม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ทับหมายเลขหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- (1) ชาย   (2) หญิง

2. ระดับชั้นที่ศึกษา

- (1) ม. 4   (2) ม. 5   (3) ม. 6

3. แผนกวิชาที่ศึกษา

- (1) วิทยาศาสตร์   (2) ศิลป์-คำนวณ   (3) ศิลป์-ภาษา

4. รายได้หรือเงินค่าขนมที่นักเรียนได้รับจากผู้ปกครองต่อเดือน

- (1) ไม่เกิน 300 บาท   (2) 301 - 600 บาท
(3) 601 - 900 บาท   (4) 901 - 1200 บาท
(5) 1,201 - 1,500 บาท   (6) มากกว่า 1,500 บาท

5. ที่พักของนักเรียนอยู่ห่างจากโรงภาพยนตร์(ที่ใกล้ที่สุด) ประมาณ.....

- (1) ไม่เกิน 1 กิโลเมตร   (2) 1-4 กิโลเมตร
(3) 4-7 กิโลเมตร   (4) 7-10 กิโลเมตร
(5) มากกว่า 10 กิโลเมตร

6. วิธีที่นักเรียนเดินทางไปโรงภาพยนตร์ (ในข้อ 5) เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ หากต้องเดินทางหลายต่อ

- (1) เดิน   (2) รถประจำทาง
(3) เรือ   (4) รถจักรยาน
(5) รถจักรยานยนต์ส่วนตัว   (6) รถจักรยานยนต์รับจ้าง
(7) รถยนต์ส่วนตัว   (8) วิธีอื่นๆ(ระบุ).....

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

7. สื่อมวลชนประเภทใดที่นักเรียน เปิดรับมากที่สุดในแต่ละวัน (เรียงลำดับตั้งแต่ 1-5)

- .....(1) โทรทัศน์   .....(2) วิทยุ   .....(3) หนังสือพิมพ์
.....(4) นิตยสาร   .....(5) ภาพยนตร์

8. รายการ หรือคอลัมน์ใดบ้างในสื่อทั้ง 4 ประเภทต่อไปนี้ ที่นักเรียนเปิดรับเป็นประจำ (ตอบทุกข้อที่นักเรียนเปิดรับเป็นประจำ)

- 8.1 สื่อโทรทัศน์
(1) ข่าว	(2) ทอล์คโชว์/วาไรตี้โชว์
(3) เกมโชว์	(4) ภาพยนตร์ (ไทย/จีน/ฝรั่ง)
(5)ละคร หรือภาพยนตร์ชุด	(6) สารคดี
(7) รายการแม่กาศินวัยรุ่น	(8) รายการกีฬา
(9) รายงานวงการบันเทิง	(10) เพลง/คอนเสิร์ต/มิวสิควิดีโอ
(11) รายการอื่นๆ(ระบุประเภท).....	

- 8.2 สื่อวิทยุ
(1) ข่าว	(2) ละคร
(3) เพลงสากล	(4) เพลงไทยสากล
(5) เพลงลูกทุ่ง	(6) สนทนา/สัมภาษณ์
(7) สารคดี/ปณิณกะ	(8) รายงานจราจร/บริการสังคม
(9) รายการอื่นๆ(ระบุประเภท).....	

- 8.3 หนังสือพิมพ์
(1) หัวข่าว หน้า1	(2) หน้าต่างประเทศ
(3) หน้าเศรษฐกิจ	(4) หน้าสตรี-สังคม
(5) หน้าการศึกษา	(6) หน้ากีฬา
(7) หน้าบันเทิง	(8) บทวิเคราะห์ข่าว
(6) อื่นๆ(ระบุ).....	

- 8.4 สื่อนิตยสาร
(1) วัยรุ่น	(2) กีฬา
(3) ผู้หญิง	(4) การเมือง
(5) แฟชั่น	(6) สารคดี/ความรู้ทั่วไป
(7) เกี่ยวกับภาพยนตร์	(8) เกี่ยวกับรายการและละครโทรทัศน์
(9) เพลงและดนตรี	(10) คอมพิวเตอร์/อิเล็กทรอนิกส์
(11) รถยนต์/จักรยานยนต์	(12) อื่นๆ(ระบุ).....

9. นักเรียนชมโทรทัศน์ เฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง

(1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	(2) 1-2 ชั่วโมง
(3) 2-3 ชั่วโมง	(4) 3-4 ชั่วโมง
(5) 4-5 ชั่วโมง	(6) 5 ชั่วโมงขึ้นไป

10. นักเรียนฟังวิทยุเฉลี่ยวันละกี่ชั่วโมง

(1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	(2) 1-2 ชั่วโมง
(3) 2-3 ชั่วโมง	(4) 3-4 ชั่วโมง
(5) 4-5 ชั่วโมง	(6) 5 ชั่วโมงขึ้นไป

11. นักเรียนอ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละกี่วัน

(1) ทุกวัน	(2) เกือบทุกวัน (5-6 วัน)
(3) บางวัน (3-4 วัน)	(4) ไม่ค่อยได้อ่าน (1-2 วัน)

12. นักเรียนอ่านนิตยสาร ประเภทต่างๆบ่อยเพียงใดในแต่ละเดือน

(1) ไม่เกิน 2 เล่ม	(2) 3-5 เล่ม
(3) 6-8 เล่ม	(4) 9 เล่มขึ้นไป

13. นักเรียนรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่เข้าฉายตามโรงภาพยนตร์จากสื่อใดมากที่สุด (ตอบไม่เกิน 6 สื่อ โปรดเรียงลำดับตั้งแต่ 1-6)

.....(1) โทรทัศน์	.....(2) นิตยสาร
.....(3) วิทยุ	.....(4) ไปสเตอร์
.....(5) หนังสือพิมพ์	.....(6) รถแห่
.....(7) ใบปิดบริเวณโรงภาพยนตร์	.....(8) จากเพื่อนๆ และคนรอบข้าง

ตอนที่ 3 รูปแบบและพฤติกรรมชมภาพยนตร์

14. จงเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ในการใช้เวลาว่างและการพักผ่อนของนักเรียน

.....(1) ชมโทรทัศน์ / ฟังวิทยุ	.....(2) อ่านหนังสือ
.....(3) เล่นเกมส์	.....(4) ซ้อมปิ้ง ซ้อมของ
.....(5) เล่นดนตรี	.....(6) เล่นกีฬา
.....(7) ปลุกต้นไม้	.....(8) ไปชมคอนเสิร์ต
.....(9) ชมภาพยนตร์จากวิดีโอ	.....(10) ชมภาพยนตร์ที่โรงภาพยนตร์

15. ช่วงระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา (หรือประมาณ มกราคม 2540 ถึงปัจจุบัน) นักเรียนชม ภาพยนตร์
บ้านเกิดจากแหล่งใดบ่อยที่สุด เรียงตามลำดับ

.....(1) วิดีโอ	.....(2) หนังเร่/หนังกลางแปลง
.....(3) โรงภาพยนตร์	.....(4) เลเซอร์ดิสก์

16. นักเรียนชอบชมภาพยนตร์ในรูปแบบใดมากที่สุด

(1) วิดีโอ	(2) หนังเร่/หนังกลางแปลง
(3) โรงภาพยนตร์	(4) เลเซอร์ดิสก์

17. เหตุผลที่นักเรียนชอบชมภาพยนตร์ในรูปแบบที่ระบุในข้อ 16 (ตอบไม่เกิน 3 ข้อ)

(1) เสียค่าใช้จ่ายน้อย	(2) ชมอยู่ที่บ้านได้ ไม่ต้องเดินทาง
(3) เลือกเวลาชมได้เอง	(4) คุณภาพของภาพและเสียงดีกว่าสื่ออื่น
(5) มีภาพยนตร์ให้เลือกชมหลากหลาย	(6) ชอบบรรยากาศขณะชมภาพยนตร์
(7) สามารถชมพร้อมกันกับครอบครัว	(8) สามารถชมพร้อมกันกับเพื่อนๆ
(9) ชอบความทันสมัย ทันเหตุการณ์	(10) มีความเป็นส่วนตัว เป็นอิสระ
(11) อื่นๆ(ระบุ).....	

18. ลักษณะการชมภาพยนตร์ของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นอย่างไร

(1) ชมคนเดียว	(2) ชมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม
(3) ชมสองคน	(4) ชมกับญาติพี่น้อง
(5) ชมกับผู้ปกครอง	(6) ไม่แน่นอน

19. ภาพยนตร์ที่นักเรียนเลือกชมเป็นส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์.....

(1) ไทย	(2) จีน
(3) ฝรั่งเศส	(4) อื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น อินเดีย

20. หากเป็นภาพยนตร์ต่างประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ นักเรียนจะเลือกชมภาพยนตร์ที่....

(1) เสียงในฟิล์ม มีคำบรรยายไทย เพื่อฝึกฟังภาษาอังกฤษ
(2) เสียงในฟิล์ม มีคำบรรยายไทย เพราะได้รรถรสมากกว่าการพากย์ทับ
(3) เสียงในฟิล์ม มีคำบรรยายไทย เพราะ.....
(4) พากย์ไทย เพราะทำให้เข้าใจเนื้อหาของเรื่องได้ชัดเจน
(5) พากย์ไทย เพราะนักพากย์พากย์ได้สนุกสนาน น่าติดตาม
(6) พากย์ไทย เพราะ(เหตุผลอื่น ระบุ).....

21. ประเภทของภาพยนตร์ที่นักเรียนเลือกชมบ่อยที่สุด

(1) วัยรุ่น	(2) ดลก เบาสมอง
(3) บู้ แอ็คชั่น	(4) สยองขวัญ ลึกลับ
(5) ชีวิต	(6) ผจญภัย แฟนตาซี
(7) วิทยาศาสตร์ / เน้นเทคนิคพิเศษ	(8) อื่นๆ.....

22. เหตุผลส่วนใหญ่ในการเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียน

(1) เพื่อความบันเทิง	(2) ติดตามผลงานของดารานำแสดง
(3) ติดตามผลงานของผู้กำกับ	(4) เพื่อฆ่าเวลา / เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
(5) การโฆษณาที่ดึงดูดใจ	(6) เพื่อนำมาเป็นหัวข้อสนทนากับเพื่อนๆ
(7) สนใจเทคนิคแปลกใหม่	(8) เพื่อเล่นเกมสตอบคำถามชิงรางวัล
(9) เหตุผลอื่นๆ(ระบุ).....	

23. ปัจจัยในข้อใดต่อไปนี้จะจูงใจให้นักเรียนตัดสินใจเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ (เรียงตามลำดับความสำคัญ ไม่เกิน 5 ข้อ)

.....(1) เพื่อนๆชักชวน	.....(2) มีการลดราคาค่าบัตรเข้าชม
.....(3) มีภาพยนตร์ที่น่าสนใจจริงๆ	.....(4) โรงเรือนเป็นผู้จัดพาไปชม
.....(5) ผู้ปกครองสนับสนุน	.....(6) มีเวลามากพอ
.....(7) มีโรงภาพยนตร์อยู่ใกล้บ้าน	.....(8) มีการปรับปรุงโรงภาพยนตร์ใกล้บ้าน
.....(9) โรงภาพยนตร์มีการจัดเวลาฉายที่แน่นอน	

24. นักเรียนชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์โดยเฉลี่ยเดือนละ

(1) น้อยกว่าเดือนละ 1 เรื่อง	(2) 1 เรื่อง
(3) 2-3 เรื่อง	(4) 4 เรื่องขึ้นไป

25. รอบของภาพยนตร์ที่นักเรียนชมเป็นส่วนใหญ่

(1) รอบเช้า (10.00-12.30 น.)	(2) รอบบ่าย (12.31- 15.30 น.)
(3) รอบเย็น (15.31-18.00 น.)	(4) รอบค่ำ (18.01-21.00 น.)
(5) รอบดึก (หลัง 21.00 น.)	(6) ไม่แน่นอน

26. นักเรียนมักจะเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ในช่วงเวลาใด

(1) เฉพาะช่วงปิดเทอม	(2) ช่วงวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์
(3) ช่วงเย็นหลังโรงเรียนเลิก	(4) ช่วงปิดเทอมและวันหยุดเสาร์-อาทิตย์
(5) ไม่แน่นอน	

27. ระบุชื่อโรงภาพยนตร์ที่นักเรียนเข้าชมในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา (มกราคม 2540- ปัจจุบัน)

ไม่เกิน 4 โรง โดยเรียงตามความถี่ที่เข้าชมจากมากไปหาน้อย

- (1) .....
- (2) .....
- (3) .....
- (4) .....

28. นักเรียนเสียค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์แต่ละครั้งประมาณเท่าใด (ค่าบัตร ค่าน้ำและขนม ค่าของที่ระลึกจากภาพยนตร์ ค่ารถ ฯลฯ)

(1) ไม่เกิน 100 บาท	(2) 101-150 บาท
(3) 151-200 บาท	(4) 201-250 บาท
(5) 251-300 บาท	(6) 300 บาทขึ้นไป

29. นักเรียนมีการสะสมสิ่งของใดๆเกี่ยวกับภาพยนตร์หรือไม่

- (1) ไม่สะสม
- (2) สะสม(ระบุสิ่งที่สะสม) .....

30. ค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์ในแต่ละครั้ง(และของสะสมจากภาพยนตร์)นักเรียนได้มาจาก.....

(1) เก็บจากค่าขนม	(2) ขอผู้ปกครองเป็นพิเศษ
(3) รายได้จากการทำงานพิเศษ	(4) ไปกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้จ่าย
(5) เงินส่วนอื่น(ระบุ).....	

31. ค่าใช้จ่ายในการชมภาพยนตร์จากโรงภาพยนตร์ในแต่ละครั้งนั้น นักเรียนคิดว่า..

- (1) เหมาะสมแล้ว
- (2) เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไป น่าจะน้อยกว่านี้
- (3) เสียค่าใช้จ่ายน้อย สามารถจ่ายได้อีก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่สุด

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ของนักเรียน

ปัจจัย หรือองค์ประกอบด้านสื่อชนิดต่างๆต่อไปนี้ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

การใช้สื่อ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล
32. การโฆษณาทางโทรทัศน์				
33. การโฆษณา ในนิตยสาร				
34. การโฆษณา ในหนังสือพิมพ์				
35. การโฆษณา ทางวิทยุ				
36. ใบปิคบริเวณหน้าโรงภาพยนตร์				
37. ภาพยนตร์ตัวอย่างในโรงภาพยนตร์				
38. คำโฆษณาจากกรรณแห่				
39. คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในหนังสือพิมพ์				
40. คอลัมน์วิจารณ์ภาพยนตร์ในนิตยสาร				
41. การวิจารณ์จากนักจัดรายการวิทยุ				
42. รายการบันเทิง หรือรายการที่เกี่ยวข้องกับเบื้องหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ทางโทรทัศน์				
43. คำแนะนำ/ชักชวนจากเพื่อน				
44. คำแนะนำ/ชักชวนจากญาติพี่น้องหรือผู้ปกครอง				

ปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆในส่วนที่เกี่ยวกับตัวภาพยนตร์ต่อไปนี้ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

ตัวภาพยนตร์	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล
45. คารานำแสดงที่ชื่นชอบอยู่แล้ว				
46. มีคาราหน้าใหม่ที่น่าสนใจร่วมแสดง				
47. ชื่อเสียงของผู้กำกับ				
48. เป็นภาพยนตร์จากค่าย(หนัง/เพลง)ที่ชื่นชอบ				
49. เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล				
50. เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูง				
51. เนื้อหาต้องแปลกใหม่ ทันสมัย				
52. ต้องมีเทคนิคพิเศษ น่าตื่นตาตื่นใจ				
53. เป็นภาพยนตร์ที่ทุ่มทุนสร้างมหาศาล				
54. เพลงประกอบภาพยนตร์ที่ไพเราะดึงดูดใจ				

ปัจจัยหรือองค์ประกอบต่อไปนี้มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงภาพยนตร์ของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

โรงภาพยนตร์	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีผล
55. ได้มาตรฐาน ทั้งระบบเสียง ขนาดโรง ความสะอาด ความปลอดภัย				
56. จำหน่ายบัตรราคาถูก				
57. เป็นโรงภาพยนตร์ชั้น 1				
58. อยู่ในศูนย์การค้า หรือห้างสรรพสินค้า				
59. ใกล้บ้าน หรือโรงเรียน				
60. สามารถนำขนมและน้ำเข้าโรงได้				
61. ต้องเป็นโรงที่คุ้นเคย ไปดูเป็นประจำ				
62. ต้องทันสมัย เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น				
63. มีโรงภาพยนตร์หลายโรงอยู่ในบริเวณ เดียวกันเพื่อให้เลือกดูภาพยนตร์ได้หลากหลาย				
64. มีร้านค้า และร้านอาหาร อยู่ในบริเวณ โรงภาพยนตร์				
65. สะดวกในการเดินทาง มีรถประจำทาง ผ่าน ที่จอดรถเพียงพอ				

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสรรรวส ชัยสวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	10 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสงคราม ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , พ.ศ. 2532-2536 วารสารศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยมหิดล , พ.ศ. 2538-2543 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสาร
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	ประกอบกิจการส่วนตัว บ้านเลขที่ 907 ต.แม่กลอง อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม